

บริษัท กรุ๊ปดีส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

รายงาน และ งบการเงินรวม

31 ธันวาคม 2561

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอต่อผู้ถือหุ้นของบริษัท กฤษีปัส จำกัด (มหาชน)

1. เกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

ก) การทุจริตที่ถูก ก.ล.ต. กล่าวหา

เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2560 ก.ล.ต. ได้กล่าวโทษอดีตประธานคณะกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัทฯ (“อดีตผู้บริหาร”) ว่ากระทำทุจริตเข้าข่ายเป็นธุรกรรมอำพราง การชักยอก และยินยอมให้ลงบัญชีไม่ตรงต่อความเป็นจริง และได้แจ้งเรื่องแก่ดีเอสไอเพื่อพิจารณาดำเนินคดีต่อไป ทั้งนี้ รูปแบบการกระทำดังกล่าวดำเนินการหมุนเวียนเงินให้กู้ยืมผ่านเข้าและออกในบัญชีของกลุ่มบริษัท เพื่อชำระเงินต้นและค่าดอกเบี้ย เพื่อให้กำไรของกลุ่มบริษัทสูงเกินจริงจากดอกเบี้ยที่กำหนดขึ้นเองในอัตราที่สูง

ตามที่ระบุในคำกล่าวโทษของ ก.ล.ต. ต่อดีตผู้บริหารรายดังกล่าวเป็นผลจากการสืบสวนเพิ่มเติมของ ก.ล.ต. โดยอาศัยข้อสังเกตที่เน้นไว้ในรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินกับกลุ่มผู้กู้ใน ไชปรีสและสิงคโปร์ในจำนวนเงินที่สูงมากที่มีเงื่อนไขและลักษณะพิเศษที่ผิดปกติ และ ก.ล.ต. จึงได้ตรวจสอบเส้นทางเงินอย่างต่อเนื่องโดยได้รับความช่วยเหลือและประสานงานกับ ก.ล.ต. ของประเทศไชปรีสในการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ในที่สุด ก.ล.ต. ได้ข้อสรุปว่าเงินให้กู้ยืมดังกล่าวนั้น อดีตผู้บริหารเป็นผู้ควบคุมและผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง จึงเป็นการกระทำธุรกรรมอำพราง การชักยอก ยินยอมให้มีการลงข้อความเท็จในบัญชีและทำบัญชีไม่ตรงต่อความเป็นจริง และได้กล่าวโทษในคดีอาญาต่อดีตผู้บริหารรายดังกล่าวต่อดีเอสไอ เพื่อให้ดำเนินการตามขั้นตอนทางกฎหมายในความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2559 ซึ่งเรื่องดังกล่าวอยู่ในระหว่างขั้นตอนกฎหมายและการพิจารณาของดีเอสไอ เพื่อการดำเนินการฟ้องร้องต่อดีตผู้บริหารในศาลยุติธรรมต่อไป

ข) การบันทึกบัญชีในอดีตของเงินให้กู้ยืมที่ถูก ก.ล.ต. กล่าวหาว่ามีการทุจริตและการตั้งสำรองเพื่อขาดทุน

ตามที่ปรากฏในบัญชี จำนวนเงินให้กู้ยืมแก่ผู้กู้ทั้งสองกลุ่มนี้มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 98 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งในจำนวนดังกล่าว ได้ถูกกล่าวหาโดย ก.ล.ต. ว่ามีการทุจริตโดยอดีตผู้บริหารเป็นจำนวน 54 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งภายหลังจากที่งบการเงินซึ่งได้ตรวจสอบแล้วสำหรับปี 2559 ของบริษัทฯ ได้มีการนำส่งเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2560 ซึ่งผู้สอบบัญชีได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับเงื่อนไขพิเศษของสัญญาเงินกู้ในรายงานของผู้สอบบัญชี หลังจากนั้นได้มีการจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมบางส่วนเป็นจำนวนรวม 42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทำให้มียอดคงเหลือจำนวน 56 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ณ วันที่ 30 กันยายน 2560 และ 31 ธันวาคม 2560

เพื่อพยายามตอบสนองต่อคำสั่งในครั้งแรกของ ก.ล.ต. ในการแก้ไขและทำให้งบการเงินในอดีตถูกต้อง บริษัทฯ ได้ตัดสินใจตั้งสำรองเพื่อขาดทุนทั้งหมดจำนวน 56 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับการทุจริตที่ถูก ก.ล.ต. กล่าวหาครั้งนี้ โดยบันทึกผลขาดทุนทันทีโดยตัดจากกำไรสำหรับไตรมาสสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2560 แทน แต่ต่อมาในวันที่ 16 มกราคม 2561 ก.ล.ต. ได้มีคำสั่งอีกครั้งให้บริษัทฯ แก้ไขงบการเงินในอดีตให้ถูกต้อง เพื่อพยายามตอบสนองต่อคำสั่งของก.ล.ต. อีกครั้ง บริษัทฯ ได้ปรับปรุงงบการเงินในอดีตของปี 2560 ย้อนหลัง (และงบการเงินปี 2559 ที่แสดงเปรียบเทียบ) ในส่วนของเงินให้กู้ยืมที่ถูกก.ล.ต. กล่าวโทษ และได้เสนอข้อมูลในอดีตดังกล่าวเปรียบเทียบไว้ ณ ที่นี้ด้วย ตามที่อธิบายไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 50 และโปรดดูรายงานผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าข้อ 1(จ) ประกอบด้วย เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2562 ตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ประกาศว่าตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้รับแจ้งจาก ก.ล.ต. ว่า ก.ล.ต. ได้พิจารณางบการเงินประจำปี 2560 ฉบับแก้ไขของบริษัทฯ แล้ว ไม่พบว่างบการเงินดังกล่าวจัดทำไม่เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน นอกจากนี้ยังมียอดลูกหนี้ซึ่งส่วนใหญ่เกิดขึ้นในปี 2560 คงค้างจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกับอดีตผู้บริหารจำนวนประมาณ 9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งบริษัทฯ ได้ตั้งสำรองเพื่อขาดทุนสำหรับยอดดังกล่าวด้วย อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน บริษัทฯ ได้โอนกลับสำรองเพื่อผลขาดทุนของลูกหนี้ดังกล่าวจำนวน 1.77 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ค) โอกาสได้รับชดเชยผลขาดทุน

เงินที่แสดงเป็นเงินให้กู้ยืมแก่ลูกหนี้กลุ่มไซปรัสและกลุ่มสิงคโปร์ ค่าประกันโดยหลักทรัพย์ที่เป็นอสังหาริมทรัพย์และตราสารทางการเงิน (โดยไม่รวมหลักทรัพย์ค่าประกันที่เป็นหุ้นของบริษัทฯเอง ที่ได้ถูกถอนออกจากหลักประกันไปแล้ว) ซึ่งมีมูลค่าที่ประเมินโดยฝ่ายจัดการว่ามีจำนวนเกินกว่ายอดหนี้คงค้าง ดังนั้นผลขาดทุนจากตั้งสำรองจะสามารถลดลงได้หรืออาจเกินความต้องการทั้งหมด ถ้าได้มีการเรียกคืนค่าเสียหายจากมูลค่าหลักทรัพย์ค่าประกัน และจากอดีตผู้บริหารดังกล่าว ซึ่งหลังจากวันที่ 16 ตุลาคม 2560 จนถึงบัดนี้ข้าพเจ้ายังไม่พบว่าบริษัทฯสามารถเรียกเงินคืนมาได้ ดังนั้นผลการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทและฐานะการเงินจึงขึ้นอยู่กับความพยายามและความสามารถของบริษัทฯ ในการเรียกเงินคืนจากหลักประกันและจากอดีตผู้บริหารสำหรับการทำทุจริตที่ถูก ก.ล.ด. กล่าวหาและบันทึกบัญชีเป็นเท็จให้ได้กลับคืนมาเป็นจำนวนมากน้อยเพียงใด

ถึงแม้บริษัทฯจะมีการตั้งสำรองเพื่อขาดทุนสำหรับลูกหนี้ดังกล่าวไว้เต็มจำนวนในบัญชีแล้วก็ตาม บริษัทฯ ภายใต้การนำของประธานเจ้าหน้าที่บริหารท่านใหม่ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับอดีตผู้บริหาร ยังคงมีหน้าที่ที่สำคัญที่จะต้องติดตามเงินให้กู้ยืมจำนวนที่เหลือคืนจากลูกหนี้และอดีตผู้บริหารผู้นั้น กลับคืนมายังกลุ่มบริษัท อีกทั้งยังมีหน้าที่ปกป้องและควบคุมบัญชีเงินฝากธนาคารทั้งหมดของบริษัทฯที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์และประเทศอื่น และหลักทรัพย์ที่นำมาค้ำประกันเงินให้กู้ยืมดังกล่าว เพื่อให้มั่นใจว่ากลุ่มบริษัทจะสามารถเรียกเงินคืนได้ในมูลค่าสูงสุด เนื่องจากบัญชีเงินฝากธนาคารของบริษัทฯที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์และหลักทรัพย์เหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในประเทศไทย แต่อยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการของบริษัทฯที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งอดีตผู้บริหารของบริษัทฯรายนั้นที่ถูกกล่าวโทษ ยังคงเป็นกรรมการผู้มีอำนาจคนหนึ่งในบริษัทฯที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์และบริษัทฯอยู่ในต่างประเทศอีกแห่งหนึ่ง

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ส่งหนังสือขอยืนยันยอด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ไปยังผู้ดูแลสินทรัพย์ที่ใช้เป็นหลักประกัน จนถึงวันที่ในรายงานนี้ ข้าพเจ้ายังไม่ได้รับหนังสือยืนยันยอดตอบกลับจากผู้ดูแลสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันดังกล่าว

ง) ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

เนื่องจากอดีตผู้บริหารอยู่ระหว่างการสอบสวนโดยดีเอสไอ อันเนื่องมาจากการกล่าวโทษของ ก.ล.ต. เรื่องทั้งหมดอยู่ระหว่างการตรวจสอบเพื่อพิจารณาคำวินิจฉัยฟ้องร้องกับอดีตผู้บริหารต่อศาล เนื่องจากกระบวนการทางกฎหมายยังไม่เสร็จสิ้นและข้อจำกัดของข้าพเจ้าในฐานะผู้สอบบัญชี ภายนอกในการพิจารณาสถานะที่แท้จริงของการให้กู้ยืม ข้าพเจ้าจึงไม่สามารถสรุปมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหนี้ดังกล่าวได้ และต้องรอผลการสอบสวนของดีเอสไอ ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการที่มีอำนาจและมีช่องทางในการตรวจสอบเพื่อตัดสินและสรุปกรณีดังกล่าวเพื่อส่งฟ้องอดีตผู้บริหารและการตัดสินของศาลในที่สุด ดังนั้นภายใต้ข้อจำกัดโดยสถานการณ์ดังกล่าว ข้าพเจ้าจึงไม่สามารถสรุปความเหมาะสมของลูกหนี้และดอกเบี้ยรับดังกล่าว ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการกล่าวโทษต่ออดีตผู้บริหาร โดย ก.ล.ต. และข้าพเจ้าก็ไม่สามารถสรุปความเหมาะสมของสำรองเพื่อขาดทุนที่บริษัทฯ ได้ตั้งสำรองไว้ในบัญชี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพยายามของฝ่ายบริหารชุดใหม่ในการดำเนินการเรียกคืนสินทรัพย์ของกลุ่มที่ถูกกล่าวหาโดย ก.ล.ต. และรวมทั้งข้าพเจ้าไม่สามารถสรุปว่าควรมีการปรับปรุงต่องบการเงินในอดีตเพิ่มเติมมากกว่านี้หรือไม่ ทั้งนี้บริษัทฯ ได้แก้ไขงบการเงินในอดีตโดยอิงพื้นฐานตัวเลขเงินให้กู้ยืมจากข้อมูลที่บริษัทฯ ได้รับทราบจากการกล่าวหาของ ก.ล.ต. การแก้ไขได้มีบนงบการเงินปี 2560 (และงบการเงินปี 2559 ที่แสดงเปรียบเทียบ) แต่ไม่มีการแก้ไขบนงบการเงินปี 2558 เนื่องจากบริษัทฯ พิจารณาว่าผลกระทบของปี 2558 ไม่มีสาระสำคัญ

- จ) การจัดประเภทบัญชีใหม่เป็น “เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท” (ที่ถูก ก.ล.ต. กล่าวโทษ) แทนที่จะเป็น “เงินให้กู้ยืมกับกลุ่มลูกหนี้ไปรษณีย์และสิงคโปร์” และการโอนกลับรายการที่เคยแสดงว่าเป็นดอกเบี้ยรับ
- โดยอาศัยข้อมูลหลักที่ ก.ล.ต. ได้กล่าวโทษในเรื่องการทุจริตและการบันทึกบัญชีไม่ตรงกับความเป็นจริงที่กระทำโดยอดีตผู้บริหาร และหากกระบวนการยุติธรรมได้ข้อสรุปในที่สุดในลักษณะเดียวกันตามที่ได้กล่าวโทษไว้ งบการเงินในอดีตที่สิ้นสุดในแต่ละปีจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขด้วยข้อมูลที่กลุ่มบริษัทเคยแสดงว่าเป็นเงินให้กู้แก่กลุ่มผู้กู้ในเกาะไซปรัสกับผู้กู้ในสิงคโปร์ และโอนกลับรายการที่เคยแสดงเป็นดอกเบี้ยรับ

1) ส่วนของเงินให้กู้ยืมที่ถูก ก.ล.ต. กล่าวโทษจำนวน 54 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา – ได้ปรับปรุงงบการเงินในอดีตแล้ว

- บริษัทฯ ได้ปรับปรุงงบการเงินสำหรับปี 2560 ย้อนหลัง (และงบการเงินปี 2559 ที่แสดงเปรียบเทียบ) โดยไม่รับรู้ดอกเบี้ยรับที่เกี่ยวข้องเป็นรายได้ แต่ถือเงินรับจากดอกเบี้ยเป็นส่วนหนึ่งของการคืนเงินให้กู้ยืม

	<u>2560</u>	<u>2559</u>	<u>2558</u>
	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท
<u>งบกำไรขาดทุนรวม:</u>			
กำไร (ขาดทุน) ตามที่เคยรายงานไว้	(1,823)	1,063	583
ดอกเบี้ยรับที่ไม่ถือเป็นรายได้	(177)	(234)	-
โอนกลับสำรองเพื่อขาดทุนบางส่วนที่บันทึกไว้ในปี 2560 (เนื่องจากยอดเงินให้กู้ยืมลดลงจากการนำดอกเบี้ยรับไปหักกับเงินให้กู้ยืม)	393	-	-
กำไร (ขาดทุน) ตามที่ปรับปรุงใหม่	<u>(1,607)</u>	<u>829</u>	<u>583</u>

หมายเหตุ เนื่องจากผลกระทบต่อกำไรขาดทุนปี 2558 มีเพียง 34 ล้านบาท ซึ่งบริษัทฯ ถือว่าไม่เป็นสาระสำคัญต่องบการเงินปี 2558 บริษัทฯ จึงไม่มีการแก้ไขงบการเงินปี 2558 แต่ได้นำผลกระทบดังกล่าวมารวมกับผลกระทบของปี 2559 และแก้ไขในงบการเงินปี 2559

- นอกจากนั้นบริษัทฯ ได้แก้ไขโดยจัดประเภทใหม่จาก “เงินให้กู้ยืมกับกลุ่มลูกหนี้ไชปรีส และสิงคโปร์” เป็น “เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท” (ที่ถูกก.ล.ต.กล่าวโทษ) ซึ่งบริษัทฯ ได้ตั้งสำรองเพื่อขาดทุนสำหรับเงินให้กู้ยืมดังกล่าวไว้เต็มจำนวนแล้วในงบการเงินปี 2560 อนึ่ง บริษัทฯ ได้หยุดรับรู้รายได้ดอกเบี้ยบนเงินกู้ยืมดังกล่าวแล้วตั้งแต่วันที่ไตรมาสสี่ของปี 2560

	<u>2560</u>	<u>2559</u>	<u>2558</u>
	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท
งบแสดงฐานะการเงินรวม:			
เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท (ที่ถูกก.ล.ต. กล่าวโทษ) และดอกเบี้ยค้างรับตามที่เคย รายงานไว้โดยรวมอยู่ในเงินให้กู้ยืมปกติ	975	2,053	1,158
หัก: ดอกเบี้ยค้างรับที่เคยรวมในดอกเบี้ยค้างรับปกติ	(35)	(115)	-
หัก: ผลสะสมของเงินรับจากดอกเบี้ยที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของการคืนเงินให้กู้ยืม	(349)	(122)	-
	<u>591</u>	<u>1,816</u>	<u>1,158</u>
สำรองเพื่อขาดทุนตามที่ปรับปรุงใหม่	<u>(591)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท (ที่ถูกก.ล.ต. กล่าวโทษ) ตามที่ปรับปรุงใหม่	<u>-</u>	<u>1,816</u>	<u>1,158</u>

งบการเงินดังกล่าวได้ถูกแก้ไขเฉพาะในประเด็นที่ถูกก.ล.ต.กล่าวโทษ กล่าวคือ ได้มีการจัดประเภทเงินให้กู้ยืมที่ถูกก.ล.ต.กล่าวโทษใหม่ และโอนกลับรายได้ดอกเบี้ยรับที่เกี่ยวข้อง ไม่มีการแก้ไขประเด็นอื่นและไม่มีการขยายการเปิดเผยเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงินหรือเพิ่มการปรับปรุงจากเหตุการณ์ดังกล่าว

- 2) ส่วนของเงินให้กู้ยืมแก่กลุ่มลูกหนี้ดังกล่าวซึ่งไม่ได้ถูก ก.ล.ต. กล่าวโทษจำนวน 44 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา - ไม่ได้แก้ไขงบการเงินในอดีตย้อนหลัง

บริษัทฯ ยังคงบันทึกส่วนของเงินให้กู้ยืมนี้รวมอยู่ในเงินให้กู้ยืมปกติในงบแสดงฐานะการเงิน และยังคงรับรู้ดอกเบี้ยเป็นรายได้ตามปกติในงบการเงินในอดีตและไม่มีการแก้ไขงบการเงินในอดีตย้อนหลัง เนื่องจากบริษัทฯ ไม่มีข้อมูลยืนยันว่าเงินให้กู้ยืมส่วนนี้เป็นเงินให้กู้ยืมลักษณะเดียวกันกับส่วนที่ถูก ก.ล.ต. กล่าวโทษหรือไม่ อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ตั้งสำรองเพื่อขาดทุนสำหรับยอดดังกล่าวไว้เต็มจำนวนแล้วในปี 2560 อนึ่ง บริษัทฯ ได้หยุดรับรู้รายได้ดอกเบี้ยบนเงินให้กู้ยืมดังกล่าวแล้วตั้งแต่วันที่ไตรมาสสี่ปี 2560

ถ้าในอนาคตมีข้อมูลยืนยันได้ว่าเงินให้กู้ยืมส่วนนี้มีลักษณะเช่นเดียวกันกับที่ถู ก.ล.ต.
กล่าวโทษก็จะต้องมีการปรับปรุงงบการเงินในอดีตด้วยเช่นเดียวกัน โดยจะมีผลกระทบดังนี้

	<u>2560</u>	<u>2559</u>	<u>2558</u>
	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท
งบกำไรขาดทุนรวม:			
ดอกเบี้ยรับที่ยังคงรับรู้ตามปกติ			
ซึ่งจะต้องปรับปรุงออกซึ่งจะทำให้กำไรลดลง	(200)	(283)	(139)
โอนกลับสำรองเพื่อขาดทุนบางส่วนที่บันทึกไว้			
ในปี 2560 (เนื่องจากยอดเงินให้กู้ยืมลดลงจาก			
การนำดอกเบี้ยรับไปหักกับเงินให้กู้ยืม)	593	-	-
สุทธิ	<u>393</u>	<u>(283)</u>	<u>(139)</u>
งบแสดงฐานะการเงินรวม:			
เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับส่วนดังกล่าวที่			
รวมอยู่ในเงินให้กู้ยืมปกติตามที่เคยรายงานไว้	937	1,663	1,579
หัก: ดอกเบี้ยค้างรับที่รวมในดอกเบี้ยค้างรับปกติ	(46)	(165)	(74)
หัก: ผลสะสมของเงินรับจากดอกเบี้ยที่ถือเป็น			
ส่วนหนึ่งของการคืนเงินให้กู้ยืม	(535)	(263)	(67)
	<u>356</u>	<u>1,235</u>	<u>1,438</u>
สำรองเพื่อขาดทุนที่บันทึกไว้ในปี 2560	(356)	-	-
สุทธิ	<u>-</u>	<u>1,235</u>	<u>1,438</u>

2. การแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท กรู๊ปลีส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (“กลุ่มบริษัท”) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบกระแสเงินสดรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และได้ตรวจสอบงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท กรู๊ปลีส จำกัด (มหาชน) ด้วยเช่นกัน

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณอื่นๆตามที่ระบุในข้อกำหนดนั้นด้วย ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่องบการเงินของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลกระทบซึ่งอาจจะเกิดขึ้นจากเรื่องที่ว่าไว้ในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข ซึ่งเป็นข้อจำกัดโดยสถานการณ์ที่รอการสืบสวนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) รวมทั้งขั้นตอนทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และขึ้นอยู่กับผลของการเรียกคืนสินทรัพย์ของกลุ่มที่ถูกกล่าวโทษ โดย ก.ล.ต. จึงทำให้ข้าพเจ้าไม่สามารถสรุปความเหมาะสมของลูกหนี้ ดอกเบี้ยรับ และสำรองเผื่อขาดทุน และไม่สามารถสรุปว่าควรมีการปรับปรุงงบการเงินในอดีตเพิ่มเติมมากกว่านี้หรือไม่ งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุด วันเดียวกันของ บริษัท กรู๊ปลีส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (“กลุ่มบริษัท”) และเฉพาะของ บริษัท กรู๊ปลีส จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการสำหรับปี 2560 ปรับปรุงใหม่ (ที่แสดงไว้ ณ ที่นี้เพื่อการเปรียบเทียบ) ตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีอื่นในสำนักงานเดียวกันกับข้าพเจ้า ซึ่งได้แสดงความเห็นแบบมีเงื่อนไขในทำนองเดียวกันกับความเห็นของข้าพเจ้า

3. ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

ข้าพเจ้าขอให้ข้อมูลเพิ่มเติมและข้อสังเกตสำหรับเหตุการณ์ดังต่อไปนี้

- 3.1) เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ (รวมถึงเงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท) 1,560 ล้านบาท (ก่อนสำรองเพื่อผลขาดทุน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 คิดเป็นร้อยละ 21 ของสินทรัพย์สุทธิรวม (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 - ตามที่ปรับปรุงใหม่ : 1,569 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 22 ของสินทรัพย์สุทธิรวม)

ข้าพเจ้าขอให้ข้อสังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 13 เกี่ยวกับเงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับว่า ธุรกิจหลักของบริษัทคือให้สินเชื่อเช่าซื้อรถจักรยานยนต์แก่บริษัทฯ ได้ดำเนินการนอกธุรกิจหลักโดยได้ให้เงินกู้ยืมแก่ผู้กู้สองกลุ่มในจำนวนเงินที่เป็นสาระสำคัญสูงมาก - โดยแสดงอยู่ในรูปแบบของลูกหนี้กลุ่มเกาะไชปรีสและกลุ่มประเทศสิงคโปร์ ซึ่งผู้กู้ในขณะนั้นเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทฯด้วยและได้นำหลักทรัพย์ส่วนหนึ่งที่เป็นหุ้นของบริษัทฯมาเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ยืม นอกจากนี้หุ้นของบริษัทฯแล้วก็ได้มีการวางหลักทรัพย์ค้ำประกันอื่นอันประกอบด้วย อสังหาริมทรัพย์ในเกาะไชปรีสและประเทศบราซิล พันธบัตรรัฐบาลไชปรีสและหุ้นในบริษัทอื่นในต่างประเทศ

แต่เดิมลูกหนี้กลุ่มเหล่านี้มีกำหนดชำระคืนเงินต้นแตกต่างกันตามระยะเวลาตั้งแต่ 3 เดือน ถึง 3 ปี โดยมีกำหนดการจ่ายชำระคืนเงินต้นเมื่อถึงวันสิ้นสุดของสัญญา แต่มีลูกหนี้บางรายที่เมื่อถึงกำหนดจ่ายชำระคืนเงินต้นคืน บริษัทฯได้มีการขยายตารางการชำระหนี้ให้ลูกหนี้เหล่านี้ออกไปอีก 2 - 3 ปี โดยยอดเงินให้กู้ยืมที่มีการแก้ไขสัญญาขยายตารางการชำระหนี้ในปี 2559 มีจำนวนประมาณ 2,129 ล้านบาท (59 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา) หรือคิดเป็นร้อยละ 60 ของมูลค่าเงินให้กู้ยืมทั้งหมด

ในระหว่างปี 2560 ผู้กู้กลุ่มเกาะไชปรีสมีการชำระคืนเงินให้กู้ยืมก่อนกำหนด คิดเป็นจำนวนเงินประมาณ 845 ล้านบาท (25.3 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา) และได้ถอนหลักทรัพย์ค้ำประกันในส่วนที่เป็นหุ้นของบริษัทฯทั้งหมดแต่ยังคงหลักทรัพย์ค้ำประกันส่วนอื่นไว้ตามสัญญา ส่วนผู้กู้กลุ่มประเทศสิงคโปร์มีการชำระคืนเงินให้กู้ยืมตามกำหนดคิดเป็นจำนวนเงินประมาณ 557 ล้านบาท (16.7 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา) และได้มีการถอนหลักทรัพย์ค้ำประกันอันได้แก่หุ้นของบริษัทฯทั้งหมด และมีการนำหลักทรัพย์มาค้ำประกันเพิ่มเติม อันได้แก่อสังหาริมทรัพย์ในประเทศญี่ปุ่น (บริษัทฯได้แจ้งว่าการวางหลักทรัพย์ค้ำประกันเป็นอสังหาริมทรัพย์ในประเทศญี่ปุ่นได้มีการจดทะเบียนกับหน่วยงานประเทศญี่ปุ่นไว้แล้ว) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ผู้กู้ทั้ง 2 กลุ่มไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ยืมที่เป็นหุ้นของบริษัทฯ แต่อย่างใด

ณ วันที่ 19 ตุลาคม 2560 บริษัทฯ ได้รับหนังสือแจ้งจาก ก.ล.ต. ให้บริษัทฯดำเนินการแก้ไขงบการเงินแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (แบบ 56-2) ของบริษัทฯ เนื่องจากการกล่าวโทษของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“ก.ล.ต.”) ต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ (“ดีเอสไอ”) ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2560 ซึ่งกล่าวโทษอดีตกรรมการบริหารบริษัทฯ

บริษัทฯได้แก้ไขโดยจัดประเภทรายการใหม่จาก “เงินให้กู้ยืมกับกลุ่มลูกหนี้ไชปรัสและลิงคโพร” จำนวนเงิน 54 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาคือ “เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท” ในส่วนของเงินให้กู้ยืมที่ถูก ก.ล.ต. กล่าวโทษจำนวน 54 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริก บริษัทฯได้ปรับปรุงงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ย้อนหลังที่แสดงเปรียบเทียบ โดยไม่รับรู้ดอกเบี้ยรับที่เกี่ยวข้องเป็นรายได้ แต่ถือเงินรับจากดอกเบี้ยเป็นส่วนหนึ่งของการคืนเงินให้กู้ยืม ซึ่งบริษัทฯได้ตั้งสำรองเพื่อขาดทุนสำหรับเงินให้กู้ยืมดังกล่าวไว้เต็มจำนวนแล้วในงบการเงินปี 2560 อนึ่ง บริษัทฯได้หยุดรับรู้รายได้ดอกเบี้ยบนเงินกู้ยืมดังกล่าวแล้วตั้งแต่วันที่ไตรมาสสี่ของปี 2560

นอกจากการตั้งประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นความตั้งใจของผู้บริหารของบริษัทฯที่จะให้ความร่วมมือและดำเนินการตามคำสั่งจากหน่วยงานที่มีอำนาจกำกับดูแลแล้ว ผู้บริหารของบริษัทฯยังต้องการเน้นย้ำถึงความเชื่อมั่นของผู้บริหารของบริษัทฯต่อความถูกต้องตามกฎหมายของรายการเงินให้กู้ยืมและการชำระคืนเงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยตามสัญญา รวมถึงความสามารถในการบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันในกรณีที่มีการผิคนัดใดๆอีกด้วย

ในเดือนเมษายน 2561 ผู้บริหารของบริษัทฯย่อยได้ส่งหนังสือแจ้งการชำระคืนสำหรับเงินให้กู้ยืมที่เหลืออยู่และดอกเบี้ยคงค้างที่ถึงกำหนดชำระถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2561 ทั้งหมดให้แก่ผู้กู้กลุ่มลิงคโพรและผู้กู้กลุ่มไชปรัส ในไตรมาสที่ 3 ของปี 2561 บริษัทฯย่อยดำเนินการบังคับหลักทรัพย์ค้ำประกันในประเทศบราซิล โดยหลักทรัพย์ดังกล่าวค้ำประกันหนี้เงินกู้จำนวน 15 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริก และดอกเบี้ยสะสม ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการดำเนินคดี บริษัทฯจะติดตามกระบวนการชำระคืนเงินให้กู้ยืมอย่างใกล้ชิดและจะปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อตกลงที่กำหนดไว้ในแต่ละสัญญาจนกว่าจะได้รับชำระคืนเงินให้กู้ยืมที่เหลืออยู่และดอกเบี้ยคงค้างที่ถึงกำหนดชำระทั้งหมด

(โปรดดูเหตุการณ์ที่สำคัญในเรื่องดังกล่าวตามที่เปิดเผยโดยบริษัทฯไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 13 และข้อสรุปของข้าพเจ้าในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข)

3.2) เงินลงทุนในบริษัทร่วมในประเทศศรีลังกา - ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 1,977 ล้านบาท (มูลค่าเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียจำนวน 2,559 ล้านบาท หักสำรองผลขาดทุน 582 ล้านบาท) (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560: จำนวน 2,023 ล้านบาท (มูลค่าเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียจำนวน 2,605 ล้านบาท หักสำรองผลขาดทุน 582 ล้านบาท))

ข้าพเจ้าขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 19 เกี่ยวกับเงินลงทุนในบริษัทร่วมในประเทศศรีลังกา บริษัทย่อยได้เข้าทำการซื้อหุ้นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศศรีลังกาแห่งหนึ่งในจำนวนร้อยละ 29.99 ของหุ้นทั้งหมด ในราคาซื้อ 2,462 ล้านบาท โดยได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ในการประชุมวิสามัญครั้งที่ 2/2559 เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2559 ซึ่งบริษัทย่อยซื้อหุ้นดังกล่าวบางส่วน (จำนวนร้อยละ 22.27 ของหุ้นทั้งหมด) จากบริษัทผู้ขายที่มีกรรมการผู้หนึ่งเป็นกรรมการของบริษัทฯ ด้วย ราคาหุ้นดังกล่าวได้ถูกตีราคาโดยผู้ประเมินราคาภายนอกของบริษัทย่อยว่ามีมูลค่าประมาณ 1,900 - 2,500 ล้านบาท ในขณะที่ที่ปรึกษาทางการเงินอิสระได้ตีราคาว่ามีมูลค่าประมาณ 1,600 - 1,700 ล้านบาท โดยราคาตลาดของหุ้นที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศศรีลังกาในช่วงระยะเวลาซื้อปลายปี 2559 มีมูลค่าประมาณ 1,391 ล้านบาท นอกจากนี้กรรมการที่อ้างถึงที่เป็นทั้งกรรมการในบริษัทผู้ขายและเป็นกรรมการของบริษัทฯ ด้วยได้ลาออกจากการเป็นกรรมการของบริษัทฯ แล้วในวันที่ 31 มกราคม 2561 โดยอ้างว่ามีผลประโยชน์ขัดกัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 หุ้นดังกล่าวแสดงไว้เป็นเงินลงทุนในบริษัทร่วมในงบการเงินรวมด้วยจำนวนเงิน 1,977 ล้านบาท (มูลค่าเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย 2,559 ล้านบาท หักสำรองผลขาดทุน 582 ล้านบาท) [31 ธันวาคม 2560: จำนวน 2,023 ล้านบาท (มูลค่าเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียจำนวน 2,605 ล้านบาท หักสำรองผลขาดทุน 582 ล้านบาท)] ถ้าอ้างอิงจากราคาตลาดในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศศรีลังกาในวันสิ้นปีปัจจุบัน มูลค่าเงินลงทุนมีเพียงประมาณ 484 ล้านบาท (ณ วันสิ้นปี 2560: 874 ล้านบาท) ในช่วงปลายปี 2561 ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ ได้มีการประเมินราคาเงินลงทุนดังกล่าวแล้ว และพิจารณาว่าไม่มีความจำเป็นต้องมีสำรองเพื่อผลการขาดทุนเพิ่มเติม ผลต่างระหว่างมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุน (ถึงแม้จะมีการตั้งสำรองผลขาดทุนแล้วก็ตาม) และมูลค่าตลาดในตลาดหลักทรัพย์ประเทศศรีลังกามีจำนวนผลต่างที่เป็นสาระสำคัญ นอกจากนี้ยังมีความผันผวนในอัตราแลกเปลี่ยนในสกุลเงินรูปีศรีลังกา ซึ่งยังคงเป็นเหตุให้ต้องได้รับการประเมินในอนาคตว่าจะต้องการสำรองผลขาดทุนเพิ่มเติมหรือไม่

(โปรดดูเหตุการณ์ที่สำคัญในเรื่องดังกล่าวตามที่เปิดเผยโดยบริษัทฯ ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 19)

3.3) เงินลงทุนใน PT Bank JTrust Indonesia Tbk (เงินลงทุนอื่น) - ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 414 ล้านบาท (31 ธันวาคม 2560 จำนวน 414 ล้านบาท) - หมายเหตุ 20

คณะกรรมการของบริษัทฯ ได้มีมติเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2559 ให้บริษัทย่อยซื้อหุ้นของ PT Bank JTrust Indonesia Tbk (“PT Bank JTrust”) และหลังจากนั้นในวันที่ 13 ธันวาคม 2559 บริษัทย่อยจึงได้ทำการซื้อหุ้นของบริษัทดังกล่าวจาก JTrust Co., Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน รวมจำนวนหุ้น 28.15 ล้านหุ้น (หรือ 3.12% ของทุนเรียกชำระของบริษัทดังกล่าว) ในราคาซื้อรวม 11.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (หรือเท่ากับประมาณ 414 ล้านบาท) หุ้นส่วนที่เหลือประมาณ 97% ยังคงถือโดยผู้ถือหุ้นใหญ่ คือ JTrust Co., Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน (ซึ่งเป็นบริษัทในกลุ่มเดียวกันกับผู้ที่เป็นโจทก์ฟ้องบริษัทฯ ในคดีความต่างๆ ตามที่กล่าวไว้ในข้อ 3.5) บริษัทดังกล่าวจัดตั้งขึ้นในประเทศอินโดนีเซียและดำเนินธุรกิจหลักคือธุรกิจธนาคารพาณิชย์

ในช่วงปลายปี 2561 ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ ได้มีการประเมินราคาเงินลงทุนดังกล่าวแล้วและพิจารณาว่าไม่มีการด้อยค่าของเงินลงทุนนี้ เนื่องจากปัจจัยบวกหลายๆอย่าง รวมถึงอัตราการทำกำไรและโอกาสในการทำธุรกิจในอนาคต

ณ วันที่ซื้อ ราคาที่บริษัทย่อยจ่ายซื้อเงินลงทุนนี้เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าตามบัญชีของบริษัทดังกล่าว (Price per Book Value หรือ “P/BV”) คิดเป็นประมาณ 3.65 เท่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 อัตรา P/BV ดังกล่าวเพิ่มเป็น 6.6 เท่า ในขณะที่ ‘อัตราเฉลี่ย P/BV’ ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดประเทศอินโดนีเซียคิดเป็นประมาณ 1.3 เท่า มูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนนี้เกินกว่ามูลค่าที่คำนวณจาก ‘อัตราเฉลี่ย P/BV’ ในจำนวนที่เป็นสาระสำคัญ จากข้อมูลในงบการเงินที่เปิดเผยต่อสาธารณะ พบว่า PT Bank JTrust มีคดียุติการฟ้องร้องทั้งในประเทศและนอกประเทศ ซึ่งผลของคดีความดังกล่าวขึ้นอยู่กับกระบวนการดำเนินการทางกฎหมายและผลของการพิจารณาคดีของศาลในอนาคต มูลค่าของเงินลงทุนนี้ยังขึ้นอยู่ความสามารถในการร่วมมือกับผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัทดังกล่าวและความสำเร็จของการดำเนินงานของบริษัทดังกล่าวในอนาคต และยังมีความผันผวนในอัตราแลกเปลี่ยนในสกุลเงินรูปีอินโดนีเซีย ดังนั้นเงินลงทุนนี้จึงมีความไม่แน่นอนสูงและจำเป็นต้องมีการให้ความสำคัญเป็นอย่างมากและจำเป็นต้องมีการประเมินมูลค่าอย่างสม่ำเสมอทุกปี

3.4) เงินลงทุนใน BG Microfinance Myanmar Co., Ltd. (เงินลงทุนในบริษัทย่อย) - ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561
จำนวน 718 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 654 ล้านบาท) - หมายเหตุ 18

ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯที่ 2/2016 ได้มีมติในวันที่ 6 ธันวาคม 2559 ให้มีการซื้อหุ้นของ BG Microfinance Myanmar Co., Ltd. รวมจำนวนหุ้น 1,387,680 หุ้น (หรือ 100% ของทุนเรียกชำระของบริษัทดังกล่าว) ในราคาซื้อรวม 8.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (หรือเท่ากับประมาณ 280 ล้านบาท) ราคาซื้อดังกล่าวได้ถูกประเมินและกำหนดราคาโดยฝ่ายบริหารของบริษัทย่อย ในขณะที่ที่ปรึกษาทางการเงินอิสระได้ตีราคาว่ามีมูลค่าประมาณ 173 - 179 ล้านบาท บริษัทดังกล่าวจัดตั้งขึ้นในประเทศพม่า และดำเนินธุรกิจหลักคือปล่อยสินเชื่อรายย่อย โดยปล่อยสินเชื่อรายย่อยให้แก่กลุ่มผู้หญิงในพม่าที่รวมสมาชิกได้ 5 คนและสินเชื่อส่วนบุคคลให้กับเจ้าของธุรกิจรายย่อยและขนาดกลาง (SMEs)

ในระหว่างปี 2561 บริษัทฯ ได้ดำเนินการให้มีการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ได้มาและหนี้สินที่รับมา ณ วันซื้อกิจการ เพื่อปันส่วนต้นทุนการซื้อธุรกิจให้แก่รายการดังกล่าว โดยการวัดมูลค่านี้ได้เสร็จสมบูรณ์แล้วในไตรมาสที่ 1 ของปี 2561 ซึ่งอยู่ภายในระยะเวลา 12 เดือนนับจากวันที่ซื้อกิจการตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง การรวมธุรกิจ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนดังกล่าวมีจำนวน 718 ล้านบาท และ 654 ล้านบาท ตามลำดับ การเพิ่มขึ้นของมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนนี้เกิดจากการที่กลุ่มบริษัทลงทุนเพิ่มขึ้นจากราคาซื้อจำนวน 432 ล้านบาท ทั้งนี้ มูลค่าของเงินลงทุนนี้ขึ้นอยู่กับความสำเร็จของการดำเนินงานของบริษัทดังกล่าวในอนาคต

3.5) แหล่งเงินทุนใหญ่จากผู้ถือหุ้นที่แปลงสภาพและคดีความ

ข้าพเจ้าขอให้ข้อสังเกตต่อคดีความต่างๆ ตามที่กล่าวไว้ด้านล่าง ซึ่งผู้ถือหุ้นที่แปลงสภาพรายหลักได้ดำเนินการฟ้องร้องต่อกลุ่มบริษัทและเรื่องที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ก) การฟ้องร้องในประเทศไทย (หมายเหตุ 48.1)

ในเดือนมกราคม 2561 ผู้ถือหุ้นที่แปลงสภาพรายหลักของบริษัทฯ ได้ฟ้องบริษัทฯ ในคดีแพ่งต่อศาลแพ่งเพื่อเรียกร้องให้บริษัทฯ จ่ายคืนหุ้นที่แปลงสภาพ (ประมาณ 6,000 ล้านบาท) และค่าเสียหายจากบริษัทฯ (ประมาณ 2,000 ล้านบาท) และยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัทฯ ต่อศาลล้มละลายกลาง และแจ้งความร้องทุกข์ดำเนินคดีต่อบริษัทฯ โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมของการฟ้องร้องในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 48.1

ข) การฟ้องร้องในประเทศสิงคโปร์ (หมายเหตุ 48.2)

ผู้ถือหุ้นผู้แปลงสภาพรายหลักของบริษัทฯ ได้ยื่นฟ้องคดีในประเทศสิงคโปร์ต่อบริษัทย่อยในประเทศสิงคโปร์กล่าวหาว่าบริษัทย่อยก่อความเสียหายและหลอกลวงให้ผู้ถือหุ้นผู้เข้ามาลงทุนในบริษัทฯ โดยการแสดงสถานะทางการเงินของบริษัทฯที่ไม่ถูกต้องตามจริง จึงส่งผลให้ผู้ถือหุ้นผู้ขาดทุนจากการลงทุนโปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมของการฟ้องร้องในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 48.2

ค) การฟ้องร้องในประเทศอินโดนีเซีย (หมายเหตุ 48.3)

ผู้ร่วมลงทุนภายใต้การจัดการสินเชิ่ร่วมทางการเงินของบริษัทย่อย ได้ยื่นฟ้องคดีในประเทศอินโดนีเซียต่อบริษัทย่อยในประเทศอินโดนีเซีย ให้ชำระคืนเงินกู้ตามสัญญากู้ยืมเงินรวมถึงค่าใช้จ่ายเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำผิดข้อสัญญาของคู่สัญญา (ประมาณ 233 ล้านบาท) โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมของการฟ้องร้องในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 48.3

บริษัทฯ เชื่อมั่นและยืนยันว่าบริษัทฯ ไม่ได้ทำผิดเงื่อนไขหรือข้อตกลงใดๆ ในสัญญาหุ้นผู้แปลงสภาพ สัญญาสินเชิ่ร่วมทางการเงิน และไม่ได้ทำผิดกฎหมายใด ๆ ตามที่ถูกลกล่าวหาแต่อย่างใด

นอกจากนั้น บริษัทฯ มีดอกเบี้ยหุ้นผู้แปลงสภาพดังกล่าวที่ครบกำหนดจ่ายจนถึงสิ้นปี 2561 จำนวนประมาณ 292 ล้านบาท (9 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ตัดสินใจระงับการจ่ายดอกเบี้ยหุ้นผู้แปลงสภาพดังกล่าว โดยบริษัทฯ เชื่อว่าตราบเท่าที่คิดความยังไม่เป็นที่ยุติ การที่บริษัทฯ ไม่ชำระดอกเบี้ยหุ้นผู้แปลงสภาพนั้น ไม่ถือว่าบริษัทฯ ผิดเงื่อนไขหรือข้อตกลงใดๆ ในหุ้นผู้แปลงสภาพ

4. **ความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่อง**

ข้าพเจ้าขอให้อ่านข้อสังเกตต่อคิความต่างๆตามที่กล่าวใน 3.5 ซึ่งผู้ถือหุ้นผู้แปลงสภาพรายหลักได้ดำเนินการฟ้องร้องต่อบริษัทฯ และเรื่องที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจกระทบการดำเนินงานต่อเนื่องของกลุ่มบริษัทในอนาคต รวมทั้งฐานะการเงิน การจัดประเภทหนี้สิน ผลการดำเนินงาน และสถานะของกระแสเงินสด ในขณะที่มีข้อสมมติฐานว่าคดีดังกล่าวจะไม่กระทบการดำเนินงานต่อเนื่องของกลุ่มบริษัท อย่างไรก็ตามยังมีความไม่แน่นอนในผลของคดีซึ่งขึ้นอยู่กับการตัดสินของศาลยุติธรรมในที่สุด ทั้งนี้ ข้าพเจ้ามิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่อกรณีนี้แต่อย่างใด

5. **เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ**

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้าในการตรวจสอบงบการเงินสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินโดยรวมและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบที่ได้กล่าวไว้ในส่วนวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน ในรายงานของข้าพเจ้า ซึ่งได้รับความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ด้วยการปฏิบัติงานของข้าพเจ้าได้รวมวิธีการตรวจสอบที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ผลของวิธีการตรวจสอบของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมวิธีการตรวจสอบสำหรับเรื่องเหล่านี้ด้วย ได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินโดยรวม

นอกจากเรื่องที่ได้กล่าวไว้ในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข และวรรคความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่อง เรื่องสำคัญในการตรวจสอบหรือวิธีการตรวจสอบสำหรับแต่ละเรื่องมีดังต่อไปนี้

การรับรู้รายได้

กลุ่มบริษัทมีนโยบายการรับรู้รายได้จากสัญญาเช่าซื้อและสินเชื่อแก่ผู้บริ โภค โดยมีสินทรัพย์ค้ำประกันตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 9 และ 10 โดยกลุ่มบริษัทมีรายได้จากสัญญาเช่าซื้อและสินเชื่อ แก่ผู้บริ โภค โดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน ที่รับรู้ในปี 2561 จำนวน 2,216 ล้านบาท (คิดเป็นอัตราร้อยละ 78 ของรายได้รวม) ซึ่งถือเป็นรายได้หลักของกลุ่มบริษัท เนื่องจากรายได้จากสัญญาเช่าซื้อและสินเชื่อ แก่ผู้บริ โภค โดยมีสินทรัพย์ค้ำประกันดังกล่าวเกิดจากการเข้าทำสัญญากับลูกค้าเป็นจำนวนมาก ราย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลูกค้ารายย่อย และการบันทึกรับรู้รายได้จากสัญญาเช่าซื้อและสินเชื่อแก่ผู้บริ โภค โดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน อาศัยการประมวลผลโดยระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศเป็นหลัก ดังนั้น จึงทำให้กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงในการรับรู้รายได้จากสัญญาเช่าซื้อและสินเชื่อแก่ผู้บริ โภค โดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน ดังกล่าวด้วยมูลค่าที่ไม่ถูกต้องหรือรับรู้ในระยะเวลาที่ไม่เหมาะสม

ข้าพเจ้าได้ประเมินและทดสอบระบบการควบคุมภายในทั่วไปของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบการควบคุมภายในที่สำคัญของกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกับระบบการปล่อยสินเชื่อ การรับชำระเงิน การรับรู้รายได้ดอกเบี้ย โดยการสอบถามผู้รับผิดชอบ ทำความเข้าใจและสุ่มตัวอย่างมาทดสอบการรับรู้รายได้ตามระบบที่กลุ่มบริษัทออกแบบไว้ ข้าพเจ้าได้สุ่มตัวอย่างสัญญาเช่าซื้อและสัญญานสินเชื่อแก่ผู้บริ โภค โดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน เพื่อตรวจสอบการบันทึกการขายลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ สัญญานสินเชื่อแก่ผู้บริ โภค โดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน และการรับรู้รายได้ว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา และสอดคล้องกับนโยบายการรับรู้รายได้ของกลุ่มบริษัท นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลบัญชีรายได้ดอกเบี้ยที่รับรู้ตลอดรอบระยะเวลาบัญชี และการหยุดรับรู้รายได้ดอกเบี้ยและสุ่มตรวจสอบการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับบัญชีรายได้ซึ่งถูกบันทึกผ่านสมุดรายวันทั่วไป

ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 9 และ 10 การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของเงิน ให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน ต้องอาศัย สมมติฐานหลายประการ ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาสมมติฐานดังกล่าวสำหรับการ ประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้มีปัญหาในการจ่ายชำระคืนหนี้เงินต้นและดอกเบี้ย รวมถึงพิจารณาความเหมาะสมของช่วงเวลาที่ควรรับรู้

นอกจากนี้ การประมาณค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญดังกล่าวมีนัยสำคัญ เนื่องจาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 กลุ่มบริษัทมีเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ ค้ำประกันเป็นจำนวนที่มีนัยสำคัญ (คิดเป็นร้อยละ 45 ของยอดสินทรัพย์รวม) ดังนั้นอาจทำให้เกิด ความเสี่ยงในการรับรู้ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญไม่เพียงพอ ซึ่งทำให้กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงที่จะแสดงมูลค่า เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกันที่ สูงเกินไป

ข้าพเจ้าได้ประเมินและทดสอบระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติ การบันทึกรายการ การติดตาม หนี้ของเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน และระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และได้ประเมินความเหมาะสม ของข้อมูลหลัก สมมติฐานและวิธีการที่กลุ่มบริษัทใช้ในการคำนวณค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของเงินให้ สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน โดยการ

- ทำความเข้าใจระบบการคำนวณสำรองของกลุ่มบริษัทและประเมินความเหมาะสมของการคำนวณ ค่า ความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ และร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัด ชำระหนี้ต่อยอดหนี้
- สอบทานความน่าเชื่อถือของข้อมูลหลักที่ใช้ในการคำนวณกับแหล่งที่มาของข้อมูลหลัก
- วิเคราะห์เปรียบเทียบสมมติฐานที่กลุ่มบริษัทใช้กับข้อมูลในอดีตและแหล่งข้อมูลภายนอก และพิจารณา ความสม่ำเสมอในการประยุกต์ใช้สมมติฐานดังกล่าว
- สอบทานความถูกต้องของข้อมูลที่เปิดเผยในงบการเงิน

มูลค่าเงินลงทุนในบริษัทร่วมในประเทศศรีลังกา

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 19 มูลค่าตามบัญชีตามวิธีส่วนได้เสียของเงินลงทุนในบริษัทร่วมมีจำนวนสูงกว่าราคาตลาดของเงินลงทุนที่อ้างอิงจากมูลค่าตลาดของเงินลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศศรีลังกา ผลต่างเมื่อเทียบระหว่างมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนกับมูลค่าตลาดในตลาดหลักทรัพย์อาจถือว่าเป็นข้อบ่งชี้ข้อหนึ่งของการด้อยค่า ดังนั้นผู้บริหารจึงใช้หลักความระมัดระวังและพิจารณาตั้งสำรองค่าเผื่อขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วมไว้เป็นจำนวน 582 ล้านบาทในไตรมาสที่สามของปี 2560

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนในบริษัทร่วม (หลังสำรองเผื่อขาดทุน) มีจำนวน 1,977 ล้านบาท ซึ่งฝ่ายบริหารได้ประมาณการมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม โดยถือพื้นฐานจากการประเมินมูลค่าจากวิธีกำไรคงเหลือ (residual income approach) และพบว่ามูลค่านี้สูงกว่ามูลค่าตามบัญชี

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการประมาณการมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ เนื่องจากการประเมินการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทร่วมถือเป็นประมาณการทางบัญชีที่สำคัญที่ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจอย่างสูงในการประมาณการกำไรคงเหลือในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับ รวมถึงการกำหนดต้นทุนของส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราการเติบโตในระยะยาว และความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนที่เหมาะสม ซึ่งทำให้เกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับมูลค่าเงินลงทุนในบริษัทร่วม

วิธีการตรวจสอบมูลค่าเงินลงทุนในบริษัทร่วมของข้าพเจ้ารวมถึงการประเมินความเหมาะสมวิธีการประเมินมูลค่าจากวิธีกำไรคงเหลือ (residual income approach) ที่จัดทำโดยกลุ่มบริษัท และความสมเหตุสมผลของข้อสมมติที่กลุ่มบริษัทใช้ในการคำนวณดังกล่าวกับเอกสารที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งภายนอก รวมถึงปรึกษาผู้เชี่ยวชาญภายในสำนักงานฯ เพื่อในการประเมินความเหมาะสมของค่าตัวแปรทางการเงินที่เป็นตัวกำหนดต้นทุนของส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราการเติบโตในระยะยาว และความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนที่เหมาะสม โดยอ้างอิงจากเศรษฐกิจและสถิติของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ นอกจากนี้ ข้าพเจ้าทดสอบหลักการและความถูกต้องของวิธีการคำนวณทางคณิตศาสตร์ของวิธีกำไรคงเหลือและวิเคราะห์ความอ่อนไหวของข้อสมมติที่สำคัญ รวมถึงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนซึ่งจัดทำโดยกลุ่มบริษัทและพิจารณาความสมเหตุสมผลของมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนกับเอกสารที่เกี่ยวข้องและแหล่งข้อมูลภายนอก ตลอดจนสอบทานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายการมูลค่าเงินลงทุนดังกล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

เงินลงทุนในบริษัทย่อยในประเทศพม่า

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2.1 ในระหว่างปี 2560 บริษัทย่อยของบริษัทฯ ได้ลงทุนในบริษัท BG Microfinance Myanmar Co., Ltd. ("BGMM") ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศพม่า ธุรกิจของกิจการคือให้บริการสินเชื่อรายย่อย ณ วันที่ซื้อกิจการ กลุ่มบริษัทได้รับรู้และวัดมูลค่าสินทรัพย์ที่ระบุได้ที่ได้มาและหนี้สินที่รับมาด้วยมูลค่ายุติธรรม ตลอดจนรับรู้ค่าความนิยม ที่เกิดขึ้นจากการรวมธุรกิจ จากการวัดมูลค่าตามวิธีซื้อ ทั้งนี้ ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับรายการซื้อธุรกิจนี้ เนื่องจากเป็นรายการที่มีสาระสำคัญต่องบการเงิน โดยรวมและฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมากในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ได้มาและหนี้สินที่รับมาดังกล่าว ทำให้เกิดความเสี่ยงในการรับรู้และวัดมูลค่าของสินทรัพย์ที่ระบุได้ที่ได้มาและหนี้สินที่รับมา รวมถึงค่าความนิยม

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบข้อตกลงและเงื่อนไขในสัญญาซื้อขายธุรกิจ และสอบถามกับฝ่ายบริหารถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ในการเข้าทำรายการซื้อดังกล่าวเพื่อประเมินว่ารายการซื้อธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามค่านิยมของการรวมธุรกิจภายใต้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2558) เรื่อง การรวมธุรกิจหรือไม่ นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบมูลค่าการซื้อธุรกิจกับเอกสารประกอบการซื้อธุรกิจและการจ่ายเงินเพื่อประเมินว่ามูลค่าดังกล่าวสะท้อนมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่โอนให้และไม่รวมถึงต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อธุรกิจ ประเมินมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ระบุได้ที่ได้มาและหนี้สินที่รับมา ที่ระบุในเอกสารการวัดมูลค่าตามวิธีซื้อซึ่งจัดทำโดยผู้เชี่ยวชาญของฝ่ายบริหาร รวมถึงพิจารณาความรู้ ความสามารถ และความเที่ยงธรรมของผู้เชี่ยวชาญ และพิจารณาเหตุผลสนับสนุนค่าความนิยม ที่กลุ่มบริษัทบันทึกไว้ ตลอดจนสอบทานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายการซื้อธุรกิจดังกล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

วิธีการตรวจสอบมูลค่าความนิยมของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้ประเมินความเหมาะสมของการกำหนดหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดและแบบจำลองทางการเงินที่ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทเลือกใช้โดยการทำ ความเข้าใจกระบวนการพิจารณาของฝ่ายบริหารว่าสอดคล้องตามลักษณะการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์หรือไม่ นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้ทำการทดสอบสมมติฐานที่สำคัญที่ใช้ในการประมาณการกำไรคงเหลือ ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจากสินทรัพย์ที่จัดทำโดยฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทโดยการเปรียบเทียบสมมติฐานดังกล่าวกับแหล่งข้อมูลของกลุ่มบริษัท สอบทานความแม่นยำของประมาณการกำไรคงเหลือในอดีตกับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง และพิจารณาความเหมาะสมของอัตราคิดลดที่ฝ่ายบริหารเลือกใช้ ตลอดจนทดสอบการคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ดังกล่าวตามแบบจำลองทางการเงิน และพิจารณาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้ประเมินความเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินการด้อยค่าของค่าความนิยม

ค่าความนิยม

ข้าพเจ้าให้ความสำคัญเรื่องการพิจารณาการด้อยค่าของค่าความนิยม ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 23 เนื่องจากการประเมินการด้อยค่าของค่าความนิยมถือเป็นประมาณการทางบัญชีที่สำคัญที่ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจอย่างสูงในการระบุหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดและการประมาณการมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจากกลุ่มสินทรัพย์นั้น ซึ่งทำให้เกิดความเสี่ยงในการแสดงมูลค่าค่าความนิยมที่ไม่เหมาะสม

ข้าพเจ้าได้ประเมินความเหมาะสมของการกำหนดหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด และมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนที่คำนวณโดยฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทโดยการทำความเข้าใจกระบวนการพิจารณาของฝ่ายบริหารว่าสอดคล้องตามลักษณะการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์หรือไม่ นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้ทำการทดสอบสมมติฐานที่สำคัญที่ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทใช้ในวิธีการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ด้วยวิธีสัมพัทธ์ (relative valuation approach) โดยการคำนวณใช้อัตราส่วนราคาต่อกำไรและอัตราส่วนราคาต่อมูลค่าตามบัญชีของบริษัทเปรียบเทียบกับที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์เพื่อใช้ในการประเมินหามูลค่ายุติธรรมของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด ทั้งนี้ ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทได้รวบรวมข้อมูลเปรียบเทียบจากสินทรัพย์ในตลาด ที่มีลักษณะความคล้ายคลึงกับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดในด้านต่างๆมากที่สุด และทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ตลอดจนทดสอบการคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ดังกล่าว และพิจารณาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้ประเมินความเสี่ยงของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินการด้อยค่าของค่าความนิยม

ค่าเผื่อการด้อยค่าเงินลงทุนในบริษัทย่อยและเงินลงทุนอื่น

ข้าพเจ้าให้ความสำคัญเรื่องการพิจารณาการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยและเงินลงทุนอื่นตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 18 และ 20 เนื่องจากการประเมินการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยและเงินลงทุนอื่นถือเป็นประมาณการทางบัญชีที่สำคัญที่ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจอย่างสูงในการประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากเงินลงทุนดังกล่าว ทั้งนี้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหมายถึงมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า ซึ่งทำให้เกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับมูลค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยและเงินลงทุนอื่น

ข้าพเจ้าได้ประเมินความเหมาะสมของแบบจำลองทางการเงินที่ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทเลือกใช้โดยการทำความเข้าใจกระบวนการพิจารณาของฝ่ายบริหาร นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้ทำการทดสอบข้อสมมติที่สำคัญที่ฝ่ายบริหารใช้ในการประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากเงินลงทุนในบริษัทย่อยและเงินลงทุนอื่นที่จัดทำโดยฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัท โดยการเปรียบเทียบข้อสมมติดังกล่าวกับแหล่งข้อมูลภายในและภายนอกของกลุ่มบริษัท รวมถึงสอบทานความแม่นยำของประมาณการกำไรคงเหลือในอดีตกับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงเพื่อประเมินการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในการประมาณการกำไรคงเหลือที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตดังกล่าว และพิจารณาความเหมาะสมของอัตราคิดลดที่ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทเลือกใช้โดยการวิเคราะห์ต้นทุนถัวเฉลี่ยของบริษัทที่ไปลงทุนและของอุตสาหกรรม ตลอดจนทดสอบการคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของเงินลงทุนดังกล่าวตามแบบจำลองทางการเงิน และพิจารณาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน โดยเฉพาะอัตราคิดลดและอัตราการเติบโตของรายได้ในระยะยาว

6. เรื่องอื่น

งบการเงินรวมของ บริษัท กรุ๊ป ลีส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และงบการเงินเฉพาะกิจการของ บริษัท กรุ๊ป ลีส จำกัด (มหาชน) สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ปรับปรุงใหม่ (ที่แสดงไว้ ณ ที่นี้เพื่อการเปรียบเทียบ) ตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีอื่นในสำนักงานเดียวกันกับข้าพเจ้า ซึ่งแสดงความเห็นไว้อย่างมีเงื่อนไขตามรายงานลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2561 จากเรื่องที่ถูกกล่าวไว้ในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข ซึ่งเป็นข้อจำกัดโดยสถานการณ์ที่รอการสืบสวนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) รวมทั้งขั้นตอนทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และขึ้นอยู่กับผลของการเรียกคืนสินทรัพย์ของกลุ่มที่ถูกกล่าวโทษ โดย ก.ล.ต. จึงทำให้ผู้สอบบัญชีท่านนั้นไม่สามารถสรุปความเหมาะสมของลูกหนี้ ดอกเบี้ยรับ และสำรองเพื่อขาดทุน และไม่สามารถสรุปว่าควรมีการปรับปรุงงบการเงินในอดีตเพิ่มเติมมากกว่านี้หรือไม่

7. ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ซึ่งรวมถึงข้อมูลที่อยู่ในรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัท (แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่แสดงอยู่ในรายงานนั้น) ซึ่งคาดว่าจะถูกจัดเตรียมให้กับข้าพเจ้าภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2562

ความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้ให้ข้อสรุปในลักษณะการให้ความเชื่อมั่นในรูปแบบใดๆต่อข้อมูลอื่นนั้น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการตรวจสอบงบการเงินคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นนั้นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้าหรือไม่ หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นแสดงขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัทตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว และหากสรุปได้ว่ามีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะสื่อสารเรื่องดังกล่าวให้ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลทราบเพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขที่เหมาะสมต่อไป

8. ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต้องบการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง การเปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องในกรณีที่มีเรื่องดังกล่าว และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องอีกต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัท

9. ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของข้าพเจ้า ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์อย่างสมเหตุสมผลได้ว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานดังต่อไปนี้ด้วย

- ระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารจัดทำ
- สรุปลักษณะความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหาร และสรุปจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ หากข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะต้องให้ข้อสังเกตไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงบการเงิน หรือหากเห็นว่าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ข้าพเจ้าจะแสดงความเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่องได้
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประเมินว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- รวบรวมเอกสารหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการหรือของกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อการเสนอรายงานของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่างๆซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลว่าข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องทั้งหลายที่สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชี เว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับห้ามไม่ให้เปิดเผยเรื่องดังกล่าวต่อสาธารณะ หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้าเพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้เสียสาธารณะจะได้จากการสื่อสารดังกล่าว

ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและการนำเสนอรายงานฉบับนี้

พิมพ์ใจ มานิตขจรกิจ

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 4521

บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

กรุงเทพฯ: 27 กุมภาพันธ์ 2562

บริษัท กรู๊ปลิส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2561	2560 (ปรับปรุงใหม่)	2561	2560	
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	8	3,745,003,105	3,079,901,420	409,892,869	119,941,164
เงินลงทุนชั่วคราว		18,048,579	47,800,000	-	-
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	9	3,324,919,355	3,194,770,438	2,123,034,640	2,024,726,522
ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภครวมโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน					
ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	10	230,732,922	269,593,365	-	-
ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อยที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	11	554,319,244	378,428,659	-	-
ลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อรวม					
ทางการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	12	5,354,969	14,078,316	-	-
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาทที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	13	-	-	-	-
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	13	42,122,819	549,276	-	-
สินค้ำคงเหลือ		281,159	43,000	-	-
สินทรัพย์รอการขาย	14	61,283,706	87,951,954	8,667,252	12,309,013
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นและดอกเบี้ยค้างรับจากบริษัทย่อย	2.2, 7	-	-	209,983,406	165,550,082
ลูกหนี้อื่น	7, 15	89,327,132	82,414,092	42,181,365	22,392,144
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	7, 16	141,575,980	247,705,667	37,143,248	92,425,379
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		8,212,968,970	7,403,236,187	2,830,902,780	2,437,344,304
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินฝากประจำที่มีภาระค้ำประกัน	17	5,849,909	11,646,907	339,909	336,907
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	18	-	-	3,590,302,150	3,590,302,150
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	19	1,976,903,336	2,022,554,791	-	-
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	7, 20	670,995,560	670,995,560	-	-
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี	9	2,886,839,679	3,358,398,496	2,096,961,562	2,094,609,840
ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภครวมโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน					
ที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี	10	64,553,909	76,824,446	-	-
ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อยที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี	11	6,718,277	39,527,013	-	-
ลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อรวม					
ทางการเงินที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี	12	19,310,583	42,513,147	-	-
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาทที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี	13	-	-	-	-
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี	13	-	40,840,376	-	-
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปีจากบริษัทย่อย	2.2, 7	-	-	5,307,791,992	5,345,592,864
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	21	118,879,974	135,519,554	60,848,947	71,486,640
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	22	116,809,780	116,001,063	79,030,826	74,483,446
ค่าความนิยม	23	336,772,198	338,657,911	-	-
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	40	122,464,451	53,062,864	44,193,476	32,891,501
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	24	75,065,245	72,212,552	34,474,862	35,127,485
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		6,401,162,901	6,978,754,680	11,213,943,724	11,244,830,833
รวมสินทรัพย์		14,614,131,871	14,381,990,867	14,044,846,504	13,682,175,137

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท กรุ๊ป ลิส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560 (ปรับปรุงใหม่)	2561	2560
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	25	-	65,239,485	-
เจ้าหนี้การค้า		10,207,986	4,922,610	1,498,245
เงินรับฝากจากลูกค้า	26	40,623,903	22,906,067	-
เงินกู้ยืมระยะสั้นและดอกเบี้ยค้างจ่าย	27	19,602,987	-	-
เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	29	22,386,465	102,764,240	-
เงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อยที่ถึงกำหนดชำระในปี	7	-	-	-
หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	30	1,486,810,657	-	1,486,810,657
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย		84,401,285	75,637,211	27,567,630
เจ้าหนี้ค่าเบี่ยประกัน		9,448,146	9,163,017	8,274,326
เจ้าหนี้อื่น	7, 28	539,399,894	266,317,108	440,336,665
หนี้สินตราสารอนุพันธ์		-	605,430	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	7	129,371,502	129,109,146	63,127,329
รวมหนี้สินหมุนเวียน		2,342,252,825	676,664,314	2,027,614,852
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
หุ้นกู้แปลงสภาพภายใต้การพิจารณาตีในชั้นศาล	31	5,794,580,573	5,833,885,172	5,794,580,573
เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี	29	-	19,490,689	-
หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี	30	-	1,469,590,222	-
หุ้นกู้แปลงสภาพ-องค์ประกอบที่เป็นหนี้สิน	7, 31	635,359,840	639,570,791	635,359,840
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	32	18,393,647	11,768,045	18,393,647
หนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	40	43,215,973	3,226,355	-
เงินประกันความเสียหายตามสัญญาเช่าซื้อ		2,179,973	2,179,973	2,063,646
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		6,493,730,006	7,979,711,247	6,450,397,706
รวมหนี้สิน		8,835,982,831	8,656,375,561	8,478,012,558

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท กู๊ปีส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560 (ปรับปรุงใหม่)	2561	2560
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น				
ทุนจดทะเบียน				
หุ้นสามัญ 1,845,090,080 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 0.50 บาท	922,545,040	922,545,040	922,545,040	922,545,040
ทุนที่ออกและชำระแล้ว				
หุ้นสามัญ 1,525,538,158 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 0.50 บาท				
(2560: หุ้นสามัญ 1,525,538,139 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 0.50 บาท)	762,769,079	762,769,070	762,769,079	762,769,070
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	5,192,673,312	5,192,672,562	5,192,673,312	5,192,672,562
กำไร (ขาดทุน) สะสม				
จัดสรรแล้ว - สรรองตามกฎหมาย	35	92,254,504	92,254,504	92,254,504
ยังไม่ได้จัดสรร		131,911,306	(144,389,652)	(774,896,231)
องค์ประกอบอื่นของผู้ถือหุ้น	31	(525,505,121)	(303,130,030)	59,458,003
รวมส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ		5,654,103,080	5,600,176,454	5,566,833,946
ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย		124,045,960	125,438,852	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		5,778,149,040	5,725,615,306	5,566,833,946
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		14,614,131,871	14,381,990,867	14,044,846,504
		-	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กรรมการ

บริษัท กรู๊ปลิส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560 (ปรับปรุงใหม่)	2561	2560
กำไรขาดทุน:				
รายได้				
รายได้คอกผลเช่าซื้อ	2,055,273,544	2,070,077,020	1,330,316,312	1,226,675,955
รายได้คอกผลจากสินเชื่อกู้ยืมทั่วโลกโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน	160,588,716	164,648,819	-	-
รายได้คอกผลจากสินเชื่อบริษัท	159,210,377	51,587,722	-	-
รายได้คอกผลจากสินเชื่อกู้ยืมโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน				
สินเชื่อบริษัท	44,915,917	47,793,843	-	-
รายได้คอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืม	1,870,376	201,710,870	-	-
รายได้ค่าบริการเช่าซื้อ	86,019,968	17,084,924	-	-
รายได้จากการขาย	8,442,449	870,037	-	-
รายได้อื่น				
รายได้คอกเบี้ย	60,629,450	39,746,681	372,393,007	402,266,794
รายได้ค่าบริการที่ปรึกษา	-	20,409,000	-	-
รายได้ค่าบริการจัดการ	-	-	84,000,000	84,000,000
รายได้อื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสินเชื่อบริษัท	36	232,016,510	128,047,961	128,330,191
รายได้อื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสินเชื่อบริษัท	37	10,753,553	-	-
เงินปันผลรับ	7, 18.1	-	-	343,838,800
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	-	120,571,256	13,351,569	46,055,299
อื่นๆ	38	32,995,189	21,837,399	23,645,577
รวมรายได้	2,852,716,049	2,978,362,051	1,949,946,248	2,254,812,616
ค่าใช้จ่าย				
ค่าใช้จ่ายในการบริการและบริหาร	39	1,278,050,123	1,144,950,964	583,583,223
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ		560,313,880	366,224,384	200,576,432
ต้นทุนขาย		7,643,137	-	-
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของ				
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท		-	603,175,635	-
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของ				
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและคอกเบี้ยค้างรับ		-	956,640,622	-
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์หรือการขาย		329,157,900	271,823,126	216,498,683
ค่าใช้จ่ายจาก (โอนกลับ) การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้อื่น	49	(20,373,857)	-	-
ค่าใช้จ่ายจาก (โอนกลับ) การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของ				
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	49	(38,825,253)	38,825,253	-
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของเงินลงทุนในบริษัทย่อย		-	-	2,426,817,791
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของเงินลงทุนในบริษัทร่วม		-	582,085,201	-
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของสัญญาสิทธิพิเศษ		-	55,937,439	-
รวมค่าใช้จ่าย	2,115,965,930	4,159,643,229	1,234,555,796	3,427,476,129
กำไร (ขาดทุน) ก่อนส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม				
ค่าใช้จ่ายทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้		736,750,119	715,390,452	(1,172,663,513)
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	19	110,935,697	-	-
กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้		847,685,816	715,390,452	(1,172,663,513)
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน		(396,476,786)	(388,439,713)	(424,148,868)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้		451,209,030	326,950,739	(1,596,812,381)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	40	(161,673,266)	(88,543,745)	(81,452,965)
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี		289,535,764	238,406,994	(1,678,265,346)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท กู๊ปลีต จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
		(ปรับปรุงใหม่)		
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:				
รายการที่จะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่างบการเงิน				
ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ - สุทธิจากภาษีเงินได้	(93,189,034)	(528,028,264)	-	-
ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม				
- สุทธิจากภาษีเงินได้	19	(138,320,707)	(83,880,582)	-
รายการที่จะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
- สุทธิจากภาษีเงินได้		(231,509,741)	(611,908,846)	-
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม				
- สุทธิจากภาษีเงินได้	19	(1,661,343)	602,305	-
ผลขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์				
ประกันภัย - สุทธิจากภาษีเงินได้	32	(3,831,715)	-	(3,831,715)
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรขาดทุนในภายหลัง				
- สุทธิจากภาษีเงินได้		(5,493,058)	602,305	(3,831,715)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี		(237,002,799)	(611,306,541)	(3,831,715)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		52,532,965	(2,218,357,004)	234,575,279
				(1,678,265,346)
การแบ่งปันกำไร (ขาดทุน)				
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่		281,794,016	(1,603,210,849)	238,406,994
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย		7,741,748	(3,839,614)	
		289,535,764	(1,607,050,463)	
การแบ่งปันกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่		53,925,867	(2,206,728,125)	234,575,279
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย		(1,392,902)	(11,628,879)	
		52,532,965	(2,218,357,004)	
กำไรต่อหุ้น	41	-	-	-
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน				
กำไร (ขาดทุน) ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัท		0.185	(1.051)	0.156
จำนวนหุ้นสามัญเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (หุ้น)		1,525,538,158	1,525,535,438	1,525,538,158
				1,525,535,438

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คุกกี้ดีส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

งบการเงินรวม													
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ													
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น													
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น													
กำไร (ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้น													
หมายเหตุ	ทุนเรือนหุ้นที่ออก	ส่วนเกิน	เงินรับล่วงหน้า	กำไร (ขาดทุน) สะสม		กำไร (ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้น	จากการเปลี่ยนแปลงมูลค่า	ส่วนเกินทุนจากการตี	ผลล้างจากการแปลงค่า	หุ้นผู้แปลงสภาพ -	รวมส่วนของ	ส่วนของผู้ถือหุ้นได้เสีย	รวม
				จัดสรรแล้ว	ยังไม่จัดสรร								
	และชำระแล้ว	มูลค่าหุ้นสามัญ	ค่าหุ้น	- สรรพสามัญหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร	สุทธิรวมของเงินลงทุนเครือข่าย	ราคาที่ดิน และอาคาร	งบการเงินที่เป็น	เงินตราต่างประเทศ	องค์ประกอบ	รวมองค์ประกอบอื่น	ที่ไม่มีอำนาจควบคุม	ส่วนของผู้ถือหุ้น
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560 (ตามที่ंतरรายงาน)	762,754,985	5,191,559,886	365,320	92,254,504	2,101,423,374	1,793,550	-	248,420,803	10,043,152	260,257,505	8,408,615,574	92,295,056	8,500,910,630
การแก้ไขข้อผิดพลาด	-	-	-	-	(233,777,992)	-	-	(3,021,446)	-	(3,021,446)	(236,799,438)	-	(236,799,438)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560 (ตามที่ปรับปรุงใหม่)	762,754,985	5,191,559,886	365,320	92,254,504	1,867,645,382	1,793,550	-	245,399,357	10,043,152	257,236,059	8,171,816,136	92,295,056	8,264,111,192
ขาดทุนสำหรับปี (ปรับปรุงใหม่)	-	-	-	-	(1,603,210,849)	-	-	-	-	-	(1,603,210,849)	(3,839,614)	(1,607,050,463)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี (ปรับปรุงใหม่)	-	-	-	-	602,305	787,103	-	351,969	-	(604,119,581)	(603,517,276)	(7,789,265)	(611,306,541)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี (ปรับปรุงใหม่)	-	-	-	-	(1,602,608,544)	787,103	-	351,969	-	(604,119,581)	(2,206,728,125)	(11,628,879)	(2,218,357,004)
หุ้นสามัญที่ออกระหว่างปีจากการใช้สิทธิ													
ตามใบสำคัญแสดงสิทธิ	9,518	751,923	-	-	-	-	-	-	-	-	761,441	-	761,441
หุ้นสามัญที่ออกระหว่างงวดจากการโอน													
เงินรับล่วงหน้าค่าหุ้น	4,567	360,753	(365,320)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ส่วนของผู้ถือหุ้นได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม													
ของบริษัทย่อยเพิ่มขึ้นจากการจัดตั้งบริษัทย่อยใหม่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44,772,675	44,772,675
เงินปันผลจ่าย	-	-	-	-	(415,087,849)	-	-	-	-	-	(415,087,849)	-	(415,087,849)
ออกหุ้นผู้แปลงสภาพ - องค์ประกอบที่เป็นทุน	-	-	-	-	-	-	-	-	49,414,851	49,414,851	49,414,851	-	49,414,851
ผลกระทบจากถอดสะสมของอัตราแลกเปลี่ยน	-	-	-	-	5,661,359	-	-	(5,661,359)	-	(5,661,359)	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 (ตามที่ปรับปรุงใหม่)	762,769,070	5,192,672,562	-	92,254,504	(144,389,652)	2,580,653	351,969	(365,520,655)	59,458,003	(303,130,030)	5,600,176,454	125,438,852	5,725,615,306
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 (ตามที่ंतरรายงาน)	762,769,070	5,192,672,562	-	92,254,504	(126,109,075)	2,580,653	351,969	(383,801,225)	59,458,003	(321,410,600)	5,600,176,461	125,438,852	5,725,615,313
การแก้ไขข้อผิดพลาด	-	-	-	-	(18,280,577)	-	-	18,280,570	-	18,280,570	(7)	-	(7)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 (ตามที่ปรับปรุงใหม่)	762,769,070	5,192,672,562	-	92,254,504	(144,389,652)	2,580,653	351,969	(365,520,655)	59,458,003	(303,130,030)	5,600,176,454	125,438,852	5,725,615,306
กำไรสำหรับปี	-	-	-	-	281,794,016	-	-	-	-	-	281,794,016	7,741,748	289,535,764
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	-	(5,493,058)	(554,209)	-	(221,820,882)	-	(222,375,091)	(227,868,149)	(9,134,650)	(237,002,799)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	-	276,300,958	(554,209)	-	(221,820,882)	-	(222,375,091)	53,925,867	(1,392,902)	52,532,965
หุ้นสามัญที่ออกระหว่างปีจากการใช้สิทธิตามใบสำคัญแสดงสิทธิ	9	750	-	-	-	-	-	-	-	-	759	-	759
ส่วนของผู้ถือหุ้นได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย													
เพิ่มขึ้นจากการจัดตั้งบริษัทย่อยใหม่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	762,769,079	5,192,673,312	-	92,254,504	131,911,306	2,026,444	351,969	(587,341,537)	59,458,003	(525,505,121)	5,654,103,080	124,045,960	5,778,149,040
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท กูรูปลิส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินเฉพาะกิจการ						องค์ประกอบอื่น ของส่วนของผู้ถือหุ้น หุ้นผู้แปลงสภาพ - องค์ประกอบ ที่เป็นทุน	รวมส่วนของ ผู้ถือหุ้น
	ทุนเรือนหุ้นที่ออก และชำระแล้ว	ส่วนเกิน มูลค่าหุ้นสามัญ	เงินรับล่วงหน้า ค่าหุ้น	กำไร (ขาดทุน) สะสม		หุ้นผู้แปลงสภาพ - องค์ประกอบ ที่เป็นทุน		
				จัดสรรแล้ว - สรรองตามกฎหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร			
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	762,754,985	5,191,559,886	365,320	92,254,504	1,318,456,964	10,043,152	7,375,434,811	
ขาดทุนสำหรับปี	-	-	-	-	(1,678,265,346)	-	(1,678,265,346)	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	-	-	-	-	
รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	-	(1,678,265,346)	-	(1,678,265,346)	
หุ้นสามัญที่ออกระหว่างปีจากการใช้สิทธิตามใบสำคัญแสดงสิทธิ	9,518	751,923	-	-	-	-	761,441	
หุ้นสามัญที่ออกระหว่างปีจากการโอนเงินรับล่วงหน้าค่าหุ้น	4,567	360,753	(365,320)	-	-	-	-	
เงินปันผลจ่าย	34	-	-	-	(415,087,849)	-	(415,087,849)	
ออกหุ้นผู้แปลงสภาพ - องค์ประกอบที่เป็นทุน	31	-	-	-	-	49,414,851	49,414,851	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	762,769,070	5,192,672,562	-	92,254,504	(774,896,231)	59,458,003	5,332,257,908	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	762,769,070	5,192,672,562	-	92,254,504	(774,896,231)	59,458,003	5,332,257,908	
กำไรสำหรับปี	-	-	-	-	238,406,994	-	238,406,994	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	-	(3,831,715)	-	(3,831,715)	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	-	234,575,279	-	234,575,279	
หุ้นสามัญที่ออกระหว่างปีจากการใช้สิทธิตามใบสำคัญแสดงสิทธิ	9	750	-	-	-	-	759	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	762,769,079	5,192,673,312	-	92,254,504	(540,320,952)	59,458,003	5,566,833,946	
	-	-	-	-	-	-	-	
	-	-	-	-	-	-	-	

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท กู๊ปีส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560 (ปรับปรุงใหม่)	2561	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษี	451,209,030	(1,454,677,118)	326,950,739	(1,596,812,381)
รายการปรับกระทบกำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเป็นเงินสดรับ (จ่าย)				
จากกิจกรรมดำเนินงาน:				
ค่าเสื่อมราคา	39,531,067	41,576,160	14,462,613	17,503,408
ค่าตัดจำหน่าย	15,128,324	9,153,733	7,530,713	2,720,277
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	574,526,424	347,128,158	371,157,753	224,671,401
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท	-	603,175,635	-	-
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ	-	956,640,622	-	-
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์รอการขาย	329,157,900	245,351,104	271,823,126	216,498,683
โอนกลับขาดทุนจากการลดมูลค่าสินทรัพย์รอการขาย	(2,022,730)	(3,901,469)	(1,149,870)	(6,743,427)
ค่าใช้จ่ายจาก (โอนกลับ) การประมาณการค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้อื่น	(20,373,857)	208,883,696	-	-
ค่าใช้จ่ายจาก (โอนกลับ) การประมาณการค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญของสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(38,825,253)	38,825,253	-	-
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเพื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	-	2,426,817,791
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเพื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทร่วม	-	582,085,201	-	-
ขาดทุน (กำไร) จากการจำหน่ายและตัดจำหน่ายทรัพย์สิน	2,821,117	(47,651)	(116,235)	(88,501)
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	9,074,974	6,224,052	7,768,830	3,250,728
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเพื่อการด้อยค่าของสัญญาสิทธิพิเศษ	-	55,937,439	-	-
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนจากการหักกลบลบหนี้ภายในกลุ่มบริษัท	-	-	(4,773,641)	-
ขาดทุน (กำไร) จากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้น	14,071,954	(113,416,329)	(8,415,709)	(55,024,351)
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนจากการรับเงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับจากบริษัทย่อย	-	-	-	12,456,827
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	3,992,189	3,591,728	3,992,189	3,591,728
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(110,935,697)	(171,950,702)	-	-
เงินปันผลรับ	-	-	-	(343,768,075)
รายได้ดอกเบี้ย	(60,629,450)	(39,746,772)	(372,393,007)	(402,266,795)
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	376,916,235	422,822,812	368,910,471	404,713,092
ตัดจำหน่ายค่าธรรมเนียมเงินกู้ยืม	31,309	3,088,054	-	-
ตัดจำหน่ายค่าใช้จ่ายในการออกหุ้นกู้	17,220,435	17,371,999	17,220,435	17,371,999
ตัดจำหน่ายค่าใช้จ่ายในการออกหุ้นกู้แปลงสภาพ	2,308,807	2,063,777	2,308,807	2,063,777
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	1,603,202,778	1,760,179,382	1,005,277,214	926,956,181
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง				
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ	(173,501,972)	(583,299,592)	(466,884,224)	(576,156,011)
ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภครวมโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน	30,110,495	(79,819,502)	-	-
ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย	(156,692,083)	(373,279,502)	-	-
ลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน	30,685,431	(29,629,862)	-	-
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท	-	1,225,066,154	-	-
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ	11,915,609	704,080,762	-	-
สินค้าคงเหลือ	(238,159)	-	-	-
สินทรัพย์รอการขาย	(300,400,099)	(278,508,776)	(267,031,495)	(197,116,270)
ลูกหนี้อื่น	9,913,198	(89,815,071)	(31,567,934)	11,858,041
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	85,738,534	(43,729,466)	53,650,158	7,845,482
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(10,644,559)	11,231,982	(4,321,658)	10,957,380

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท กู๊ปีส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกระแสเงินสด (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560 (ปรับปรุงใหม่)	2561	2560
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้า	5,282,778	(6,586,137)	8,945	(2,454,400)
เงินรับฝากจากลูกค้า	17,717,836	13,311,343	-	-
เจ้าหนี้ค่าเบี่ยประกัน	285,130	(2,436,366)	3,479,957	(2,757,432)
เจ้าหนี้อื่น	(19,233,076)	54,402,577	68,695,695	(53,297,631)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	(9,052,195)	(39,120,974)	(13,172,008)	2,001,965
หนี้สินตราสารอนุพันธ์	(605,430)	605,430	-	-
เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	1,124,484,216	2,242,652,382	348,134,650	127,837,305
เงินสดจ่ายผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	(2,156,232)	(544,206)	(2,156,232)	(544,206)
เงินสดจ่ายดอกเบี้ย	(84,448,029)	(404,185,817)	(76,273,950)	(286,032,556)
เงินสดจ่ายภาษีเงินได้	(120,303,850)	(122,777,344)	(28,863,728)	(37,426,892)
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	917,576,105	1,715,145,015	240,840,740	(196,166,349)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินลงทุนชั่วคราวลดลง (เพิ่มขึ้น)	29,751,421	(47,800,000)	-	-
เงินฝากประจำที่มีภาระค้ำประกันลดลง	5,796,998	(11,313,312)	(3,002)	(3,311)
ลูกหนี้และเงินให้กู้ยืมแก่พนักงานลดลง	39,779	47,215	39,779	47,215
เงินสดจ่ายซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	(18,579,054)	-	-
เงินสดจ่ายต้นทุนในการซื้อเงินลงทุนในบริษัทร่วม	-	(3,578,608)	-	-
เงินสดจ่ายต้นทุนในการซื้อเงินลงทุนระยะยาวอื่น	-	(1,926,943)	-	-
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อเงินลงทุนระยะยาวอื่น	-	(192,718,140)	-	-
เงินสดจ่ายเพื่อซื้ออุปกรณ์	(30,126,406)	(50,697,087)	(3,839,834)	(13,853,160)
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(25,296,762)	(55,842,014)	(19,846,923)	(29,445,821)
เงินสดรับจากการจำหน่ายอุปกรณ์	1,985,025	306,884	131,148	296,449
เงินสดจ่ายเพื่อให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย	-	-	-	(1,770,518,550)
เงินสดรับจากเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย	-	-	-	866,064,263
เงินปันผลรับ	13,791,186	32,078,952	-	343,768,075
ดอกเบี้ยรับ	58,975,657	34,012,769	740,602	579,938,574
เงินรับจากการหักกลบลบหนี้ภายในกลุ่มบริษัท	-	-	111,888,436	-
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	54,916,898	(316,009,338)	89,110,206	(23,706,266)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท กู๊ปีส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกระแสเงินสด (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560 (ปรับปรุงใหม่)	2561	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินลดลง	(65,239,485)	(497,160,756)	-	(452,077,219)
เงินสหรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	18,739,080	344,501,000	-	-
ชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	(347,837,840)	-	(130,000,000)
เงินสหรับจากเงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย	-	-	-	120,000,000
ชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย	-	-	(40,000,000)	(133,300,000)
เงินสหรับจากเงินกู้ยืมระยะยาว	-	889,582,240	-	730,000,000
ชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(107,048,953)	(1,560,014,842)	-	(1,307,130,003)
เงินสจ่ายค่าธรรมเนียมเงินกู้ยืมระยะยาว	-	(1,034,020)	-	-
ชำระคืนหุ้นกู้	-	(500,000,000)	-	(500,000,000)
เงินสหรับจากการออกหุ้นกู้แปลงสภาพ	-	1,959,552,647	-	1,959,552,647
เงินสจ่ายค่าใช้จ่ายในการออกหุ้นกู้แปลงสภาพ	-	(1,626,900)	-	(1,626,900)
เงินสหรับจากการใช้สิทธิซื้อหุ้นสามัญตามใบสำคัญแสดงสิทธิ	759	761,440	759	761,440
เงินสหรับจากส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม ของบริษัทย่อยจากการจัดตั้งบริษัทย่อยใหม่	-	44,772,675	-	-
จ่ายเงินปันผล	-	(415,087,849)	-	(415,087,849)
เงินสสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(153,548,599)	(83,592,205)	(39,999,241)	(128,907,884)
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	(153,842,719)	(786,866,174)	-	-
เงินสและรายการเทียบเท่าเงินสเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	665,101,685	528,677,298	289,951,705	(348,780,499)
เงินสและรายการเทียบเท่าเงินส ณ วันต้นปี	3,079,901,420	2,551,224,122	119,941,164	468,721,663
เงินสและรายการเทียบเท่าเงินส ณ วันปลายปี (หมายเหตุ 8)	3,745,003,105	3,079,901,420	409,892,869	119,941,164
	-	-	-	-
ข้อมูลประกอบกระแสเงินสดเพิ่มเติม				
รายการที่มีใช้เงินส				
ลูกหนี้จากการขายอุปกรณ์เป็นเงินเชื่อ	-	20,000	-	20,000
โอนสินทรัพย์รอการขายไปเป็นอุปกรณ์	41,379	-	-	-
โอนอุปกรณ์ไปเป็นสินทรัพย์รอการขาย	115,077	-	-	-
โอนเงินจ่ายล่วงหน้าสุทธิตำซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อยเป็น เงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	261,868,669	-	-
โอนเงินรับล่วงหน้าจากการออกหุ้นกู้แปลงสภาพเป็น หุ้นกู้แปลงสภาพ	-	465,798,450	-	465,798,450
โอนเงินรับล่วงหน้าค่าหุ้นเป็นทุนที่ออกและชำระแล้ว และส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	-	365,320	-	365,320
ซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนโดยยังไม่ได้จ่ายชำระ	-	-	-	15,180,659
การหักกลบลบหนี้ของบัญชีดอกเบี้ยค้างรับระหว่างบริษัทฯและกลุ่มบริษัท	-	-	270,322,347	-
การหักกลบลบหนี้ของบัญชีหนี้สินหมุนเวียนอื่นระหว่างบริษัทฯและกลุ่มบริษัท	-	-	93,827	-
การหักกลบลบหนี้ของบัญชีเจ้าหนี้อื่นระหว่างบริษัทฯและกลุ่มบริษัท	-	-	174,890,647	-
การหักกลบลบหนี้ของบัญชีลูกหนี้อื่นระหว่างบริษัทฯและกลุ่มบริษัท	-	-	11,776,922	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท กรุ๊ปลีต จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

สารบัญ

หน้า

งบการเงิน

งบแสดงฐานะการเงิน.....	1
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ.....	4
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น.....	6
งบกระแสเงินสด.....	8

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

1. ข้อมูลทั่วไป.....	1
2. เหตุการณ์สำคัญในระหว่างปีปัจจุบัน.....	1
3. เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน.....	5
4. มาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่.....	7
5. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ.....	9
6. การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ.....	21
7. รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน.....	23
8. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด.....	31
9. ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ.....	32
10. ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริ โภค โดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน.....	35
11. ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย.....	37
12. ลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริ โภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน.....	39
13. ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ.....	43
14. สินทรัพย์รอการขาย.....	47
15. ลูกหนี้อื่น.....	47
16. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น.....	48
17. เงินฝากประจำที่มีภาระค้ำประกัน.....	48
18. เงินลงทุนในบริษัทย่อย.....	49
19. เงินลงทุนในบริษัทร่วม.....	57
20. เงินลงทุนระยะยาวอื่น.....	64
21. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์.....	66

	<u>หน้า</u>
22. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	68
23. ค่าความนิยม	70
24. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	72
25. เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	72
26. เงินรับฝากจากลูกค้า	73
27. เงินกู้ยืมระยะสั้นและดอกเบี้ยค้างจ่าย	73
28. เจ้าหนี้อื่น	74
29. เงินกู้ยืมระยะยาว	74
30. หุ้นกู้	77
31. หุ้นกู้แปลงสภาพ	78
32. สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	83
33. ใบสำคัญแสดงสิทธิ	85
34. เงินปันผล	85
35. สำรองตามกฎหมาย	86
36. รายได้อื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อ	86
37. รายได้อื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสินเชื่อรายย่อย	86
38. รายได้อื่น - อื่นๆ	86
39. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ	86
40. ภาษีเงินได้	87
41. กำไรต่อหุ้น	89
42. ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน	89
43. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	93
44. ภาระผูกพัน	93
45. ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม	95
46. เครื่องมือทางการเงิน	96
47. การบริหารจัดการทุน	104
48. การชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินการทางกฎหมาย	104
49. รายการปรับปรุงที่มีสาระสำคัญ	114
50. การแก้ไขข้อผิดพลาดและการจัดประเภทรายการใหม่	114
51. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน	117
52. การอนุมัติงบการเงิน	117

บริษัท กรุ๊ปลีส จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

1. ข้อมูลทั่วไป

บริษัท กรุ๊ปลีส จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) จัดตั้งขึ้นเป็นบริษัทมหาชนและมีภูมิลำเนาในประเทศไทย ธุรกิจหลักของบริษัทฯและบริษัทย่อยคือการให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อ และให้บริการสินเชื่อแก่ผู้บริโภค โดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน นอกจากนี้ ธุรกิจหลักของบริษัทย่อยในต่างประเทศคือที่ปรึกษาด้านธุรกิจ การให้สินเชื่อแก่ธุรกิจ การจัดการเงินลงทุน การให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อ ธุรกิจสินเชื่อรายย่อยและ ธุรกิจสินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน

ที่อยู่ตามที่ตั้งทะเบียนของบริษัทฯอยู่ที่เลขที่ 63 ซอย 1 ถนนเทศบาลนิมิตรใต้ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทฯคือ Engine Holdings Asia Pte. Ltd. (จัดตั้งในประเทศสิงคโปร์) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของ Wedge Holdings Co., Ltd. (จัดตั้งในประเทศญี่ปุ่น) และบริษัท เอ.พี.เอฟ. โฮลดิ้งส์ จำกัด (จัดตั้งในประเทศไทย)

2. เหตุการณ์สำคัญในระหว่างปีปัจจุบัน

2.1 การปันส่วนต้นทุนธุรกิจของบริษัท BG Microfinance Myanmar Co., Ltd.

เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2559 ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯครั้งที่ 2/2559 ได้มีมติอนุมัติให้ GLH ทำการเข้าซื้อหุ้นสามัญของบริษัท BG Microfinance Myanmar Co., Ltd. (“BGMM”) จำนวน 1,387,680 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 100 ของหุ้นที่ออกและจำหน่ายทั้งหมดของ BGMM ในราคาหุ้นละ ประมาณ 5.77 เหรียญสหรัฐอเมริกา รวมทั้งสิ้นมูลค่า 8.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (ประมาณ 280 ล้านบาท) BGMM เป็นบริษัทที่จัดตั้งและจดทะเบียนในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ธุรกิจของกิจการคือ ให้บริการสินเชื่อรายย่อย

ธุรกรรมการซื้อกิจการดังกล่าวเสร็จสิ้นในช่วงต้นเดือนมกราคม 2560 โดยในระหว่างเดือนมกราคม 2560 รัฐบาลของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ได้อนุญาตให้ผู้ถือหุ้นเดิมโอนหุ้นของ BGMM ให้กับ GLH ดังนั้น GLH จึงบันทึกเงินจ่ายล่วงหน้าค่าหุ้นเป็นเงินลงทุนในบริษัทย่อย BGMM ได้ ในช่วงต้นเดือนมกราคม 2560

ในระหว่างปี 2561 บริษัทฯได้ดำเนินการให้มีการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ได้มาและหนี้สินที่รับมา ณ วันซื้อกิจการ เพื่อปันส่วนต้นทุนการซื้อธุรกิจให้แก่รายการดังกล่าว โดยการวัดมูลค่านี้ได้เสร็จสมบูรณ์แล้วในไตรมาสที่ 1 ของปี 2561 ซึ่งอยู่ภายในระยะเวลา 12 เดือนนับจากวันที่ซื้อกิจการตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง การรวมธุรกิจ
งบการเงินของ BGMM ได้ถูกรวมอยู่ในงบการเงินรวมของบริษัทฯตั้งแต่วันที่บริษัทฯมีอำนาจควบคุมในปี 2560 โดยมีรายละเอียดการซื้อกิจการดังต่อไปนี้

	(หน่วย: พันบาท)
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย	285,517
หัก: มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้รับ	(43,232)
ค่าความนิยม	<u>242,285</u>
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย	285,517
หัก: เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดของบริษัทย่อย	(5,069)
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย - สุทธิจากเงินสด และรายการเทียบเท่าเงินสดที่ได้รับ	<u>280,448</u>

มูลค่ายุติธรรมและมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิของ BGMM ณ วันที่ลงทุนมีดังนี้

	(หน่วย: ล้านบาท)	
	<u>มูลค่ายุติธรรม</u>	<u>มูลค่าตามบัญชี</u>
สินทรัพย์		
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	5
ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย	48	48
ลูกหนี้อื่น	1	1
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	1	1
เงินรับฝาก	(10)	(10)
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	(1)	(1)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	(1)	(1)
รวมสินทรัพย์สุทธิที่ได้มา และหนี้สินที่ระบุได้	<u>43</u>	<u>43</u>
สัดส่วนการลงทุน (ร้อยละ)	100	
สินทรัพย์สุทธิจากการซื้อบริษัทย่อยของกลุ่มบริษัท	43	
ส่วนของราคาซื้อที่สูงกว่าสินทรัพย์สุทธิ	243	
ราคาซื้อ	286	
หัก: เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดของบริษัทย่อย	(5)	
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อบริษัทย่อยของกลุ่มบริษัท	<u>281</u>	

กลุ่มบริษัทมีต้นทุนเกี่ยวกับการซื้อบริษัทย่อยจำนวน 2.7 ล้านบาทที่เกี่ยวข้องกับค่าที่ปรึกษากฎหมายภายนอกและค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบสถานะการเงิน ค่าที่ปรึกษากฎหมายและค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบสถานะทางการเงินดังกล่าวได้ถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการบริหารในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

2.2 การบัญชีป้องกันความเสี่ยงเงินลงทุนสุทธิในการดำเนินงานต่างประเทศ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯมีเงินให้กู้ยืมแก่ GLH จำนวน 163.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นเงินกู้ยืมระยะยาว (equity loans) ถือเป็นส่วนหนึ่งของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ รวมเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศจำนวนทั้งหมด 263.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา บริษัทฯ นำมาตรฐานการบัญชีเกี่ยวกับการป้องกันความเสี่ยงเงินลงทุนสุทธิในการดำเนินงานต่างประเทศมาถือปฏิบัติ ทั้งนี้บริษัทฯป้องกันความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นเงินตราต่างประเทศที่เกิดจากการแปลงค่างบการเงินของบริษัทย่อยซึ่งเป็นหน่วยงานในต่างประเทศโดยใช้หุ้นกู้แปลงสภาพที่เป็นเงินตราต่างประเทศในสกุลเงินเดียวกัน หลักการบัญชีป้องกันความเสี่ยงเงินลงทุนสุทธิที่นำมาปฏิบัตินั้น บริษัทฯมีวัตถุประสงค์ที่จะใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นอัตราปิดของหุ้นกู้แปลงสภาพเป็นเครื่องมือในการป้องกันความเสี่ยง ส่วนที่มีประสิทธิภาพในการวัดมูลค่าหุ้นกู้แปลงสภาพใช้วิธี dollar-offset method เพื่อใช้ในการป้องกันความเสี่ยงจะรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และจะไม่โอนกลับหรือรับรู้ในงบกำไรขาดทุนจนกว่าจะมีการจำหน่ายหน่วยงานต่างประเทศ

หุ้นกู้แปลงสภาพที่เป็นเครื่องมือในการป้องกันความเสี่ยงมีมูลค่า 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาหรือประมาณ 6,429.9 ล้านบาทซึ่งใช้อัตราปิด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีการบันทึกขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากอัตราแลกเปลี่ยนจำนวน 45.8 ล้านบาทในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในงบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 เพื่อป้องกันความเสี่ยงเงินลงทุนสุทธิในการดำเนินงานต่างประเทศ ในระหว่างงวดปัจจุบันไม่มีส่วนที่ไม่มีประสิทธิภาพสำหรับการป้องกันความเสี่ยงเงินลงทุนสุทธิในการดำเนินงานต่างประเทศดังกล่าว โดยค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้องกับหุ้นกู้แปลงสภาพจำนวน 324.9 ล้านบาทได้บันทึกภายใต้บัญชีค่าใช้จ่ายทางการเงินในงบการเงินรวม

2.3 การจัดตั้งบริษัทและการซื้อหุ้นสามัญของบริษัท พัฒนาบริการสบาย จำกัด

เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทของบริษัท ธนบรรณ จำกัด (“TNB”) ครั้งที่ 6/2561 ได้มีมติอนุมัติการจัดตั้ง และ/หรือ ทำการเข้าซื้อหุ้นสามัญของบริษัท พัฒนาบริการสบาย จำกัด (“CSD”) จำนวน 200,000 หุ้น ในราคาหุ้นละ 5 บาท รวมทั้งสิ้นมูลค่า 1 ล้านบาท (หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดของ CSD) CSD ได้รับการจัดตั้งโดยหนึ่งในกรรมการและพนักงานอีกสองคนของ TNB และได้มีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กับกระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2561 การซื้อบริษัทดังกล่าวจากกรรมการของ TNB เสร็จสิ้นในวันที่ 11 กรกฎาคม 2561 ซึ่ง CSD ยังไม่ได้มีการทำธุรกรรมใดๆมาก่อนที่ทาง TNB จะทำการเข้าซื้อ CSD เป็นบริษัทที่จัดตั้งในประเทศไทย ธุรกิจหลักคือเพื่อให้บริการด้านงานทะเบียนรถ อย่างไรก็ตามในเบื้องต้นจะทำหน้าที่ให้บริการเกี่ยวกับธุรกรรมการจดทะเบียนให้แก่บริษัทในเครือ

มูลค่าสินทรัพย์สุทธิของบริษัท พัฒนาบริการสบาย จำกัด ณ วันที่ลงทุน ประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

	(หน่วย: พันบาท)
สินทรัพย์	
สินทรัพย์อื่น	1,000
รวมสินทรัพย์	<u>1,000</u>
หนี้สิน	
หนี้สินอื่น	-
รวมหนี้สิน	<u>-</u>
สินทรัพย์สุทธิ ณ วันซื้อกิจการ	1,000
สัดส่วนการลงทุน (ร้อยละ)	100
สินทรัพย์สุทธิในสัดส่วนการลงทุนของกลุ่มบริษัทฯ	<u>1,000</u>
ส่วนของราคาซื้อที่สูงกว่าสินทรัพย์สุทธิ	-
เงินสดจ่ายสุทธิจากการซื้อเงินลงทุนบริษัทย่อย	<u><u>1,000</u></u>

กลุ่มบริษัทบันทึกสินทรัพย์สุทธิตามมูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ซื้อกิจการ เนื่องจากสินทรัพย์และหนี้สินส่วนใหญ่ของ บริษัท พัฒนาบริการสบาย จำกัด เป็นสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินซึ่งมีมูลค่ายุติธรรมใกล้เคียงกับมูลค่าตามบัญชี

3. เกณฑ์ในการจัดทำงานการเงิน

3.1 งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยแสดงรายการในงบการเงินตามข้อกำหนดในประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้าลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559 ออกตามความในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นงบการเงินฉบับที่บริษัทฯ ใช้เป็นทางการตามกฎหมาย งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษแปลจากงบการเงินฉบับภาษาไทยนี้

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมเว้นแต่จะเปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

3.2 เกณฑ์ในการจัดทำงานการเงินรวม

ก) งบการเงินรวมนี้จัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินของบริษัท กรุ๊ปลีส จำกัด (มหาชน) (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “บริษัทฯ”) และบริษัทย่อย (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “บริษัทย่อย”) ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	สถานที่จดทะเบียน	อัตราร้อยละของการถือหุ้นโดยบริษัทฯ		ลักษณะของธุรกิจ
		2561	2560	
บริษัท ธนบรรณ จำกัด (“TNB”)	ประเทศไทย	100	100	ธุรกิจเช่าซื้อและสินเชื่อแก่ผู้บริโภครโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน (รถจักรยานยนต์, รถยนต์)
บริษัท Group Lease Holdings Pte. Ltd. (“GLH”)	ประเทศสิงคโปร์	100	100	ธุรกิจที่ปรึกษาด้านธุรกิจ การบริหารสินเชื่อ ธุรกิจและจัดการเงินลงทุน
บริษัท GL Finance Plc. (ถือหุ้นโดย Group Lease Holdings Pte. Ltd.) (“GLF”)	ประเทศกัมพูชา	100	100	ธุรกิจเช่าซื้อและสินเชื่อแก่ผู้บริโภครโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน (รถจักรยานยนต์ เครื่องมือและเครื่องจักรทางการเกษตร)
บริษัท GL Leasing (Lao) Ltd. (ถือหุ้นโดย Group Lease Holdings Pte. Ltd.) (“GLL”)	ประเทศลาว	100	100	ธุรกิจเช่าซื้อ (รถจักรยานยนต์ เครื่องมือและเครื่องจักรทางการเกษตร)
บริษัท PT. Group Lease Finance Indonesia (ถือหุ้นโดย Group Lease Holdings Pte. Ltd.) (“GLFI”)	ประเทศอินโดนีเซีย	65	65	ธุรกิจการจัดการหาเงินลงทุนในทรัพย์สินหมุนเวียน รวมถึงการลงทุนด้านการเงิน เงินทุนหมุนเวียนและกิจกรรมทางการเงินครบวงจร

ชื่อบริษัท	สถานที่จดทะเบียน	อัตราร้อยละของการถือหุ้นโดยบริษัทฯ		ลักษณะของธุรกิจ
		2561	2560	
บริษัท BG Microfinance Myanmar Co., Ltd. (ถือหุ้นโดย Group Lease Holdings Pte. Ltd.) (“BGMM”)	สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	100	100	ธุรกิจสินเชื่อรายย่อย
บริษัท GL-AMMK Co., Ltd. (ถือหุ้นโดย Group Lease Holdings Pte. Ltd.) (“GL-AMMK”)	สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	57	57	ธุรกิจที่ปรึกษาด้านธุรกิจให้บริการบริหารงาน การจัดการด้านเทคนิค และให้บริการด้านการดำเนินงาน
บริษัท พัฒนาบริการสบาย จำกัด (ถือหุ้นโดยบริษัท ธนบรรณ จำกัด) (“CSD”)	ประเทศไทย	100	-	ธุรกิจให้บริการด้านงานทะเบียน

- ข) บริษัทฯจะถือว่ามีการควบคุมกิจการที่เข้าไปลงทุนหรือบริษัทย่อยได้ หากบริษัทฯมีสิทธิได้รับหรือมีส่วนได้เสียในผลตอบแทนของกิจการที่เข้าไปลงทุน และสามารถใช้อำนาจในการสั่งการกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อจำนวนเงินผลตอบแทนนั้นได้
- ค) บริษัทฯนำงบการเงินของบริษัทย่อยมารวมในการจัดทำงบการเงินรวมตั้งแต่วันที่บริษัทฯมีอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อยจนถึงวันที่บริษัทฯสิ้นสุดการควบคุมบริษัทย่อยนั้น
- ง) งบการเงินของบริษัทย่อยได้จัดทำขึ้นโดยใช้นโยบายการบัญชีที่สำคัญเช่นเดียวกันกับของบริษัทฯ
- จ) สินทรัพย์และหนี้สินตามงบการเงินของบริษัทย่อยซึ่งจัดตั้งในต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ส่วนรายได้และค่าใช้จ่ายแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนถัวเฉลี่ยรายเดือน ผลต่างซึ่งเกิดขึ้นจากการแปลงค่าดังกล่าวได้แสดงไว้เป็นรายการ “ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ” ในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
- ฉ) ยอดคงค้างระหว่างบริษัทฯและบริษัทย่อย รายการค้าระหว่างกันที่มีสาระสำคัญได้ถูกตัดออกจากงบการเงินรวมนี้แล้ว
- ช) ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม คือ จำนวนกำไรหรือขาดทุนและสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยส่วนที่ไม่ได้เป็นของบริษัทฯ และแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของกำไรหรือขาดทุนรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินรวม

3.3 บริษัทฯจัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อยตามวิธีราคาทุน

4. มาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่

ก. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

ในระหว่างปี บริษัทฯและบริษัทย่อยได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2560) จำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561 มาถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงและอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัตินี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการการเงินของบริษัทฯและบริษัทย่อย

ข. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่จะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562

สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2561) และฉบับใหม่จำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการให้แนวปฏิบัติทางบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐาน

ฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยเชื่อว่ามาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงดังกล่าวส่วนใหญ่จะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการการเงินเมื่อนำมาถือปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญ สามารถสรุปได้ดังนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 ใช้แทนมาตรฐานการบัญชีและการตีความมาตรฐานบัญชีที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาก่อสร้าง
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้ - รายการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับบริการโฆษณา

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาสำหรับการก่อสร้าง อสังหาริมทรัพย์
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การโอนสินทรัพย์จากลูกค้า

กิจการต้องใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 กับสัญญาที่ทำกับลูกค้าทุกสัญญา ยกเว้นสัญญาที่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐานบัญชีฉบับอื่น มาตรฐานฉบับนี้ได้กำหนดหลักการ 5 ขั้นตอนสำหรับการรับรู้รายได้ที่เกิดขึ้นจากสัญญาที่ทำกับลูกค้า โดยกิจการจะรับรู้รายได้ในจำนวนเงินที่สะท้อนถึงสิ่งตอบแทนที่กิจการคาดว่าจะมีสิทธิได้รับจากการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการที่ได้ส่งมอบให้แก่ลูกค้า และกำหนดให้กิจการต้องใช้ดุลยพินิจและพิจารณาข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในการพิจารณาตามหลักการในแต่ละขั้นตอน

ฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยเชื่อว่าการนำมาตรฐานฉบับดังกล่าวมาถือปฏิบัติจะไม่มีผลกระทบต่ออย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของบริษัทฯและบริษัทย่อย

ค. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่จะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563

ในระหว่างปีปัจจุบัน สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน ประกอบด้วยมาตรฐานและการตีความมาตรฐาน จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ฉบับที่ 7	การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน
ฉบับที่ 9	เครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการบัญชี

ฉบับที่ 32	การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน
------------	-----------------------------------

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ฉบับที่ 16	การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ
ฉบับที่ 19	การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มดังกล่าวข้างต้น กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดประเภทและการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือราคาทุนตัดจำหน่ายโดยพิจารณาจากประเภทของตราสารทางการเงิน ลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาและแผนธุรกิจของกิจการ (Business Model) หลักการเกี่ยวกับวิธีการคำนวณการค้ำของเครื่องมือทางการเงิน โดยใช้แนวคิดของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และหลักการเกี่ยวกับการบัญชีป้องกันความ

เสียง รวมถึงการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน และเมื่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มนี้มีผลบังคับใช้ จะทำให้มาตรฐานการบัญชี การตีความมาตรฐานการบัญชี และแนวปฏิบัติทางการบัญชีบางฉบับที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันถูกยกเลิกไป

ปัจจุบันฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยอยู่ระหว่างการประเมินผลกระทบที่อาจมีต่องบการเงินในปีที่เรื่อนำมาตรฐานกลุ่มดังกล่าวมาถือปฏิบัติ

5. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

5.1 การรับรู้รายได้

ก) รายได้คอกผลเช่าซื้อ

บริษัทฯและบริษัทย่อยรับรู้รายได้คอกผลเช่าซื้อโดยการปันส่วนคอกผลเช่าซื้อตลอดระยะเวลาของสัญญาตามวิธีอัตราคอกเบี่ยที่แท้จริง โดยจะรับรู้ในวันที่ถึงกำหนดชำระค่างวด ไม่ว่าจะเก็บเงินได้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม บริษัทฯและบริษัทย่อยจะหยุดรับรู้รายได้เมื่อลูกหนี้ค้างชำระค่างวดเกินกว่า 4 งวด

ข) รายได้คอกผลจากสินเชือแก่ผู้บริ โภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน

บริษัทฯและบริษัทย่อยรับรู้รายได้คอกผลจากสินเชือแก่ผู้บริ โภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกันโดยการปันส่วนคอกผลจากสินเชือแก่ผู้บริ โภคตลอดระยะเวลาของสัญญาตามวิธีอัตราคอกเบี่ยที่แท้จริง โดยจะรับรู้ในวันที่ถึงกำหนดชำระค่างวด ไม่ว่าจะเก็บเงินได้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม บริษัทฯและบริษัทย่อยจะหยุดรับรู้รายได้เมื่อลูกหนี้ค้างชำระค่างวดเกินกว่า 4 งวด

ค) รายได้คอกเบี่ยจากลูกหนี้สินเชือรายย่อย

บริษัทย่อยรับรู้รายได้คอกเบี่ยจากสินเชือรายย่อยโดยการปันส่วนคอกผลจากสินเชือรายย่อยตลอดระยะเวลาของสัญญาตามวิธีอัตราคอกเบี่ยที่แท้จริง โดยจะรับรู้ในวันที่ถึงกำหนดชำระค่างวด ไม่ว่าจะเก็บเงินได้หรือไม่

ง) รายได้คอกผลจากสินเชือเพื่อผู้บริ โภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชือร่วมทางการเงิน

รายได้คอกเบี่ยจากลูกหนี้สินเชือเพื่อผู้บริ โภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชือร่วมทางการเงินรับรู้เป็นรายได้ตามระยะเวลาการชำระเงินของสัญญาตามวิธีอัตราคอกเบี่ยที่แท้จริง โดยจะรับรู้ในวันที่ถึงกำหนดชำระค่างวด ไม่ว่าจะเก็บเงินได้หรือไม่ รายได้คอกผลจากสินเชือเพื่อผู้บริ โภครายย่อยแสดงในงบกำไรขาดทุนสุทธิหลังจากหักส่วนทางการเงินที่เป็นของผู้ให้วงเงินสินเชือร่วมทางการเงิน คอกเบี่ยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ของลูกหนี้สินเชือเพื่อผู้บริ โภครายย่อยแสดงเป็นส่วนต่างของจำนวนค่างวดทั้งหมดที่จะได้รับจากผู้บริ โภครายย่อยและยอดเงินต้นของสินเชือ โดยรับรู้รายได้คอกผลจากสินเชือเพื่อผู้บริ โภครายย่อยโดยการปันส่วนคอกผลจากสินเชือรายย่อยตลอดระยะเวลาของสัญญาตามวิธีอัตราคอกเบี่ยที่แท้จริง

จ) รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืม

รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืมถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างตามอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา

ฉ) รายได้ค่าบริการเช่าซื้อ

รายได้บริการเช่าซื้อถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างตามอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา

ช) ขายสินค้า

รายได้จากการขายสินค้านับรู้เมื่อบริษัทฯ ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทน ที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว รายได้จากการขายแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้า โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบหลังจากหักส่วนลดแล้ว

ซ) รายได้จากค่าปรับล่าช้า

รายได้จากค่าปรับล่าช้ารับรู้เป็นรายได้ตามจำนวนที่ได้รับจริง

ฅ) รายได้บริการค่าที่ปรึกษา

รายได้บริการค่าที่ปรึกษารับรู้เมื่อได้ให้บริการแล้ว โดยพิจารณาถึงขั้นความสำเร็จของงาน

ฉ) รายได้ค่าธรรมเนียมอื่น

ค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเช่าซื้อรับรู้เป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

ค) ดอกเบี้ยรับ

ดอกเบี้ยรับถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างโดยคำนึงถึงอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

ง) เงินปันผลรับ

เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อบริษัทฯ มีสิทธิในการรับเงินปันผล

5.2 การรับรู้ค่าใช้จ่าย

ก) ดอกเบี้ยจ่าย

ดอกเบี้ยจ่ายถือเป็นค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้าง ในกรณีที่ดอกเบี้ยได้คิดรวมอยู่ในตัวเงินจ่ายแล้ว ดอกเบี้ยนั้นจะตัดจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเท่า ๆ กันตลอดอายุของตัวเงินนั้น

ข) ค่านายหน้าและค่าใช้จ่ายทางตรงจากการให้เช่าซื้อ

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกบัญชีการรับรู้ค่านายหน้าและค่าใช้จ่ายทางตรงเมื่อเริ่มแรกที่เกิดขึ้นจากการให้เช่าซื้อสำหรับสัญญาเช่าซื้อ โดยการปันส่วนทยอยรับรู้ตามวิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง และแสดงหักจากรายได้ดอกเบี้ยตลอดอายุของสัญญาเช่าซื้อ

รายได้ดอกเบี้ยจากการให้เช่าซื้อลดบัญชีแสดงสุทธิจากค่านายหน้าและค่าใช้จ่ายทางตรงที่เกิดขึ้นเมื่อเริ่มแรกจากการให้เช่าซื้อ

5.3 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคาร และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน นับจากวันที่ได้มาและไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

5.4 ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ และลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภครวมมีสินทรัพย์ค้ำประกัน และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระแสดงด้วยจำนวนหนี้คงเหลือตามสัญญาหักด้วยดอกผลเช่าซื้อและดอกเบี้ยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภครวมมีสินทรัพย์ค้ำประกันแสดงด้วยจำนวนหนี้คงเหลือตามสัญญาหักด้วยดอกเบี้ยรับที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

บริษัทฯ และบริษัทย่อยตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้เช่าซื้อและขายผ่อนชำระและลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภครวมมีสินทรัพย์ค้ำประกันตามผลขาดทุน โดยประมาณที่อาจจะเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ โดยพิจารณาจากสถานะปัจจุบันของลูกหนี้คงค้าง ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ ประสบการณ์และข้อมูลความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงในอดีต

5.5 ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อยและค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อยแสดงด้วยจำนวนหนี้คงเหลือตามสัญญาหักด้วยดอกเบี้ยรับที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

บริษัทย่อยตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้สินเชื่อรายย่อยตามผลขาดทุน โดยประมาณที่อาจจะเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ โดยพิจารณาจากสถานะปัจจุบันของลูกหนี้คงค้าง ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ ประสบการณ์และข้อมูลความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงในอดีต

5.6 ลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงินและค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

สำหรับการจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงินระหว่างบริษัทย่อยและผู้ให้วงเงินสินเชื่อร่วมทางการเงิน สักส่วนการให้สินเชื่อของผู้ให้วงเงินสินเชื่อร่วมสูงสุดไม่เกินร้อยละ 95 จากยอดรวมของเงินให้สินเชื่อแก่ผู้บริโภครายย่อย และสักส่วนการให้สินเชื่อของบริษัทย่อยประมาณร้อยละ 5 หรือจำนวนสินเชื่อคงเหลือ บริษัทย่อยปฏิบัติตามข้อกำหนดและภาระผูกพันตามรายละเอียดในสัญญาการให้สินเชื่อแก่ผู้บริโภครายย่อย บริษัทย่อยมีสิทธิยึดตราดอกเบี้ยให้แก่ผู้บริโภครายย่อยในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ระบุในข้อตกลงในสินเชื่อร่วมทางการเงินที่บริษัทย่อยทำกับผู้ให้วงเงินสินเชื่อดังกล่าว สำหรับการเข้าทำสัญญาสินเชื่อร่วมทางการเงิน บริษัทย่อยจะแสดงจำนวนลูกหนี้สินเชื่อผู้บริโภครายย่อยในส่วนที่บริษัทย่อยได้ให้สินเชื่อเงินกู้เท่านั้นในงบแสดงฐานะการเงิน (แสดงวิธีสุทธิจากสินเชื่อร่วมทางการเงิน)

ลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อยแสดงด้วยจำนวนหนี้คงเหลือตามสัญญาหักด้วยดอกเบี้ยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

บริษัทย่อยตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อยตามผลขาดทุน โดยประมาณที่อาจจะเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ โดยพิจารณาจากสถานะปัจจุบันของลูกหนี้คงค้าง ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ ประสบการณ์และข้อมูลความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงในอดีต

ลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อยที่ค้างชำระค้างเวเกินกว่า 720 วันนับจากวันครบกำหนดชำระค่าคงจะถูกพิจารณาตัดจำหน่ายโดยการอนุมัติของคณะกรรมการของบริษัทย่อย รายได้จากลูกหนี้ตัดจำหน่ายที่ได้รับคืนถือเป็นรายได้อื่นเมื่อได้รับชำระเงิน

5.7 ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมแสดงด้วยมูลค่าเงินต้นบวกดอกเบี้ยค้างรับหักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (ถ้ามี)

บริษัทฯ และบริษัทย่อยตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้เงินให้กู้ยืม พิจารณาจากมูลค่าของหนี้ที่คาดว่าจะได้รับคืนในอนาคต โดยเทียบกับมูลค่าหลักทรัพย์ค้ำประกัน ประกอบกับประมาณจากจำนวนที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้

5.8 สินค้าคงเหลือ

สินค้าสำเร็จรูปแสดงมูลค่าตามราคาทุน (ตามวิธีราคาเจาะจง) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

5.9 สินทรัพย์รอการขาย

สินทรัพย์รอการขายเป็นสินทรัพย์ซึ่งได้ยึดมาจากลูกหนี้เช่าซื้อ และได้แสดงไว้ในราคาทุน (ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วยค่างวดที่ค้างชำระสุทธิ) หรือมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะขายได้แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า โดยการตั้งค่าเผื่อการลดมูลค่าสำหรับสินทรัพย์ที่ยึดคืน

5.10 เงินลงทุน

ก) เงินลงทุนในหุ้นกู้แปลงสภาพจะถูกกำหนดเป็นองค์ประกอบที่เป็นหนี้สินและองค์ประกอบที่เป็นทุน ณ วันแรกที่มีการออกหุ้นกู้แปลงสภาพ โดยองค์ประกอบที่เป็นหนี้สินจะรับรู้มูลค่าเริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรม เงินลงทุนในองค์ประกอบที่เป็นหนี้สินที่จะครบกำหนดชำระในหนึ่งปี รวมทั้งที่จะถือจนครบกำหนดแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย บริษัทฯ ตัดบัญชีส่วนเกิน/รับรู้ส่วนต่ำกว่ามูลค่าองค์ประกอบที่เป็นหนี้สินตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ซึ่งจำนวนที่ตัดจำหน่าย/รับรู้นี้จะแสดงเป็นรายการปรับกับดอกเบี้ยรับ ส่วนองค์ประกอบที่เป็นทุนจะรับรู้มูลค่าจากส่วนที่เกินกว่ามูลค่ายุติธรรมขององค์ประกอบที่เป็นหนี้สิน ซึ่งแสดงในราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

ข) เงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดถือเป็นเงินลงทุนทั่วไป ซึ่งแสดงในราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

ค) เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่แสดงอยู่ในงบการเงินรวมแสดงมูลค่าตามวิธีส่วนได้เสีย

ง) เงินลงทุนในบริษัทย่อยที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุน

บริษัทฯ ใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน

เมื่อมีการจำหน่ายเงินลงทุน ผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับกับมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนจะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

5.11 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงมูลค่าตามราคาทุนหลังหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ (ถ้ามี) ราคาทุนดังกล่าวประกอบด้วย ราคาซื้อและต้นทุนที่เกี่ยวข้องอื่นเพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ ต้นทุนในการต่อเติมหรือปรับปรุงถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมถือเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้

	<u>อายุการให้ประโยชน์</u>
อาคาร	20 ปี
ส่วนปรับปรุงอาคารและสถานที่เช่า	5 และ 10 ปี
เครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงาน	5 และ 10 ปี

ส่วนปรับปรุงอาคารและสถานที่เช่าตัดจำหน่ายด้วยวิธีเส้นตรงตามอายุสัญญาเช่า

คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ และยานพาหนะคำนวณค่าเสื่อมราคาตามวิธีผลรวมจำนวนปีตามระยะเวลา 3 - 5 ปี

บริษัทฯ บันทึกค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดิน

บริษัทฯและบริษัทย่อยตัดรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ออกจากบัญชี เมื่อจำหน่ายสินทรัพย์หรือคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากการใช้หรือการจำหน่ายสินทรัพย์ รายการผลกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ (ผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายสินทรัพย์กับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น) จะรับรู้ในส่วนของกำไรหรือขาดทุนเมื่อบริษัทฯและบริษัทย่อยตัดรายการสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชี

5.12 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

บริษัทฯบันทึกต้นทุนเริ่มแรกของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการรวมธุรกิจตามมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์นั้น ณ วันที่ซื้อธุรกิจ ส่วนสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการอื่น บริษัทฯจะบันทึกต้นทุนเริ่มแรกของสินทรัพย์นั้นตามราคาทุน ภายหลังจากรับรู้รายการเริ่มแรก สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าสะสม (ถ้ามี) ของสินทรัพย์นั้น

บริษัทฯและบริษัทย่อยตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์จำกัดอย่างมีระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์นั้น และจะประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์นั้นอาจเกิดการด้อยค่า บริษัทฯและบริษัทย่อยจะทบทวนระยะเวลาการตัดจำหน่ายและวิธีการตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนดังกล่าวทุกสิ้นปีเป็นอย่างน้อย ค่าตัดจำหน่ายรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์จำกัดมีดังนี้

	<u>อายุการให้ประโยชน์</u>
สัญญาสิทธิพิเศษ	5 ปี 10 เดือน
คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์	3 และ 10 ปี

5.13 โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ต้นทุนที่ใช้ในการบำรุงรักษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการพัฒนาที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการออกแบบและทดสอบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงซึ่งกลุ่มกิจการเป็นผู้ดูแล จะรับรู้เป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเมื่อเป็นไปตามข้อกำหนดทุกข้อดังนี้

- มีความเป็นไปได้ทางเทคนิคที่กิจการจะทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้เสร็จสมบูรณ์เพื่อนำมาใช้ประโยชน์หรือขายได้
- ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้เสร็จสมบูรณ์และนำมาใช้ประโยชน์หรือขาย
- กิจการมีความสามารถที่จะนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้นมาใช้ประโยชน์หรือขาย
- สามารถแสดงว่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้นให้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในอนาคตอย่างไร
- มีความสามารถในการจัดหาทรัพยากรด้านเทคนิค ด้านการเงิน และด้านอื่น ได้เพียงพอที่จะนำมาใช้เพื่อทำให้การพัฒนาเสร็จสิ้นสมบูรณ์ และนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้ประโยชน์หรือนำมาขายได้
- กิจการมีความสามารถที่จะวัดมูลค่าของรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการพัฒนาได้อย่างน่าเชื่อถือ

ต้นทุนโดยตรงที่รับรู้เป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จะรวมถึงต้นทุนพนักงานที่ทำงานในทีมพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในจำนวนเงินที่เหมาะสม

ต้นทุนการพัฒนาอื่นที่ไม่เข้าเงื่อนไขเหล่านี้จะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาหากก่อนหน้านี้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายไปแล้ว จะไม่รับรู้เป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนในเวลาภายหลัง

ต้นทุนในการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์จะรับรู้เป็นสินทรัพย์และตัดจำหน่ายโดยใช้วิธีเส้นตรงตลอดอายุการให้ประโยชน์ตามประมาณการแต่ไม่เกิน 3 - 10 ปี

5.14 การรวมธุรกิจ

บริษัทฯ บันทึกต้นทุนการซื้อธุรกิจด้วยมูลค่ายุติธรรม ซึ่งรวมถึงเงินสด รายการเทียบเท่าเงินสดหรือมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนซึ่งบริษัทฯ มอบให้ ณ วันซื้อ

บริษัทฯ บันทึกต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อธุรกิจสำหรับบริษัทย่อย เช่น ค่าธรรมเนียมวิชาชีพ และค่าที่ปรึกษาอื่นๆ เป็นต้น เป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่ต้นทุนดังกล่าวเกิดขึ้นและได้รับบริการ

บริษัทฯ บันทึกต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อธุรกิจสำหรับบริษัทร่วม เช่น ค่าธรรมเนียมวิชาชีพ และค่าที่ปรึกษาอื่นๆ เป็นต้น เป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนเงินลงทุนในบริษัทร่วม

ณ วันซื้อ บริษัทฯ วัดมูลค่าของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในผู้ถูกซื้อด้วยมูลค่าของสินทรัพย์สุทธิที่ระบุได้ของผู้ถูกซื้อตามสัดส่วนของหุ้นที่ถือโดยส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมนั้น

5.15 ค่าความนิยม

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของค่าความนิยมในราคาหุ้น ซึ่งเท่ากับต้นทุนการรวมธุรกิจส่วนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มา หากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ได้มาสูงกว่าต้นทุนการรวมธุรกิจ บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะรับรู้ส่วนที่สูงกว่านี้เป็นกำไรในส่วนของกำไรหรือขาดทุนทันที

บริษัทฯ และบริษัทย่อยแสดงค่าความนิยมตามราคาหุ้นหักค่าเพื่อการด้อยค่าสะสม และจะทดสอบการด้อยค่าของค่าความนิยมทุกปีหรือเมื่อใดก็ตามที่มีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่าเกิดขึ้น

เพื่อวัตถุประสงค์ในการทดสอบการด้อยค่า บริษัทฯ จะปันส่วนค่าความนิยมที่เกิดขึ้นจากการรวมกิจการให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด (หรือกลุ่มของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด) ที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นจากการรวมกิจการ และบริษัทฯ และบริษัทย่อยจะทำการประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแต่ละรายการ (หรือกลุ่มของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด) หากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี บริษัทฯ จะรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าในส่วนของกำไรหรือขาดทุน และบริษัทฯ ไม่สามารถกลับบัญชีขาดทุนจากการด้อยค่าได้ในอนาคต

5.16 รายการธุรกิจกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัทฯ หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมบริษัทฯ หรือถูกบริษัทฯ ควบคุมไม่ว่าจะเป็น โดยทางตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับบริษัทฯ นอกจากนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังหมายรวมถึงบริษัทร่วม และบุคคลหรือกิจการที่มีสิทธิออกเสียง โดยทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งทำให้มีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญต่อบริษัทฯ ผู้บริหารสำคัญ กรรมการหรือพนักงานของบริษัทฯ ที่มีอำนาจในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของบริษัทฯ

5.17 เงินตราต่างประเทศ

บริษัทฯ และบริษัทย่อย แสดงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นสกุลเงินบาท ซึ่งเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯ รายการต่างๆของแต่ละกิจการที่รวมอยู่ในงบการเงินรวมวัดมูลค่าด้วยสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของแต่ละกิจการนั้น

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งอยู่ในสกุลเงินตราต่างประเทศได้แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

กำไรและขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนได้รวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

5.18 การบัญชีป้องกันความเสี่ยง - การป้องกันความเสี่ยงเงินลงทุนสุทธิในการดำเนินงานต่างประเทศ

บริษัทฯ จะนำการบัญชีสำหรับการป้องกันความเสี่ยงมาใช้เมื่อการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวสามารถระบุความเสี่ยงได้อย่างชัดเจน และสามารถวัดผลของการป้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หนี้สินทางการเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศถูกนำมาใช้เพื่อป้องกันความเสี่ยงเงินลงทุนสุทธิในการดำเนินงานต่างประเทศรวมถึงป้องกันความเสี่ยงของรายการที่เป็นตัวเงินซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเงินลงทุนสุทธิในการป้องกันความเสี่ยงจากเงินตราต่างประเทศที่เกิดจากผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินของบริษัทย่อยในต่างประเทศบนงบการเงินรวมของกลุ่มบริษัท ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนของการแปลงค่าหนี้สินทางการเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศเฉพาะส่วนที่มีประสิทธิผลจะรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และจะไม่ถูกจัดประเภทไปยังงบกำไรขาดทุนจนกระทั่งจำหน่ายหน่วยงานต่างประเทศนั้น ส่วนที่ไม่มีประสิทธิผลจะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนรวมทันที

อย่างไรก็ตามถ้าไม่เข้าเงื่อนไขการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการป้องกันความเสี่ยงอีกต่อไป กำไรหรือขาดทุนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนของการแปลงค่าหนี้สินทางการเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ จะรับรู้ในงบกำไรหรือขาดทุนรวมทันที

5.19 การด้อยค่าของสินทรัพย์

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน บริษัทฯและบริษัทย่อยจะทำการประเมินว่ามีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์หรือสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนอื่นของบริษัทฯและบริษัทย่อยหรือไม่ หากมีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่า บริษัทฯและบริษัทย่อยจะทำการประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ หากพบว่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์นั้นมีมูลค่าสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน แสดงว่าสินทรัพย์ดังกล่าวเกิดการด้อยค่า บริษัทฯและบริษัทย่อยจะลดมูลค่าของสินทรัพย์ลงให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ทั้งนี้ มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหมายถึงมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า ในการประเมินมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ บริษัทฯและบริษัทย่อยประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์และคำนวณคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบัน โดยใช้อัตราคิดลดก่อนภาษีที่สะท้อนถึงการประเมินความเสี่ยงในสภาพตลาดปัจจุบันของเงินสดตามระยะเวลาและความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสินทรัพย์ที่กำลังพิจารณาอยู่ ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย บริษัทฯและบริษัทย่อยใช้แบบจำลองการประเมินมูลค่าที่ดีที่สุดซึ่งเหมาะสมกับสินทรัพย์ ซึ่งสะท้อนถึงจำนวนเงินที่กิจการสามารถจะได้มาจากการจำหน่ายสินทรัพย์หักด้วยต้นทุนในการจำหน่าย โดยการจำหน่ายนั้นผู้ซื้อและผู้ขายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระ ในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

บริษัทฯและบริษัทย่อยจะรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าในงบกำไรขาดทุน

5.20 ผลประโยชน์ของพนักงาน

ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน

บริษัทฯรับรู้ เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส และเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

ผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงาน

โครงการสมทบเงิน

บริษัทฯและพนักงานได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานจ่ายสะสม และเงินที่บริษัทฯจ่ายสมทบให้เป็นรายเดือน สินทรัพย์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แยกออกจากสินทรัพย์ของบริษัทฯ เงินที่บริษัทฯจ่ายสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในปีที่เกิดรายการ

โครงการผลประโยชน์หลังออกจากงาน

บริษัทฯมีภาระสำหรับเงินชดเชยที่ต้องจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อออกจากงานตามกฎหมายแรงงาน ซึ่งบริษัทฯถือว่าเงินชดเชยดังกล่าวเป็นโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานสำหรับพนักงาน

บริษัทฯ คำนวณหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงาน โดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) โดยผู้เชี่ยวชาญอิสระได้ทำการประเมินภาระผูกพันดังกล่าวตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย สำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานจะรับรู้ทันทีในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

ต้นทุนบริการในอดีตจะถูกรับรู้ทั้งจำนวนในกำไรหรือขาดทุนทันทีที่มีการแก้ไขโครงการหรือลดขนาดโครงการ หรือเมื่อกิจการรับรู้ต้นทุนการปรับโครงสร้างที่เกี่ยวข้อง

5.21 ประเมินหนี้สิน

บริษัทฯ จะบันทึกประมาณการหนี้สินไว้ในบัญชีเมื่อภาระผูกพันซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตได้เกิดขึ้นแล้ว และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทฯ จะเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจไปเพื่อปลดปล่อยภาระผูกพันนั้น และบริษัทฯ สามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้น ได้อย่างน่าเชื่อถือ

5.22 ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ประกอบด้วยภาษีเงินได้ปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ปัจจุบัน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้ปัจจุบันตามจำนวนที่คาดว่าจะจ่ายให้กับหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐ โดยคำนวณจากกำไรทางภาษีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายภาษีอากร

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานกับฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องนั้น โดยใช้อัตราภาษีที่มีผลบังคับใช้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการ แต่รับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี รวมทั้งผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ในจำนวนเท่าที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้นั้น

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ณ ทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงานและจะทำการปรับลดมูลค่าตามบัญชีดังกล่าว หากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยจะไม่มีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ประโยชน์

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นหากภาษีที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับรายการที่ได้บันทึกโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น

5.23 เครื่องมือทางการเงินที่เป็นตราสารอนุพันธ์ - สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย

เครื่องมือทางการเงินที่เป็นตราสารอนุพันธ์ได้ถูกนำมาใช้เพื่อจัดการความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยที่เกิดจากกิจกรรมจัดหาเงิน และเครื่องมือทางการเงินที่เป็นตราสารอนุพันธ์ไม่ได้มีไว้เพื่อค้า อย่างไรก็ตาม ตราสารอนุพันธ์ที่ไม่เข้าเงื่อนไข การกำหนดให้เป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงถือเป็นรายการเพื่อค้า

เครื่องมือทางการเงินที่เป็นตราสารอนุพันธ์จะถูกบันทึกบัญชีเมื่อเริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรม ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำรายการดังกล่าวบันทึกในกำไรหรือขาดทุนเมื่อเกิดขึ้น การวัดมูลค่าใหม่ภายหลังการบันทึกครั้งแรกใช้มูลค่ายุติธรรม กำไรหรือขาดทุนจากการวัดมูลค่าใหม่ให้เป็นมูลค่ายุติธรรมบันทึกในกำไรหรือขาดทุนทันที อย่างไรก็ตามหากตราสารอนุพันธ์เข้าเงื่อนไขมีไว้เพื่อเป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยง การบันทึกรายการกำไรหรือขาดทุนจากการตีราคาจะขึ้นอยู่กับลักษณะของการป้องกันความเสี่ยง (ดูหมายเหตุข้อ 5.18)

มูลค่ายุติธรรมของสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยถือตามราคาอ้างอิงของนายหน้า ณ วันที่รายงานราคาอ้างอิงเหล่านั้นสามารถทดสอบหาความสมเหตุสมผลได้ ด้วยการคิดลดประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต ภายใต้ข้อกำหนดต่างๆ และวันสิ้นสุดของแต่ละสัญญา และโดยการใช้อัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดของเครื่องมือทางการเงินที่คล้ายคลึงกัน ณ วันที่รายงาน

5.24 การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่คาดว่าจะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือเป็นราคาที่จะต้องจ่ายเพื่อโอนหนี้สินให้ผู้อื่น โดยรายการดังกล่าวเป็นรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย (ผู้ร่วมในตลาด) ณ วันที่วัดมูลค่า บริษัทฯ และบริษัทย่อยใช้ราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้นในกรณีที่ไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่มีลักษณะเดียวกันหรือไม่สามารถหาราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะประมาณมูลค่ายุติธรรมโดยใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ และพยายามใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่จะวัดมูลค่ายุติธรรมนั้นให้มากที่สุด

ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมที่ใช้วัดมูลค่าและเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินในงบการเงินแบ่งออกเป็นสามระดับตามประเภทของข้อมูลที่นำมาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

ระดับ 1 ใช้ข้อมูลราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันในตลาดที่มีสภาพคล่อง

ระดับ 2 ใช้ข้อมูลอื่นที่สามารถสังเกตได้ของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางตรงหรือทางอ้อม

ระดับ 3 ใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินในอนาคตที่กิจการประมาณขึ้น

ทุกวันนี้รอบระยะเวลารายงาน บริษัทฯและบริษัทย่อยจะประเมินความจำเป็นในการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินที่ถืออยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานที่มีการวัดมูลค่ายุติธรรมแบบเกิดขึ้นประจำ

6. การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณในเรื่องที่มีความไม่แน่นอนเสมอ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและต่อข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงจึงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการทางบัญชีที่สำคัญดังนี้

สัญญาเช่า

ในการพิจารณาประเภทของสัญญาเช่าว่าเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานหรือสัญญาเช่าทางการเงิน ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินเงื่อนไขและรายละเอียดของสัญญาเพื่อพิจารณาว่าบริษัทฯได้โอนหรือรับโอนความเสี่ยงและผลประโยชน์ในสินทรัพย์ที่เช่าดังกล่าวแล้วหรือไม่

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้

ในการประมาณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ ฝ่ายบริหารจะประมาณอัตราค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้แต่ละอายุ โดยพิจารณาข้อมูลสถิติต่าง ๆ ในอดีตประกอบกับการประเมินความเสี่ยงของลูกหนี้ ลักษณะของหลักประกัน และผลเสียหายที่เกิดขึ้นจริงจากลูกหนี้ในอดีต โดยยึดหลักความระมัดระวังเป็นสำคัญ

ค่าเผื่อการลดมูลค่าสินทรัพย์รอการขาย

ในการประมาณค่าเผื่อการลดมูลค่าสินทรัพย์รอการขาย ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสินทรัพย์รอการขายแต่ละรายการ โดยคำนึงถึงการวิเคราะห์มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่คาดว่าจะขายได้ การใช้ประมาณการจากข้อมูลสถิติการขายในอดีต อายุของสินทรัพย์รอการขายคงค้างและสถานะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนั้น

มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินที่บันทึกในงบแสดงฐานะการเงิน ที่ไม่มีการซื้อขายในตลาดและไม่สามารถหาราคาได้ในตลาดซื้อขายคล่อง ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว โดยใช้เทคนิคและแบบจำลองการประเมินมูลค่า ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองได้มาจากการเทียบเคียงกับตัวแปรที่มีอยู่ในตลาด โดยคำนึงถึงความเสี่ยงทางด้านเครดิต (ทั้งของธนาคารฯ และคู่สัญญา) สภาพคล่อง ข้อมูลความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าของเครื่องมือทางการเงินในระยะยาว การเปลี่ยนแปลงของสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการคำนวณ อาจมีผลกระทบต่อมูลค่ายุติธรรมที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน และการเปิดเผยลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุน

บริษัทฯ จะตั้งค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนเมื่อมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนดังกล่าวได้ลดลงอย่างมีสาระสำคัญและเป็นระยะเวลานานหรือเมื่อมีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่า การที่จะสรุปว่าเงินลงทุนดังกล่าวได้ลดลงอย่างมีสาระสำคัญหรือเป็นระยะเวลานานหรือไม่นั้นจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และค่าเสื่อมราคา

ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องทำการประมาณอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือเมื่อเลิกใช้งานของอาคารและอุปกรณ์ และต้องทบทวนอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือใหม่หากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องสอบทานการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ในแต่ละช่วงเวลา และบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่าหากคาดว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ในการนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์รายได้และค่าใช้จ่ายในอนาคตซึ่งเกี่ยวข้องกับสินทรัพย์นั้น

ค่าความนิยม และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ในการบันทึกและวัดมูลค่าของค่าความนิยมและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ณ วันที่ได้มา ตลอดจนการทดสอบการด้อยค่าในภายหลัง ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจากสินทรัพย์หรือหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด รวมทั้งการเลือกอัตราคิดลดที่เหมาะสมในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดนั้นๆ

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราว ในการนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประมาณการว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยควรรับรู้จำนวนสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเป็นจำนวนเท่าใด โดยพิจารณาถึงจำนวนกำไรทางภาษีที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตในแต่ละช่วงเวลา

ผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานตามโครงการผลประโยชน์

หนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานประมาณขึ้นตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งต้องอาศัยข้อสมมติฐานต่าง ๆ ในการประมาณการนั้น เช่น อัตราคิดลด อัตราการขึ้นเงินเดือนในอนาคต อัตราการเกษียณ และอัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน เป็นต้น

คดีฟ้องร้อง

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นจากการถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย ซึ่งฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินผลของคดีที่ถูกฟ้องร้องแล้วตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 48

7. รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ในระหว่างปี บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามที่ตกลงกันระหว่างบริษัทฯ บริษัทย่อยและกิจการที่เกี่ยวข้องกันเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

					(หน่วย: พันบาท)
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		นโยบายการกำหนดราคา
	2561	2560	2561	2560	
รายการธุรกิจกับบริษัทย่อย					
(ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)					
รายได้ดอกเบี้ยเช่าซื้อ	-	-	-	16	ราคาตามสัญญา
ดอกเบี้ยรับ	-	-	371,652	401,008	อัตราร้อยละ 7.00 ต่อปี

					(หน่วย: พันบาท)
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		นโยบายการ
	2561	2560	2561	2560	กำหนดราคา
เงินปันผลรับ	-	-	-	343,839	ตามที่ประกาศจ่าย
รายได้อื่น	-	-	88,189	91,487	ราคาตามสัญญา
ดอกเบี้ยจ่าย	-	-	1,273	10,435	อัตราร้อยละ 7.00 ต่อปี
ค่าใช้จ่ายในการให้บริการและบริหาร	-	-	655	662	ราคาตามสัญญา
สำรองจ่ายเงินเดือนผู้บริหาร					
ของบริษัทย่อย	-	-	10,984	-	ตามที่เกิดขึ้นจริง
หนี้สินลดลงจากการหักกลบหนี้กับกลุ่ม					
บริษัท	-	-	65,840	-	ตามที่เกิดขึ้นจริง
ขายซอฟต์แวร์	-	-	2,580	-	ตามที่เกิดขึ้นจริง
รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน					
ดอกเบี้ยรับ	11,974	6,299	-	-	อัตราร้อยละ 6.50 ต่อปี
รายได้อื่น	5,816	6,602	-	-	ราคาตามสัญญา
ดอกเบี้ยจ่าย*	292,428	312,370	292,428	311,824	อัตราร้อยละ 5.00 - 10.00 ต่อปี
ซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย - BGMM	-	80,213	-	-	ราคาตามสัญญา
ซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย - CSD	1,000	-	-	-	ราคาตามสัญญา
* ในระหว่างไตรมาสหนึ่งปี 2561 กรรมการของบริษัท Creation Investment Sri Lanka LLC ได้ลาออกจากการเป็นกรรมการของบริษัทฯ ส่งผลให้ยอดคงเหลือและรายการดังกล่าว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน ไม่ถูกจัดประเภทเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกัน					

	(หน่วย: พันบาท)		
	2561	2560	นโยบายการกำหนดราคา
รายการธุรกิจระหว่าง GLH กับบริษัทย่อย			
(ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ)			
ดอกเบี้ยรับ	147,345	189,037	อัตราร้อยละ 7.50 - 10.00 ต่อปี
รายได้อื่น	25,424	24,535	ราคาตามสัญญา
เงินปันผลรับ	-	22,088	ตามที่ประกาศจ่าย
ดอกเบี้ยจ่าย	373,466	403,915	อัตราร้อยละ 7.00 ต่อปี
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	38	4,611	ราคาตามสัญญา
ค่าใช้จ่ายพนักงานไอทีรวมเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุน			
ซอฟต์แวร์ระหว่างพัฒนา	3,336	10,789	ราคาตามสัญญาจ้างพนักงาน
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานไอที	7,400	352	ราคาตามสัญญาจ้างพนักงาน
เงินสำรองจ่ายค่าธรรมเนียมกฎหมายจากบริษัทย่อย	9,096	-	ตามที่เกิดขึ้นจริง
รายการธุรกิจระหว่าง GLH กับบริษัทร่วม			
(ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ)			
เงินปันผลรับ	16,606	33,037	ตามที่ประกาศจ่าย

(หน่วย: พันบาท)

	2561	2560	นโยบายการกำหนดราคา
หนี้สินลดลงจากการหักลบหนี้ในกลุ่มบริษัท			
เงินกู้ยืมและดอกเบี้ยค้างจ่ายใน GLH	65,840	-	-
เงินกู้ยืมและดอกเบี้ยค้างจ่ายใน GLF	65,840	-	-

สัญญา Referral Business

เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2559 GLF ได้ทำสัญญา Referral Business กับ GLH เพื่อแนะนำลูกค้าให้กับ GLH ผ่านทางการดำเนินธุรกิจในกลุ่มพหุชา หาก GLH ทำสัญญาเงินกู้ยืมกับกลุ่มบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องทางธุรกิจของ GLF ในประเทศกัมพูชา ทาง GLH จะจ่ายค่าธรรมเนียมให้ GLF ในอัตราร้อยละ 1 ของดอกเบี้ยรับจากเงินกู้ยืมดังกล่าวที่ GLH ได้ให้กับกลุ่มบริษัทดังกล่าวที่ได้รับการแนะนำจาก GLF

เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2561 GLF และ GLH ได้ตกลงที่จะยกเลิกสัญญา Referral Business นี้ ไม่มีค่าธรรมเนียมจากการยกเลิกสัญญาดังกล่าวที่กระทบงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมในระหว่างปีปัจจุบัน

ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันสามารถสรุปได้ดังนี้

รายชื่อบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	ความสัมพันธ์กับบริษัทฯ
บริษัท ธนบรรณ จำกัด	บริษัทย่อย
Group Lease Holdings Pte. Ltd.	บริษัทย่อย
GL Finance Plc.	บริษัทย่อย (ถือหุ้น โดยบริษัทย่อย)
GL Leasing (Lao) Company Limited	บริษัทย่อย (ถือหุ้น โดยบริษัทย่อย)
PT. Group Lease Finance Indonesia	บริษัทย่อย (ถือหุ้น โดยบริษัทย่อย)
BG Microfinance Myanmar Co., Ltd.	บริษัทย่อย (ถือหุ้น โดยบริษัทย่อย)
GL-AMMK Co., Ltd.	บริษัทย่อย (ถือหุ้น โดยบริษัทย่อย)
บริษัท พัฒนาบริการสบาย จำกัด	บริษัทย่อย (ถือหุ้น โดยบริษัทย่อย)
Asia Partnership Fund Pte. Ltd.	กรรมการของบริษัทฯเป็นผู้ถือหุ้น รายใหญ่ / กรรมการร่วมกัน
A.P.F. Group Co., Ltd.	กรรมการของบริษัทฯเป็นผู้ถือหุ้น รายใหญ่ / กรรมการร่วมกัน
Engine Holdings Asia Pte. Ltd.	กรรมการของบริษัทฯเป็นผู้ถือหุ้น รายใหญ่ / กรรมการร่วมกัน
Cambodian People Micro Insurance PLC.	กรรมการร่วมกันกับบริษัทฯ และ GLF
JTrust Asia Pte. Ltd.	ผู้ถือหุ้นของ GLFI
APF Trading Plc.	กรรมการร่วมกันกับ GLF
PT Bank JTrust Indonesia Tbk.	ผู้ถือหุ้นร่วมกันกับ GLFI

รายชื่อบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	ความสัมพันธ์กับบริษัทฯ
J Trust Co., Ltd.	บริษัทใหญ่ของผู้ถือหุ้นร่วมกับ GLFI
Commercial Credit and Finance PLC.	บริษัทร่วม
Creation Investment Sri Lanka LLC.	กรรมการร่วมกัน (กรรมการได้ลาออกจากบริษัทฯ ในระหว่างไตรมาสหนึ่งปี 2561)
Wedge Holdings Co., Ltd.	กรรมการของบริษัทฯ เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ / กรรมการร่วมกัน
Showa Holdings Co., Ltd.	กรรมการของบริษัทฯ เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ / กรรมการร่วมกัน
Century Finance Company Limited	กรรมการร่วมกันกับ GL-AMMK

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมียอดคงเหลือที่มีสาระสำคัญของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นและดอกเบี้ยค้างรับจากบริษัทย่อย				
บริษัทย่อย				
Group Lease Holdings Pte. Ltd.	-	-	209,983	165,550
รวม	-	-	209,983	165,550
ลูกหนี้อื่น (หมายเหตุ 15)				
บริษัทย่อย				
Group Lease Holdings Pte. Ltd.	-	-	8,262	4,706
GL Finance Plc.	-	-	42	-
บริษัท ชนบรรณ จำกัด	-	-	29,127	7,879
PT. Group Lease Finance Indonesia	-	-	-	298
GL Leasing (Lao) Company Limited	-	-	-	71
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
กรรมการของบริษัทย่อย	1,863	8,044	-	-
A.P.F. Group Co., Ltd.	4,333	4,363	-	-
Asia Partnership Fund Pte. Ltd.	-	12	-	-
Cambodian People Micro Insurance PLC.	8,193	4,361	-	-
APF Trading Plc.	164,359	182,506	-	-
Century Finance Company Limited	12,750	12,586	-	-
รวม	191,498	211,872	37,431	12,954
หัก: ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(176,951)	(198,169)	-	-
สุทธิ	14,547	13,703	37,431	12,954

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น (หมายเหตุ 16)				
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
APF Trading Plc.	76,470	126,063	-	-
รวม	76,470	126,063	-	-
หัก: ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	-	(38,025)	-	-
สุทธิ	76,470	88,038	-	-
เงินลงทุนระยะยาวอื่น (หมายเหตุ 20)				
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
Century Finance Company Limited	192,718	192,718	-	-
รวม	192,718	192,718	-	-
เงินให้กู้ยืมที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปีจากบริษัทย่อย (หมายเหตุ 2.2)				
บริษัทย่อย				
Group Lease Holdings Pte. Ltd.	-	-	5,307,792	5,345,593
รวม	-	-	5,307,792	5,345,593
เงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย				
บริษัทย่อย				
บริษัท ชนบรรณ จำกัด	-	-	-	40,000
รวม	-	-	-	40,000
เจ้าหนี้อื่น (หมายเหตุ 28)				
บริษัทย่อย				
Group Lease Holdings Pte. Ltd.	-	-	543	107,906
GL Finance Plc.	-	-	16	156
GL Leasing (Lao) Company Limited	-	-	-	567
PT. Group Lease Finance Indonesia	-	-	-	255
บริษัท พัฒนาบริการสบาย จำกัด	-	-	2	-
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
JTrust Asia Pte. Ltd.	402,786	111,526	402,786	111,526
Creation Investment Sri Lanka LLC.*	-	8,170	-	8,170
Engine Holding Asia Pte. Ltd.	461	461	461	461
รวม	403,247	120,157	403,808	229,041
หนี้สินหมุนเวียนอื่น				
บริษัทย่อย				
บริษัท ชนบรรณ จำกัด	-	-	562	898

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
กรรมการของบริษัทย่อย	82	-	-	-
Showa Holdings Co., Ltd.	1,254	1,158	-	-
Century Finance Company Limited	2,199	926	-	-
รวม	3,535	2,084	562	898
หุ้นกู้แปลงสภาพ - ก่อนต้นทุนทางตรง (หมายเหตุ 31)				
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
JTrust Asia Pte. Ltd.	5,844,051	5,885,347	5,844,051	5,885,347
Creation Investment Sri Lanka LLC.*	-	654,424	-	654,424
รวม	5,844,051	6,539,771	5,844,051	6,539,771

* ในระหว่างไตรมาสหนึ่งปี 2561 กรรมการของบริษัท Creation Investment Sri Lanka LLC ได้ลาออกจากการเป็นกรรมการของบริษัทฯ ส่งผลให้ยอดคงเหลือและรายการดังกล่าว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน ไม่ถูกจัดประเภทเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 เงินจ่ายล่วงหน้าให้แก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันโดยไม่คิดดอกเบี้ยตามที่แสดงอยู่ภายใต้บัญชีลูกหนี้อื่นก่อนค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญในงบการเงินรวมคิดเป็นจำนวนเงิน 4.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (2560: 4.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา)

เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2559 GLF ได้เข้าทำสัญญากับบริษัทที่เกี่ยวข้องกันเพื่อวางเงินมัดจำสำหรับราคาประมาณของสินทรัพย์ที่จะให้เช่าซื้อในอนาคต ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 เงินมัดจำสินทรัพย์ที่จะให้เช่าตามที่แสดงอยู่ภายใต้บัญชีสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นก่อนค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญในงบการเงินรวมคิดเป็นจำนวนเงิน 2.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (2560: 3.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา)

เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2561 GLF ได้สำรองเงินจ่ายล่วงหน้าให้แก่บริษัทฯ จำนวน 2 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาโดยไม่คิดดอกเบี้ยให้สนับสนุนการดำเนินงานในธุรกิจใหม่ของบริษัทฯ เงินจ่ายล่วงหน้านี้แสดงอยู่ภายใต้บัญชีลูกหนี้อื่นในงบการเงินเฉพาะกิจการ ในระหว่างไตรมาสที่สามของปี 2561 GLF ตกลงที่จะหักกลบลบหนี้กับกลุ่มบริษัทฯ ซึ่งส่งผลให้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 GLF ไม่มียอดคงเหลือของเงินทรองจ่ายดังกล่าว

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“ก.ล.ต.”) ได้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบอดีตกรรมการบริหารของบริษัทฯ ท่านหนึ่งโดยหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจกำกับดูแล ซึ่งปรากฏตามข่าวของก.ล.ต.ฉบับที่ 95/2560 และ 97/2560 นั้นด้วยเหตุที่เรื่องดังกล่าวมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของบริษัทฯ และความเชื่อมั่นของนักลงทุนอย่างมีนัยสำคัญ ในการนี้ผู้บริหารของบริษัทฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัทฯสมควรตั้งประมาณการค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญจากลูกหนี้อื่นและสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นสุทธิที่เกี่ยวข้องกับอดีตผู้บริหารของบริษัทฯ ที่ขาดคุณสมบัติ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสและหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของบริษัทฯ ตลอดจนความบริสุทธิ์ใจต่อนักลงทุนอันจะเป็นประโยชน์แก่นักลงทุนในการพิจารณาเกี่ยวกับสถานะของบริษัทฯ

ในปี 2561 บริษัทฯ พิจารณาและตัดสินใจลดรายการการประมาณการค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้อื่นและสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นสุทธิจากรายการที่เกี่ยวข้องกันกับอดีตประธานเจ้าหน้าที่บริหารจำนวน 1.77 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (ประมาณ 59.20 ล้านบาท) ผลกระทบถูกรับรู้เป็นกำไรขาดทุนในงบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

โดยรายละเอียดของค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
(หน่วย: พันบาท)				
ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ – ลูกหนี้อื่น (หมายเหตุ 15)				
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
กรรมการของบริษัทย่อย	1,781	7,838	-	-
A.P.F. Group Co., Ltd.	4,333	4,363	-	-
Engine Holdings Asia Pte. Ltd.	(461)	492	-	-
Asia Partnership Fund Pte. Ltd.	-	12	-	-
Cambodian People Micro Insurance PLC.	8,193	3,259	-	-
APF Trading Plc.	164,359	183,362	-	-
Showa Holdings Co., Ltd.	(1,254)	(1,157)	-	-
รวม	176,951	198,169	-	-
ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ - สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น (หมายเหตุ 16)				
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
APF Trading Plc.	-	38,025	-	-
รวม	-	38,025	-	-

ทั้งนี้ ผู้บริหารของบริษัทฯ มีความเชื่อมั่นว่าหนี้จำนวนดังกล่าวจะได้รับชำระคืนครบถ้วนในอนาคตตามเงื่อนไขและข้อกำหนดในสัญญาที่เกี่ยวข้องซึ่งบริษัทฯ จะกลับรายการค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญดังกล่าวในจำนวนที่เท่ากันและยอดคงค้างจะลดลงจากการรับชำระเงิน

ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้อื่นดังกล่าวไม่รวมถึงสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าคงเหลือที่สามารถตรวจสอบได้

รายการเคลื่อนไหวของเงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับจากบริษัทย่อยในระหว่างปีปัจจุบันแสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ				ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม	ในระหว่างปี		ขาดทุน จากอัตราแลกเปลี่ยน	
		เพิ่มขึ้น	ลดลง		
	2561			2561	
เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับจากบริษัทย่อย					
บริษัทย่อย					
Group Lease Holdings Pte. Ltd.	5,511,143	315,904	(273,771)	(35,501)	5,517,775
รวม	5,511,143	315,904	(273,771)	(35,501)	5,517,775

เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อยดังกล่าวเป็นเงินให้กู้ยืมที่ไม่มีหลักประกัน โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7.00 ต่อปี

รายการเคลื่อนไหวของเงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อยในระหว่างปีปัจจุบันแสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ				ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม	ในระหว่างปี			
		เพิ่มขึ้น	ลดลง		
	2561			2561	
เงินกู้ยืมระยะยาวและดอกเบี้ยจ่ายแก่บริษัทย่อย					
บริษัทย่อย					
บริษัท ชนบรรณ จำกัด	40,000	1,273	(41,273)		-
รวม	40,000	1,273	(41,273)		-

เงินกู้ยืมดังกล่าวเป็นเงินกู้ยืมที่ไม่มีหลักประกัน โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7.00 ต่อปี

ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานของกรรมการและผู้บริหารดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม							
	2561				2560			
	พันธรัฐ		พันธรัฐ		พันธรัฐ		พันธรัฐ	
พันธ	สหรัฐ	สิงคโปร์	พันธ	พันธ	สหรัฐ	สิงคโปร์	พันธ	
	บาท	อเมริกา	ไปร์	เงิน	บาท	อเมริกา	ไปร์	เงิน
				ญี่ปุ่น				ญี่ปุ่น
ผลประโยชน์ระยะสั้น	40,911	969	-	8,696	34,364	691	34	2,438
ผลประโยชน์หลังออกจากงาน	2,685	-	-	-	53	-	-	-
รวม	43,596	969	-	8,696	34,417	691	34	2,438

	งบการเงินเฉพาะกิจการ							
	2561				2560			
	พันธรัฐ		พันธรัฐ		พันธรัฐ		พันธรัฐ	
พันธ	สหรัฐ	สิงคโปร์	พันธ	พันธ	สหรัฐ	สิงคโปร์	พันธ	
	บาท	อเมริกา	ไปร์	เงิน	บาท	อเมริกา	ไปร์	เงิน
				ญี่ปุ่น				ญี่ปุ่น
ผลประโยชน์ระยะสั้น	25,006	27	-	8,696	27,546	188	17	-
ผลประโยชน์หลังออกจากงาน	2,685	-	-	-	53	-	-	-
รวม	27,691	27	-	8,696	27,599	188	17	-

8. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	เงินสด	4,880	10,159	229
เงินฝากธนาคาร	3,740,123	3,069,742	409,664	119,752
รวม	3,745,003	3,079,901	409,893	119,941

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำของบริษัทฯและบริษัทย่อย มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.37 - 8.00 ต่อปี และ ร้อยละ 0.15 - 8.50 ต่อปี ตามลำดับ (เฉพาะบริษัทฯ: ร้อยละ 0.37 - 0.90 ต่อปี และ ร้อยละ 0.15 - 1.00 ต่อปี ตามลำดับ)

9. ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ

9.1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระประกอบด้วย

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม					
	ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี		ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี		รวม	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้ปกติ						
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ	4,657,577	4,546,541	3,710,979	4,362,673	8,368,556	8,909,214
ดอกผลเช่าซื้อและขายผ่อนชำระค้างรับ	172,899	175,167	-	-	172,899	175,167
หัก: ดอกผลเช่าซื้อและขายผ่อนชำระที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ - สุทธิ	(1,473,049)	(1,533,263)	(792,063)	(991,653)	(2,265,112)	(2,524,916)
รวมลูกหนี้ปกติ	3,357,427	3,188,445	2,918,916	3,371,020	6,276,343	6,559,465
ลูกหนี้ออกเลิกสัญญา						
ลูกหนี้เช่าซื้อและขายผ่อนชำระ	260,112	184,865	234,439	142,508	494,551	327,373
ดอกผลเช่าซื้อและขายผ่อนชำระค้างรับ	34,302	21,283	-	-	34,302	21,283
หัก: ดอกผลเช่าซื้อและขายผ่อนชำระที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ - สุทธิ	(101,245)	(68,903)	(58,408)	(35,139)	(159,653)	(104,042)
รวมลูกหนี้ออกเลิกสัญญา	193,169	137,245	176,031	107,369	369,200	244,614
รวมลูกหนี้	3,550,596	3,325,690	3,094,947	3,478,389	6,645,543	6,804,079
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(225,677)	(130,920)	(208,107)	(119,990)	(433,784)	(250,910)
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ - สุทธิ	3,324,919	3,194,770	2,886,840	3,358,399	6,211,759	6,553,169

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี		ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี		รวม	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้ปกติ						
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ	3,083,790	2,989,471	2,655,567	2,662,895	5,739,357	5,652,366
ดอกผลเช่าซื้อและขายผ่อนชำระค้างรับ	106,465	102,760	-	-	106,465	102,760
หัก: ดอกผลเช่าซื้อและขายผ่อนชำระที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ - สุทธิ	(1,064,723)	(1,083,539)	(556,682)	(578,021)	(1,621,405)	(1,661,560)
รวมลูกหนี้ปกติ	2,125,532	2,008,692	2,098,885	2,084,874	4,224,417	4,093,566
ลูกหนี้ออกเลิกสัญญา						
ลูกหนี้เช่าซื้อและขายผ่อนชำระ	231,375	166,651	223,998	133,331	455,373	299,982
ดอกผลเช่าซื้อและขายผ่อนชำระค้างรับ	30,999	18,923	-	-	30,999	18,923
หัก: ดอกผลเช่าซื้อและขายผ่อนชำระที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ - สุทธิ	(88,576)	(60,130)	(56,758)	(33,263)	(145,334)	(93,393)
รวมลูกหนี้ออกเลิกสัญญา	173,798	125,444	167,240	100,068	341,038	225,512
รวมลูกหนี้	2,299,330	2,134,136	2,266,125	2,184,942	4,565,455	4,319,078
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(176,295)	(109,409)	(169,163)	(90,332)	(345,458)	(199,741)
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ - สุทธิ	2,123,035	2,024,727	2,096,962	2,094,610	4,219,997	4,119,337

9.2 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ (สุทธิจากคอกผล
เช่าซื้อที่ยังไม่ถือเป็นรายได้) และค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญจําแนกตามอายุหนี้ค้างชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

ระยะเวลาค้างชำระ	งบการเงินรวม					
	มูลค่าลูกหนี้ตามสัญญา		ค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญ		มูลค่าลูกหนี้ตามสัญญา	
	เช่าซื้อและขายผ่อนชำระ				เช่าซื้อและขายผ่อนชำระ - สุทธิ	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ						
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	5,436,103	5,844,662	42,689	42,226	5,393,414	5,802,436
ค้างชำระ						
1 เดือน	416,296	399,996	29,866	26,478	386,430	373,518
2 - 3 เดือน	328,840	245,469	77,389	40,244	251,451	205,225
4 - 6 เดือน	204,656	135,649	98,317	43,504	106,339	92,145
7 - 9 เดือน	146,871	95,332	99,489	45,056	47,382	50,276
10 - 12 เดือน	106,097	80,930	79,679	51,630	26,418	29,300
มากกว่า 12 เดือนขึ้นไป	6,680	2,041	6,355	1,772	325	269
รวม	6,645,543	6,804,079	433,784	250,910	6,211,759	6,553,169

(หน่วย: พันบาท)

ระยะเวลาค้างชำระ	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	มูลค่าลูกหนี้ตามสัญญา		ค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญ		มูลค่าลูกหนี้ตามสัญญา	
	เช่าซื้อและขายผ่อนชำระ				เช่าซื้อและขายผ่อนชำระ - สุทธิ	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ						
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	3,795,185	3,740,926	37,045	36,880	3,758,140	3,704,046
ค้างชำระ						
1 เดือน	256,617	229,125	25,225	22,697	231,392	206,428
2 - 3 เดือน	208,980	158,799	61,644	31,494	147,336	127,305
4 - 6 เดือน	136,459	79,893	80,604	31,722	55,855	48,171
7 - 9 เดือน	93,075	56,249	73,613	33,561	19,462	22,688
10 - 12 เดือน	72,868	52,562	65,059	41,865	7,809	10,697
มากกว่า 12 เดือนขึ้นไป	2,271	1,524	2,268	1,522	3	2
รวม	4,565,455	4,319,078	345,458	199,741	4,219,997	4,119,337

9.3 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ผลรวมของเงินลงทุนขั้นต้นตามสัญญาเช่าซื้อและมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต้นที่ลูกหนี้ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าซื้อแสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม			
	2561		2560	
	เงินลงทุนขั้นต้นตามสัญญาเช่าซื้อ	มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต้นที่ต้องจ่าย	เงินลงทุนขั้นต้นตามสัญญาเช่าซื้อ	มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต้นที่ต้องจ่าย
ระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี	5,124,890	3,550,596	4,927,856	3,325,690
ระยะเวลาที่เกินหนึ่งปีแต่ไม่เกินห้าปี	3,945,418	3,094,947	4,505,181	3,478,389
รวม	9,070,308	6,645,543	9,433,037	6,804,079
หัก: ดอกผลเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	(2,424,765)		(2,628,958)	
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต้นที่ต้องจ่าย	6,645,543		6,804,079	

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	2561		2560	
	เงินลงทุนขั้นต้นตามสัญญาเช่าซื้อ	มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต้นที่ต้องจ่าย	เงินลงทุนขั้นต้นตามสัญญาเช่าซื้อ	มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต้นที่ต้องจ่าย
ระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี	3,452,629	2,299,330	3,277,805	2,134,136
ระยะเวลาที่เกินหนึ่งปีแต่ไม่เกินห้าปี	2,879,565	2,266,125	2,796,226	2,184,942
รวม	6,332,194	4,565,455	6,074,031	4,319,078
หัก: ดอกผลเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	(1,766,739)		(1,754,953)	
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต้นที่ต้องจ่าย	4,565,455		4,319,078	

9.4 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2547 สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้กำหนดแนวปฏิบัติทางการบัญชีสำหรับธุรกิจสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค (Consumer Finance) โดยให้หยุดรับรู้รายได้สำหรับลูกหนี้ที่ค้างชำระค่างวดเกินกว่า 3 งวด อย่างไรก็ตาม แนวปฏิบัติดังกล่าวได้ให้ทางเลือกไว้โดยหากบริษัทใดเห็นว่าแนวทางปฏิบัตินี้ไม่เหมาะสมให้เปิดเผยแนวทางที่บริษัทใช้ ทั้งนี้ บริษัทฯมีนโยบายในการหยุดรับรู้รายได้สำหรับลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อที่ค้างชำระค่างวดเกินกว่า 4 งวด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมียอดลูกหนี้คงเหลือของลูกหนี้เช่าซื้อและที่ค้างชำระเกินกว่า 3 งวดแต่บริษัทฯและบริษัทย่อยยังคงรับรู้รายได้เป็นจำนวนเงินประมาณ 375 ล้านบาท และ 241 ล้านบาท ตามลำดับ (เฉพาะบริษัทฯ: 339 ล้านบาท และ 214 ล้านบาท ตามลำดับ)

นอกจากนี้หากบริษัทฯและบริษัทย่อยต้องหยุดรับรู้อยู่ภายใต้ตามแนวทางปฏิบัติดังกล่าว จะมีผลทำให้รายได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ลดลงเป็นจำนวนเงินประมาณ 8 ล้านบาท และ 6 ล้านบาท ตามลำดับ (เฉพาะบริษัทฯ: 7 ล้านบาท และ 5 ล้านบาท ตามลำดับ)

- 9.5 สัญญาเช่าซื้อของบริษัทฯและบริษัทย่อยมีระยะเวลาในการเช่าตามสัญญาโดยประมาณ 8 เดือน ถึง 5 ปี และค่าเช่ากำหนดในอัตราคงที่ตลอดอายุสัญญาเช่า
- 9.6 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญาที่จะโอนสิทธิเรียกร้องในลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ (หักดอกผลเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้) ในจำนวนรวมกันไม่เกิน 1,300 ล้านบาท เพื่อเป็นหลักประกันทางธุรกิจสำหรับวงเงินสินเชื่อระยะสั้น หุ่นกู้และหนังสือค้ำประกันที่ได้รับจากธนาคารพาณิชย์ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 25 30 และ 44.4
- 9.7 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯได้โอนสิทธิเรียกร้องในลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ (หักดอกผลเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้) 69 ล้านบาท (2561: ไม่มี) เพื่อค้ำประกันวงเงินสินเชื่อที่ได้รับจากธนาคารพาณิชย์ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 29

10. ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภครวมโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน

- 10.1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกันประกอบด้วย

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม					
	ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกันที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี		ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกันที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี		รวม	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้ปกติ						
ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน	314,213	364,349	85,831	101,160	400,044	465,509
ดอกเบี่ยค้างรับ	13,381	14,794	-	-	13,381	14,794
หัก: ดอกเบี่ยรับที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้						
- สุทธิ	(89,163)	(105,427)	(19,067)	(22,753)	(108,230)	(128,180)
รวมลูกหนี้ปกติ	238,431	273,716	66,764	78,407	305,195	352,123
ลูกหนี้นอกเลิกสัญญา						
ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน	20,485	15,203	2,506	1,493	22,991	16,696
ดอกเบี่ยค้างรับ	2,547	1,926	-	-	2,547	1,926
หัก: ดอกเบี่ยรับที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้						
- สุทธิ	(5,971)	(4,381)	(491)	(294)	(6,462)	(4,675)
รวมลูกหนี้นอกเลิกสัญญา	17,061	12,748	2,015	1,199	19,076	13,947
รวมลูกหนี้	255,492	286,464	68,779	79,606	324,271	366,070
หัก: ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(24,759)	(16,871)	(4,225)	(2,782)	(28,984)	(19,653)
ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน - สุทธิ	230,733	269,593	64,554	76,824	295,287	346,417

10.2 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริ โภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน (สุทธิจาก ดอกเบี้ยรับที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้) และค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญจําแนกตามอายุหนี้ค้ำชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

ระยะเวลาค้ำชำระ	งบการเงินรวม					
	มูลค่าลูกหนี้สินเชื่อแก่ ผู้บริ โภคโดยมีสินทรัพย์ ค้ำประกัน		ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ		มูลค่าลูกหนี้สินเชื่อแก่ ผู้บริ โภคโดยมีสินทรัพย์ ค้ำประกัน - สุทธิ	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริ โภคโดยมีสินทรัพย์ ค้ำประกัน						
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	234,081	282,920	2,325	2,736	231,756	280,184
ค้ำชำระ						
1 เดือน	41,462	42,676	4,072	4,111	37,390	38,565
2 - 3 เดือน	26,773	25,388	7,895	4,919	18,878	20,469
4 - 6 เดือน	9,405	7,485	5,224	2,799	4,181	4,686
7 - 9 เดือน	6,641	3,951	4,748	2,254	1,893	1,697
10 - 12 เดือน	5,551	3,549	4,406	2,733	1,145	816
มากกว่า 12 เดือนขึ้นไป	358	101	314	101	44	-
รวม	324,271	366,070	28,984	19,653	295,287	346,417

10.3 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ผลรวมของเงินลงทุนขั้นต่ำตามสัญญาสินเชื่อแก่ผู้บริ โภคโดยมี สินทรัพย์ค้ำประกันและมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ลูกหนี้ต้องจ่ายตามสัญญาสินเชื่อแก่ ผู้บริ โภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกันแสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม			
	2561		2560	
	เงินลงทุนขั้นต่ำ ตามสัญญาสินเชื่อแก่ ผู้บริ โภคโดยมี สินทรัพย์ค้ำประกัน	มูลค่าปัจจุบันของ จำนวนเงินขั้นต่ำ ที่ต้องจ่าย	เงินลงทุนขั้นต่ำ ตามสัญญาสินเชื่อแก่ ผู้บริ โภคโดยมี สินทรัพย์ค้ำประกัน	มูลค่าปัจจุบันของ จำนวนเงินขั้นต่ำ ที่ต้องจ่าย
ระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี	350,626	255,492	396,272	286,464
ระยะเวลาที่เกินหนึ่งปีแต่ไม่เกินห้าปี	88,337	68,779	102,653	79,606
รวม	438,963	324,271	498,925	366,070
หัก: ดอกเบี้ยรับที่ไม่ถือเป็นรายได้	(114,692)		(132,855)	
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่าย	324,271		366,070	

10.4 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2547 สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้กำหนดแนวปฏิบัติทางการบัญชีสำหรับธุรกิจสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค (Consumer Finance) โดยให้หยุดรับรู้รายได้สำหรับลูกหนี้ที่ค้างชำระค้างงวดเกินกว่า 3 งวด อย่างไรก็ตาม แนวปฏิบัติดังกล่าวได้ให้ทางเลือกไว้โดยหากบริษัทใดเห็นว่าแนวทางปฏิบัตินี้ไม่เหมาะสมให้เปิดเผยแนวทางที่บริษัทใช้ ทั้งนี้ บริษัทฯมีนโยบายในการหยุดรับรู้รายได้สำหรับลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกันที่ค้างชำระค้างงวดเกินกว่า 4 งวด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมียอดลูกหนี้คงเหลือของลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกันและที่ค้างชำระเกินกว่า 3 งวดแต่บริษัทฯและบริษัทย่อยยังคงรับรู้รายได้เป็นจำนวนเงินประมาณ 22 ล้านบาท และ 16 ล้านบาท ตามลำดับ

นอกจากนี้หากบริษัทฯและบริษัทย่อยต้องหยุดรับรู้รายได้ตามแนวทางปฏิบัติดังกล่าว จะมีผลทำให้รายได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ลดลงเป็นจำนวนเงินประมาณ 0.5 ล้านบาท และ 0.4 ล้านบาท ตามลำดับ

10.5 สัญญาสินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกันของบริษัทย่อยมีระยะเวลาการกู้ยืมตามสัญญาโดยประมาณ 1 - 5 ปี และกำหนดชำระเงินต้นในอัตราคงที่ตลอดอายุสัญญาเงินกู้

10.6 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทย่อยได้โอนสิทธิเรียกร้องในลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน (หักดอกเบี้ยรับที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้) จำนวน 49 ล้านบาท (2561: ไม่มี) เพื่อค้ำประกันวงเงินสินเชื่อที่ได้รับจากธนาคารพาณิชย์ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 29

11. ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย

11.1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อยประกอบด้วย

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม					
	ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อยที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี		ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อยที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี		รวม	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้ปกติ						
ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย	622,262	441,420	8,778	61,053	631,040	502,473
ดอกเบี้ยค้างรับ	2,604	3,055	-	-	2,604	3,055
หัก: ดอกเบี้ยรับที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้						
- สุทธิ	(65,142)	(62,386)	(2,013)	(21,452)	(67,155)	(83,838)
รวมลูกหนี้	559,724	382,089	6,765	39,601	566,489	421,690
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(5,405)	(3,660)	(47)	(74)	(5,452)	(3,734)
ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย - สุทธิ	554,319	378,429	6,718	39,527	561,037	417,956

11.2 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย (สุทธิจากคอกเบี้ยรับที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้) และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจำแนกตามอายุหนี้ค้างชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

ระยะเวลาค้างชำระ	งบการเงินรวม					
	มูลค่าลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย		ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		มูลค่าลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย - สุทธิ	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย						
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	544,275	407,752	4,990	3,679	539,285	404,073
ค้างชำระ						
1 เดือน	14,434	12,897	70	45	14,364	12,852
2 - 3 เดือน	6,055	869	136	10	5,919	859
4 - 6 เดือน	1,257	172	256	-	1,001	172
7 - 9 เดือน	468	-	-	-	468	-
รวม	566,489	421,690	5,452	3,734	561,037	417,956

11.3 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ผลรวมของเงินลงทุนขั้นต่ำตามสัญญาสินเชื่อรายย่อยและมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ลูกหนี้ต้องจ่ายตามสัญญาสินเชื่อรายย่อยแสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม			
	2561		2560	
	เงินลงทุนขั้นต่ำตามสัญญาสินเชื่อรายย่อย	มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่าย	เงินลงทุนขั้นต่ำตามสัญญาสินเชื่อรายย่อย	มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่าย
ระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี	624,866	559,724	444,475	382,089
ระยะเวลาที่เกินหนึ่งปีแต่ไม่เกินห้าปี	8,778	6,765	61,053	39,601
รวม	633,644	566,489	505,528	421,690
หัก: คอกเบี้ยรับที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	(67,155)		(83,838)	
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่าย	566,489		421,690	

11.4 สัญญาสินเชื่อรายย่อยของบริษัทย่อยมีระยะเวลาการกู้ยืมตามสัญญาโดยประมาณ 1 - 5 ปี และกำหนดชำระเงินต้นในอัตราคงที่ตลอดอายุสัญญาเงินกู้

12. ลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน

12.1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงินประกอบด้วย

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม					
	ลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภค รายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี		ลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภค รายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน ที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี		รวม	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ						
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อภายใต้						
การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน	85,748	239,762	44,373	347,520	130,121	587,282
ดอกเบี้ยค้างรับ	4,037	15,632	-	-	4,037	15,632
หัก: ดอกเบี้ยรับที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ - สุทธิ	(15,965)	(92,249)	(7,519)	(83,146)	(23,484)	(175,395)
หัก: ส่วนที่ร่วมลงทุนโดยธนาคารพาณิชย์						
ภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วม						
ทางการเงิน	(68,382)	(148,999)	(17,599)	(222,039)	(85,981)	(371,038)
รวมลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ	5,438	14,146	19,255	42,335	24,693	56,481
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(41)	(1,336)	(145)	(97)	(186)	(1,433)
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อภายใต้						
การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน - สุทธิ	5,397	12,810	19,110	42,238	24,507	55,048
ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย						
ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อยภายใต้						
การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน	906	6,407	431	3,792	1,337	10,199
หัก: ดอกเบี้ยรับที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ - สุทธิ	(297)	(1,444)	(75)	(1,275)	(372)	(2,719)
หัก: ส่วนที่ร่วมลงทุนโดยธนาคารพาณิชย์						
ภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วม						
ทางการเงิน	(653)	(3,689)	(147)	(2,008)	(800)	(5,697)
รวมลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย	(44)	1,274	209	509	165	1,783
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	2	(6)	(8)	(234)	(6)	(240)
ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อยภายใต้						
การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน - สุทธิ	(42)	1,268	201	275	159	1,543
ลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อยภายใต้การ						
จัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน - สุทธิ	5,355	14,078	19,311	42,513	24,666	56,591

12.2 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน (สุทธิจากคอกเบี้ยรับที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้) และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจำแนกตามอายุหนี้ค้างชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

ระยะเวลาค้างชำระ	งบการเงินรวม					
	มูลค่าลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน		ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		มูลค่าลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน - สุทธิ	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ						
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	12,541	51,879	8	1,308	12,533	50,571
ค้างชำระ						
1 เดือน	5,404	3,169	26	48	5,378	3,121
2 - 3 เดือน	6,748	1,255	152	40	6,596	1,215
4 - 6 เดือน	-	178	-	37	-	141
7 - 9 เดือน	-	-	-	-	-	-
10 - 12 เดือน	-	-	-	-	-	-
รวม	24,693	56,481	186	1,433	24,507	55,048
ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย						
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	93	1,431	-	44	93	1,387
ค้างชำระ						
1 เดือน	23	312	-	156	23	156
2 - 3 เดือน	23	40	1	40	22	-
4 - 6 เดือน	26	-	5	-	21	-
7 - 9 เดือน	-	-	-	-	-	-
10 - 12 เดือน	-	-	-	-	-	-
รวม	165	1,783	6	240	159	1,543
รวมลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อย						
ภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน	24,858	58,264	192	1,673	24,666	56,591

12.3 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ผลรวมของเงินลงทุนขั้นต่ำตามสัญญาสินเชื่อเพื่อผู้บริ โภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงินและมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ลูกหนี้ต้องจ่ายตามสัญญาสินเชื่อเพื่อผู้บริ โภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงินแสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม			
	2561		2560	
	เงินลงทุนขั้นต่ำตามสัญญาสินเชื่อเพื่อผู้บริ โภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน	มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่าย	เงินลงทุนขั้นต่ำตามสัญญาสินเชื่อเพื่อผู้บริ โภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน	มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่าย
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ				
ระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี	89,785	73,820	255,394	163,145
ระยะเวลาที่เกินหนึ่งปีแต่ไม่เกินสี่ปี	44,373	36,854	347,520	264,374
รวม	134,158	110,674	602,914	427,519
หัก: ดอกเบี้ยรับที่ไม่ถือเป็นรายได้	(23,484)	-	(175,395)	-
หัก: ส่วนที่ร่วมลงทุนโดยธนาคารพาณิชย์ภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน	(85,981)	(85,981)	(371,038)	(371,038)
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่าย	24,693	24,693	56,481	56,481
ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย				
ระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี	906	609	6,407	4,963
ระยะเวลาที่เกินหนึ่งปีแต่ไม่เกินสี่ปี	431	356	3,792	2,517
รวม	1,337	965	10,199	7,480
หัก: ดอกเบี้ยรับที่ไม่ถือเป็นรายได้	(372)	-	(2,719)	-
หัก: ส่วนที่ร่วมลงทุนโดยธนาคารพาณิชย์ภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน	(800)	(800)	(5,697)	(5,697)
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่าย	165	165	1,783	1,783
รวมมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่าย	24,858	24,858	58,264	58,264

12.4 สัญญาสินเชื่อเพื่อผู้บริ โภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงินของบริษัทย่อยมีระยะเวลาการกู้ยืมตามสัญญาโดยประมาณ 2 - 4 ปี และกำหนดชำระเงินต้นในอัตราคงที่ตลอดอายุสัญญาเงินกู้

12.5 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทย่อยได้โอนสิทธิเรียกร้องในลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงินส่วนที่ร่วมลงทุน โดยธนาคารพาณิชย์ (หักดอกเบี้ยรับที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้) จำนวน 38,214 ล้านบาทอินโดนีเซีย และ 153,322 ล้านบาทอินโดนีเซีย ตามลำดับเพื่อค้ำประกันวงเงินสินเชื่อร่วมทางการเงินกับธนาคารพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกันแห่งหนึ่ง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทย่อยได้โอนสิทธิเรียกร้องในลูกหนี้สินเชื่อรายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน (หักดอกเบี้ยรับที่ยังไม่ถือเป็นรายได้) จำนวน 356 ล้านบาท อิน โคนีเซีย และ 2,354 ล้านบาท อิน โคนีเซีย ตามลำดับ เพื่อค้ำประกันวงเงินสินเชื่อที่ได้รับจากธนาคารพาณิชย์

- 12.6 บริษัทย่อยแห่งหนึ่งทำสัญญาการให้วงเงินสินเชื่อร่วมทางการเงินกับธนาคารพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกันแห่งหนึ่ง เพื่อให้วงเงินสินเชื่อร่วมทางการเงินหมุนเวียนจำนวน 100,000 ล้านบาท อิน โคนีเซีย ในระหว่างปี 2560 บริษัทย่อยมีการทำสัญญาการให้วงเงินสินเชื่อร่วมเพิ่มเติม โดยมียอดวงเงินสินเชื่อไม่หมุนเวียนทั้งหมด 200,000 ล้านบาท อิน โคนีเซีย วัตถุประสงค์ของสัญญาสินเชื่อร่วมทางการเงินดังกล่าวเพื่อใช้ในการปล่อยสินเชื่อให้กับผู้บริโภครายย่อยซื้อเครื่องมือและเครื่องจักรทางการเกษตร ยานพาหนะ แสงพลังงานแสงอาทิตย์ และเครื่องใช้ขนาดใหญ่ในครัวเรือน สัญญามีระยะเวลา 72 เดือน นับจากวันที่ที่เบิกเงิน หรือตามที่ทั้งสองฝ่ายตกลงเพื่อต่ออายุสัญญาออกไป อัตราดอกเบี้ยตามสัญญาสินเชื่อร่วมนี้เท่ากับร้อยละ 13 ต่อปี สัญญาสินเชื่อร่วมทางการเงินดังกล่าวค้ำประกันโดยสินทรัพย์ของผู้ขอสินเชื่อ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มีวงเงินสินเชื่อร่วมตามสัญญาสินเชื่อที่ยังมิได้เบิกใช้จำนวน 137,235 ล้านบาท อิน โคนีเซีย

ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2560 JTrust Group ได้ระงับการให้สินเชื่อร่วมทางการเงินแก่ GLFI เป็นการชั่วคราว ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การปล่อยสินเชื่อแก่ผู้ขอสินเชื่อรายใหม่ ของ GLFI แต่ไม่กระทบต่อ ลูกหนี้สินเชื่อรายเดิม ซึ่งสัญญาการให้วงเงินสินเชื่อร่วมทางการเงินนี้ยังมีผลบังคับใช้ และจะกลับมา เริ่มดำเนินงานตามปกติได้เมื่อการดำเนินการทางกฎหมายเป็นอันสิ้นสุดลง

อย่างไรก็ตาม สัญญาการจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงินดังกล่าวอยู่ระหว่างการดำเนินการทางกฎหมาย โดย JTrust Group ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 48.3

13. ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ

บริษัทฯ ได้ให้เงินกู้ยืมแก่บริษัทย่อยในประเทศสิงคโปร์ โดยบริษัทย่อยนี้ได้ให้บริษัทอื่นในเกาะไชปรัสและประเทศสิงคโปร์กู้ยืมเงินต่อ รายละเอียดของลูกหนี้เงินให้กู้ยืม แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

กลุ่มบริษัทในประเทศ	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)	งบการเงินรวม			
		2561		2560 (ปรับปรุงใหม่)	
		พันธะริชชิว สหรัฐอเมริกา	เทียบเท่า พันบาท	พันธะริชชิว สหรัฐอเมริกา	เทียบเท่า พันบาท
ไชปรัส	14.5 - 17.0	9,243	299,926	9,243	302,063
สิงคโปร์	14.5 - 25.0	36,106	1,171,628	36,106	1,179,972
อื่น ๆ	5.0 - 10.0	1,166	37,837	1,166	38,105
รวมลูกหนี้เงินให้กู้ยืม		<u>46,515</u>	<u>1,509,391</u>	<u>46,515</u>	<u>1,520,140</u>
ดอกเบี้ยค้างรับ			50,461		48,928
รวมลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ			1,559,852		1,569,068
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้เงินให้กู้ยืม และดอกเบี้ยค้างรับ			(1,517,729)		(1,527,679)
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระในปี			(42,123)		(549)
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี			-		40,840

ณ วันที่ 19 ตุลาคม 2560 บริษัทฯ ได้รับหนังสือแจ้งจาก ก.ล.ต. ให้บริษัทฯ ดำเนินการแก้ไขงบการเงินแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (แบบ 56-2) ของบริษัทฯ เนื่องจากการกล่าวโทษของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“ก.ล.ต.”) ต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ (“DSI”) ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2560 ซึ่งกล่าวโทษอดีตกรรมการบริหารของบริษัทฯ กรณีทุจริต เบียดบังทรัพย์สินของบริษัทฯ และทำบัญชีไม่ถูกต้อง โดยทำธุรกรรมอำพรางผ่านบริษัทที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศหลายแห่ง เพื่อให้ผลประกอบการของบริษัทฯ สูงเกินความจริง

โดย ก.ล.ต. แจ้งว่า จากการกล่าวโทษข้างต้นจะส่งผลให้การบันทึกรายการในบัญชีและงบการเงินของบริษัทฯ นั้นไม่ถูกต้อง และหากบริษัทฯ ไม่แก้ไขงบการเงินและแบบรายงานโดยเร็ว อาจเข้าข่ายเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 56 และ/หรือมาตรา 312 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

บริษัทฯ ได้จัดหาผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอกจากประเทศสิงคโปร์เพื่อทำการตรวจสอบเงินให้กู้ยืมเหล่านี้ โดยจากกระบวนการตรวจสอบมีรายงานว่าผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอกไม่ได้รับจดหมายยืนยันยอดกลับมาจากผู้กู้รายหนึ่ง (จากสัญญาเงินกู้แก่ผู้กู้ทั้งหมดเจ็ดราย) และผลจากการตรวจสอบนั้นไม่ปรากฏหลักฐานแสดงถึงความผิดปกติของเงินให้กู้ยืมแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ได้มีมติให้แก้ไขงบการเงินตามหนังสือของ ก.ล.ต.

บริษัทฯ ได้แก้ไขโดยจัดประเภทใหม่จาก “เงินให้กู้ยืมกับกลุ่มลูกหนี้ไซปรัสและสิงคโปร์” จำนวน 54 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาเป็น “เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท” ในส่วนของเงินให้กู้ยืมที่ถูก ก.ล.ต. กล่าวโทษจำนวน 54 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา บริษัทฯ ได้ปรับปรุงงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ย้อนหลังที่แสดงเปรียบเทียบ โดยไม่รับรู้ดอกเบี้ยรับที่เกี่ยวข้องเป็นรายได้ แต่ถือเงินรับจากดอกเบี้ยเป็นส่วนหนึ่งของการคืนเงินให้กู้ยืม ซึ่งบริษัทฯ ได้ตั้งสำรองเพื่อขาดทุนสำหรับเงินให้กู้ยืมดังกล่าวไว้เต็มจำนวนแล้วในงบการเงินปี 2560 อนึ่ง บริษัทฯ ได้หยุดรับรู้รายได้ดอกเบี้ยบนเงินกู้ยืมดังกล่าวแล้วตั้งแต่ไตรมาสสี่ของปี 2560

นอกจากการตั้งประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นความตั้งใจของผู้บริหารของบริษัทฯ ที่จะให้ความร่วมมือและดำเนินการตามคำสั่งจากหน่วยงานที่มีอำนาจกำกับดูแลแล้ว ผู้บริหารของบริษัทฯ ยังต้องการเน้นย้ำถึงความเชื่อมั่นของผู้บริหารของบริษัทฯ ต่อความถูกต้องตามกฎหมายของรายการเงินให้กู้ยืมและการชำระคืนเงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยตามสัญญา รวมถึงความสามารถในการบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันในกรณีที่มีการผิดนัดใดๆ อีกด้วย

ในเดือนเมษายน 2561 ผู้บริหารของบริษัทฯ ย่อยได้ส่งหนังสือแจ้งการชำระคืนสำหรับเงินให้กู้ยืมที่เหลืออยู่และดอกเบี้ยคงค้างที่ถึงกำหนดชำระถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2561 ทั้งหมดให้แก่ผู้กู้กลุ่มสิงคโปร์และผู้กู้กลุ่มไซปรัส บริษัทฯ จะติดตามกระบวนการชำระคืนเงินให้กู้ยืมอย่างใกล้ชิด และจะปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อตกลงที่กำหนดไว้ในแต่ละสัญญาจนกว่าจะได้รับชำระคืนเงินให้กู้ยืมที่เหลืออยู่และดอกเบี้ยคงค้างที่ถึงกำหนดชำระทั้งหมด

ในไตรมาสที่สามของปี 2561 บริษัทฯ ย่อยได้จ้างสำนักงานทนายความแห่งหนึ่งในประเทศบราซิล ดำเนินการบังคับหลักทรัพย์ค้ำประกันในประเทศบราซิล โดยหลักทรัพย์ดังกล่าวค้ำประกันหนี้เงินกู้จำนวน 15 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาและดอกเบี้ยสะสม เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2561 บริษัทฯ ย่อยยื่นคำร้องเพื่อขอบังคับหลักประกันต่อศาลแพ่งแห่งประเทศบราซิลเพื่อดำเนินการยึดหลักทรัพย์ดังกล่าว

ในวันที่ 30 ตุลาคม 2561 ศาลได้มีคำสั่งให้ส่งหมายให้แก่จำเลย (ผู้กู้) ทั้งนี้ จำเลยยังไม่ได้รับหมายดังกล่าว

บริษัทฯ ได้มีการจัดประเภทรายการใหม่จากลูกหนี้ที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปีให้เป็นลูกหนี้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี สำหรับเงินให้กู้ยืมแก่ผู้กู้กลุ่มสิงคโปร์และไซปรัส ทำให้ยอดคงเหลือของทั้งลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท และลูกหนี้เงินให้กู้ยืมจากผู้กู้กลุ่มสิงคโปร์และไซปรัส ถูกจัดประเภทเป็นลูกหนี้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 เนื่องจากการส่งหนังสือแจ้งการชำระคืนให้แก่ผู้กู้ตามที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ยอดคงเหลือของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท และลูกหนี้เงินให้กู้ยืมจากผู้กู้กลุ่มสิงคโปร์และไชปรัสแสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม	
	2561	2560
		(ปรับปรุงใหม่)
แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินดังนี้		
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท	586,571	590,748
หัก: ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท	(586,571)	(590,748)
หัก: ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาทส่วนที่ถึงกำหนดชำระในปี	-	-
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาทส่วนที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี	-	-
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ	973,281	978,320
หัก: ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ	(931,158)	(936,931)
หัก: ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับส่วนที่ถึงกำหนดชำระในปี	(42,123)	(549)
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับส่วนที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี	-	40,840

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ยอดคงเหลือของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท และลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับจำแนกตามอายุหนี้ค้างชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

ระยะเวลาค้างชำระ	งบการเงินรวม					
	ลูกหนี้เงินให้กู้ยืม และดอกเบี้ยค้างรับ		ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ		ลูกหนี้เงินให้กู้ยืม และดอกเบี้ยค้างรับ - สุทธิ	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
		(ปรับปรุงใหม่)		(ปรับปรุงใหม่)		(ปรับปรุงใหม่)
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	42,123	1,523,225	-	(1,482,034)	42,123	41,191
ค้างชำระ						
1 - 3 เดือน	-	45,744	-	(45,645)	-	99
4 - 6 เดือน	-	99	-	-	-	99
7 - 12 เดือน	1,472,210	-	(1,472,210)	-	-	-
มากกว่า 12 เดือนขึ้นไป	45,519	-	(45,519)	-	-	-
รวม	1,559,852	1,569,068	(1,517,729)	(1,527,679)	42,123	41,389

ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาทและเงินให้กู้ยืมของบริษัทย่อยเหล่านี้มีหลักทรัพย์ค้ำประกันอันประกอบด้วย อสังหาริมทรัพย์ในเกาะไชปรัสและประเทศบราซิล พันธบัตรรัฐบาลไชปรัส หุ้นในบริษัทอื่นในต่างประเทศ และหุ้นของบริษัทฯซึ่งถือโดยผู้กู้ ในไตรมาสที่สองของปี 2560 ผู้กู้กลุ่มสิงคโปร์ปลดหลักทรัพย์ค้ำประกันอันได้แก่หุ้นของบริษัทฯออกบางส่วนและได้นำหลักทรัพย์มาค้ำประกันเพิ่มอันได้แก่อสังหาริมทรัพย์ในญี่ปุ่น (การวางหลักทรัพย์ค้ำประกันเป็นอสังหาริมทรัพย์ในประเทศญี่ปุ่นได้มีการจดทะเบียนกับหน่วยงานประเทศญี่ปุ่นไว้แล้ว) ในไตรมาสที่สามของปี 2560 บริษัทย่อยได้รับชำระคืนเงินให้กู้ยืมตามกำหนดและได้รับชำระคืนเงินให้กู้ยืมก่อนกำหนดบางส่วน โดยผู้กู้ได้มีการปลดหลักทรัพย์ค้ำประกันอันได้แก่หุ้นของบริษัทฯที่เหลืออยู่ทั้งจำนวน ทำให้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 เงินให้กู้ยืมที่เหลืออยู่ไม่มีการค้ำประกันด้วยหุ้นของบริษัทฯอีกต่อไป

มูลค่าหลักทรัพย์ค้ำประกัน (ก่อนสำรองเพื่อผลขาดทุน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีมูลค่าร้อยละ 282 ของจำนวนเงินให้กู้ยืมของผู้กู้กลุ่มไชปรัส และมีมูลค่าร้อยละ 115 ของจำนวนเงินให้กู้ยืมแก่ผู้กู้กลุ่มสิงคโปร์ (2560: ร้อยละ 292 ของจำนวนเงินให้กู้ยืมของผู้กู้กลุ่มไชปรัส (ตามที่ปรับปรุงใหม่) และร้อยละ 124 ของจำนวนเงินให้กู้ยืมแก่ผู้กู้กลุ่มสิงคโปร์ (ตามที่ปรับปรุงใหม่))

ลูกหนี้กลุ่มเหล่านี้มีอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาของเงินให้กู้ยืมแก่ลูกหนี้กลุ่มเหล่านี้ในช่วงร้อยละ 14.5 ถึง 25.0 ต่อปี และจากเดิมมีกำหนดชำระคืนเงินต้นแตกต่างกันตามระยะเวลาตั้งแต่ 3 เดือนถึง 3 ปี โดยมีกำหนดการจ่ายชำระเงินต้นคืนเมื่อถึงวันสิ้นสุดของสัญญา มีลูกหนี้บางรายที่เมื่อถึงกำหนดจ่ายชำระเงินต้นคืน แต่บริษัทย่อยได้ขยายตารางการชำระหนี้ให้ลูกหนี้เหล่านั้นออกไปอีก 2 - 3 ปี โดยขอดเงินให้กู้ยืมที่มีการแก้ไขสัญญาขยายตารางการชำระหนี้ในปี 2559 มีจำนวน 59 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา หรือประมาณ 2,129 ล้านบาท ซึ่งหนี้ที่มีการขยายตารางการชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 60 ของมูลค่าเงินให้กู้ยืมทั้งหมด ในระหว่างปี 2560 ผู้กู้กลุ่มไชปรัสได้จ่ายชำระคืนเงินให้กู้ยืมก่อนกำหนดคิดเป็นจำนวนเงิน 25.3 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา หรือประมาณ 845 ล้านบาท ในระหว่างปี 2560 ผู้กู้กลุ่มสิงคโปร์ได้จ่ายชำระคืนเงินให้กู้ยืมตามกำหนดคิดเป็นจำนวนเงิน 16.7 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา หรือประมาณ 557 ล้านบาท การจ่ายชำระคืนเงินให้กู้ยืมดังกล่าวผู้กู้กลุ่มสิงคโปร์ได้ปลดหลักทรัพย์ค้ำประกันอันได้แก่หุ้นของบริษัทฯที่เหลืออยู่ทั้งจำนวน

บริษัทฯเห็นว่าลูกหนี้กลุ่มเหล่านี้มีการจัดตั้งอย่างมั่นคงและเป็นองค์กรที่น่าเชื่อถือและไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับบริษัทฯ และบริษัทฯได้มีการตรวจสอบเป็นการภายในต่อลูกหนี้กลุ่มเหล่านี้แล้วและพิจารณาว่าเชื่อถือได้ ข้อกำหนดและเงื่อนไขในการให้กู้ยืมเงิน การจัดการ การควบคุมดูแล รวมทั้งกระบวนการการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในภายหลังของเงินให้กู้ยืมได้อาศัยความเชี่ยวชาญและความสัมพันธ์กับผู้กู้ของกรรมการบริษัทฯและอดีตกรรมการบริหารซึ่งมีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของผู้กู้ยืมแต่ละรายเป็นอย่างดี

14. สินทรัพย์รอการขาย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สินทรัพย์รอการขายของบริษัทฯและบริษัทย่อยแสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
สินทรัพย์ยึดคืน	75,664	104,598	15,905	20,696
หัก: ค่าเพื่อการลดมูลค่า ของสินทรัพย์ รอการขาย	(14,380)	(16,646)	(7,238)	(8,387)
สินทรัพย์รอการขาย - สุทธิ	61,284	87,952	8,667	12,309

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญาที่จะโอนสิทธิเรียกร้องในสินทรัพย์รอการขายในจำนวนรวมกันไม่เกิน 1,275 ล้านบาท เพื่อเป็นหลักประกันทางธุรกิจสำหรับวงเงินสินเชื่อระยะสั้น หุ้นกู้และหนังสือค้ำประกันที่ได้รับจากธนาคารพาณิชย์ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 25 30 และ 44.4

15. ลูกหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
รายได้ค้างรับ	4,488	3,533	2,681	2,798
เงินจ่ายล่วงหน้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 7)	166,453	175,653	8,304	5,004
เงินจ่ายล่วงหน้า	28,567	15,835	114	1,484
ลูกหนี้อื่น - ขายสินทรัพย์รอการขาย	4,479	3,177	4,479	3,177
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 7)	25,045	36,219	29,127	7,950
ลูกหนี้อื่น - ที่ปรึกษา	6,490	6,536	-	-
ลูกหนี้อื่น	45,282	48,752	62	4,565
รวม	280,804	289,705	44,767	24,978
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(14,526)	(9,122)	(2,586)	(2,586)
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ- กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 7)	(176,951)	(198,169)	-	-
รวมลูกหนี้อื่น - สุทธิ	89,327	82,414	42,181	22,392

16. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	14,428	69,099	5,184	54,696
ภาษีซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	2,324	5,387	1,622	5,364
เงินมัดจำสินทรัพย์ที่จะให้เช่า				
- กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 7)	76,470	126,063	-	-
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	46,576	83,058	28,559	30,241
อื่น ๆ	1,778	2,124	1,778	2,124
รวม	141,576	285,731	37,143	92,425
หัก: ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ- กิจการ				
ที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 7)	-	(38,025)	-	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น - สุทธิ	141,576	247,706	37,143	92,425

17. เงินฝากประจำที่มีภาระค้ำประกัน

ยอดคงเหลือนี้คือเงินฝากประจำซึ่งบริษัทฯและบริษัทย่อยได้นำไปวางไว้กับธนาคารเพื่อค้ำประกันการออกหนังสือค้ำประกันจากธนาคารตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 44.4

18. เงินลงทุนในบริษัทย่อย

18.1 เงินลงทุนในบริษัทย่อยตามที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ทุนชำระแล้ว		สัดส่วนเงินลงทุน		ราคาทุน		ค่าต่อผลขาดทุนจากเงินลงทุน ในบริษัทย่อย		ราคาทุน - สุทธิ		(หน่วย: พันบาท) เงินปันผลรับสำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560	2561	2560	2561	2560	2561	2560
			(ร้อยละ)	(ร้อยละ)								
บริษัท ธนบรรณ จำกัด	565,000	565,000	100.00	100.00	629,696	629,696	-	-	629,696	629,696	-	-
	พันบาท	พันบาท										
Group Lease Holdings Pte. Ltd.	214,448	214,448	100.00	100.00	5,387,211	5,387,211	(2,426,818)	(2,426,818)	2,960,393	2,960,393	-	343,768
	พันเหรียญ	พันเหรียญ										(9,993
	สิงคโปร์	สิงคโปร์										พันเหรียญ
												สหรัฐอเมริกา)
Group Leasing (Lao) Company Limited	41,840,720	41,840,720	0.12	0.12	213	213	-	-	213	213	-	71
	พันกีบลาว	พันกีบลาว										(18,135 พันกีบลาว)
					6,017,120	6,017,120	(2,426,818)	(2,426,818)	3,590,302	3,590,302	-	343,839

เงินลงทุนใน GLH

เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการของ GLH ได้มีมติอนุมัติจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลสำหรับปี 2559 โดยจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นของ GLH เป็นจำนวน 9,993,258 เหรียญสหรัฐอเมริกา (หรือประมาณ 343.77 ล้านบาท)

ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2560 ผู้บริหารของบริษัทฯพิจารณาผลกระทบที่มีต่องบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท จากการตั้งประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 13 และ 19 งบการเงินเฉพาะกิจการได้รวมเงินลงทุนในบริษัทย่อยซึ่งได้ตัดออกจากการนำเสนอในงบการเงินรวม อย่างไรก็ตามเงินลงทุนในบริษัทร่วมไม่ได้ถูกตัดออกจากรวมงบการเงินรวม เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันในการนำเสนองบการเงิน ผู้บริหารของบริษัทฯจึงพิจารณาตั้งประมาณการค่าเผื่อผลขาดทุนจากเงินลงทุนใน GLH ในปี 2560 ด้วยมูลค่าเท่ากับประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของเงินลงทุนในบริษัทร่วมและลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 เงินลงทุนในบริษัทย่อย GLH ที่แสดงในงบการเงินเฉพาะกิจการคิดเป็นจำนวนเงิน 88.72 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (2560: 88.72 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา)

เงินลงทุนใน GLL

เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2560 GLL เพิ่มทุนในหุ้นสามัญจาก 2,037,500 หุ้นเป็น 5,230,090 หุ้น โดยหุ้นเพิ่มทุนใหม่ทั้งหมดลงทุนโดย GLH ผลจากการเพิ่มทุนนี้ ส่งผลให้สัดส่วนการถือหุ้นใน GLL ของบริษัทฯและบริษัทย่อย GLH เปลี่ยนจากร้อยละ 0.32 และร้อยละ 99.68 เป็นร้อยละ 0.12 และร้อยละ 99.88 ตามลำดับ โดยจากการที่บริษัทฯถือเงินลงทุนในบริษัทดังกล่าวผ่านบริษัทย่อย GLH ทำให้บริษัทฯจัดประเภทเงินลงทุนใน GLL เป็นเงินลงทุนในบริษัทย่อยในงบการเงินเฉพาะกิจการ

ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการของ GLL ได้มีมติอนุมัติการจ่ายเงินปันผลจากการดำเนินงานประจำปี 2559 และจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลจากผลการดำเนินงานครึ่งปีของปี 2560 โดยจ่ายเงินปันผลให้แก่บริษัทฯเป็นจำนวนเงิน 11 ล้านดอลลาร์ (หรือประมาณ 0.04 ล้านบาท) และเป็นจำนวนเงิน 6 ล้านดอลลาร์ (หรือประมาณ 0.03 ล้านบาท) ตามลำดับ โดยจ่ายเงินปันผลดังกล่าวในวันที่ 31 มีนาคม 2561

เงินลงทุนในบริษัทย่อยที่ถือหุ้น โดยบริษัทย่อยของบริษัทฯ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

ชื่อบริษัท	ทุนชำระแล้ว		สัดส่วนเงินลงทุน		ราคาทุน		ค่าเพื่อผลขาดทุนจาก เงินลงทุนในบริษัทย่อย		ราคาทุน - สุทธิ		เงินปันผลรับระหว่างปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2561	2560	2561 (ร้อยละ)	2560 (ร้อยละ)	2561	2560	2561	2560	2561	2560	2561	2560
ถือหุ้นโดยบริษัท Group Lease Holdings Pte. Ltd.												
GL Finance Plc.	10,300	10,300	100.00	100.00	359,470	359,470	-	-	359,470	359,470	-	-
	พันธะรัฐ สหรัฐอเมริกา	พันธะรัฐ สหรัฐอเมริกา										
Group Leasing (Lao) Company Limited	41,840,720	41,840,720	99.88	99.88	176,195	176,195	-	-	176,195	176,195	-	-
	พันธะกิบลาว	พันธะกิบลาว										
PT. Group Lease Finance Indonesia	100,000,000	100,000,000	65.00	65.00	172,133	172,133	-	-	172,133	172,133	-	-
	พันธะรัฐ อินโดนีเซีย	พันธะรัฐ อินโดนีเซีย										
BG Microfinance Myanmar Co., Ltd.	18,849,080	16,160,000	100.00	100.00	717,922	654,231	-	-	717,922	654,231	-	-
	พันธะจ้าวพม่า	พันธะจ้าวพม่า										
GL-AMMK Co., Ltd.	4,080,000	4,080,000	57.00	57.00	59,350	59,350	-	-	59,350	59,350	-	-
	พันธะจ้าวพม่า	พันธะจ้าวพม่า										
รวมถือหุ้น โดยบริษัท Group Lease Holdings Pte. Ltd.					1,485,070	1,421,379	-	-	1,485,070	1,421,379	-	-
ถือหุ้นโดยบริษัท ธนบรรณ จำกัด												
บริษัท พัฒนาการบริการ จำกัด	4,000	-	100.00	-	4,000	-	-	-	4,000	-	-	-
	พันธะบาท											
รวมถือหุ้น โดยบริษัท ธนบรรณ จำกัด					4,000	-	-	-	4,000	-	-	-
รวมถือหุ้น โดยบริษัทย่อย					1,489,070	1,421,379	-	-	1,489,070	1,421,379	-	-

ถือหุ้นโดยบริษัท Group Lease Holdings Pte. Ltd.

เงินลงทุนใน GLL

ณ วันที่ 14 สิงหาคม 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการของ GLL มีมติอนุมัติการเพิ่มทุนของ GLL จำนวนเงิน 25,541 ล้านบาท (ประมาณ 104.7 ล้านบาท) และมีมติอนุมัติแปลงเงินให้กู้ยืมของบริษัทย่อย GLH และดอกเบี้ยค้างรับดังกล่าวเป็นเงินลงทุนใน GLL เพื่อสนับสนุนการเพิ่มทุนดังกล่าว ทั้งนี้บริษัทย่อย GLL จดทะเบียนใบหุ้นการเพิ่มทุนดังกล่าวในวันที่ 31 กรกฎาคม 2560 และการจดทะเบียนเพิ่มทุนได้รับการอนุมัติจากธนาคารกลางแห่งประเทศลาวเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2561

ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการของ GLL ได้มีมติอนุมัติการจ่ายปันผลจากผลการดำเนินงานประจำปี 2559 และจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลจากผลการดำเนินงานครึ่งปี 2560 โดยจ่ายเงินปันผลให้ GLH เป็นจำนวนเงิน 3,568 ล้านบาท (หรือประมาณ 13.91 ล้านบาท) และเป็นจำนวนเงิน 2,099 ล้านบาท (หรือประมาณ 8.18 ล้านบาท) ตามลำดับ โดยจ่ายเงินปันผลดังกล่าวในวันที่ 31 มีนาคม 2561

เงินลงทุนใน GLFI

บริษัทหุ้นส่วนแห่งหนึ่งในประเทศอินโดนีเซียได้นำสิทธิและภาระผูกพันทั้งหมดในหุ้นของ GLFI ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ซึ่งได้แก่ หุ้นสามัญที่ไม่มีสิทธิออกเสียงจำนวน 10,000 หุ้น และหุ้นสามัญ 5,000 หุ้น (คิดเป็นร้อยละ 15 ของหุ้นที่ GLFI ออกและเรียกชำระจำนวน 100,000 หุ้น) โอนให้แก่ GLH ทำให้ GLH มีอำนาจควบคุมรวมเป็นร้อยละ 80 ของหุ้นทั้งหมดของ GLFI ซึ่งส่งผลกระทบต่อการรับรู้ผลกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในงบการเงินรวม

เงินลงทุนใน BGMM

ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯที่ 2/2559 ได้มีมติในวันที่ 6 ธันวาคม 2559 ให้มีการซื้อหุ้นของ BG Microfinance Myanmar Co., Ltd. รวมจำนวนหุ้น 1,387,680 หุ้น (หรือ 100% ของทุนเรียกชำระของบริษัทดังกล่าว) ในราคาซื้อรวม 8.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (หรือเท่ากับประมาณ 280 ล้านบาท) ราคาซื้อดังกล่าวได้ถูกประเมินและกำหนดราคาโดยฝ่ายบริหารของบริษัทย่อย ในขณะที่ที่ปรึกษาทางการเงินอิสระได้ตีราคาว่ามีมูลค่าประมาณ 173 - 179 ล้านบาท BGMM จัดตั้งขึ้นในสหภาพเมียนมาร์ และดำเนินธุรกิจหลักคือปล่อยสินเชื่อรายย่อย โดยปล่อยสินเชื่อรายย่อยให้แก่กลุ่มผู้หญิงในพม่าที่รวมสมาชิกได้ 5 คนและสินเชื่อส่วนบุคคลให้กับเจ้าของธุรกิจรายย่อยและขนาดกลาง (SMEs)

ธุรกรรมการซื้อขายดังกล่าวเสร็จสิ้นในช่วงต้นเดือนมกราคม 2560 โดยในระหว่างเดือนมกราคม 2560 รัฐบาลของสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่าได้อนุญาตให้ผู้ถือหุ้นเดิมโอนหุ้นของ BGMM ให้กับ GLH ดังนั้น GLH จึงบันทึกเงินจ่ายล่วงหน้าค่าหุ้นเป็นเงินลงทุนในบริษัทย่อย BGMM ได้ในช่วงต้นเดือนมกราคม 2560

เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการของ GLH มีมติอนุมัติให้เพิ่มเงินลงทุนใน BGMM โดยซื้อหุ้นสามัญที่ออกใหม่จำนวน 6,612,320 หุ้น (หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนหุ้นสามัญที่ออกใหม่) ในราคาหุ้นละ 1,000 จ๊าดพม่า รวมจำนวนเงินทั้งสิ้น 6,612 ล้านจ๊าดพม่า (หรือประมาณ 169.49 ล้านบาท) จำนวนหุ้นสามัญของ BGMM ได้เพิ่มจาก 1,387,680 หุ้น เป็นจำนวน 8,000,000 หุ้น BGMM ได้ยื่นเอกสารการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวแก่รัฐบาลพม่าเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2560 โดยใบหุ้นและการจดทะเบียนเพิ่มทุนดังกล่าวได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2560

เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการของ GLH มีมติอนุมัติให้เพิ่มเงินลงทุนใน BGMM โดยซื้อหุ้นสามัญที่ออกใหม่จำนวน 8,160,000 หุ้น (หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนหุ้นสามัญที่ออกใหม่) ในราคาหุ้นละ 1,000 จ๊าดพม่า รวมจำนวนเงินทั้งสิ้น 8,160 ล้านจ๊าดพม่า (หรือประมาณ 199.22 ล้านบาท) จำนวนหุ้นสามัญของ BGMM ได้เพิ่มจาก 8,000,000 หุ้น เป็นจำนวน 16,160,000 หุ้น BGMM ได้ยื่นเอกสารการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวแก่รัฐบาลพม่าเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2560 โดยใบหุ้นและการจดทะเบียนเพิ่มทุนดังกล่าวได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2560

เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการของ GLH มีมติอนุมัติให้เพิ่มเงินลงทุนใน BGMM โดยซื้อหุ้นสามัญที่ออกใหม่จำนวน 2,689,080 หุ้น (หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนหุ้นสามัญที่ออกใหม่) ในราคาหุ้นละ 1,000 จ๊าดพม่า รวมจำนวนเงินทั้งสิ้น 2,689.08 ล้านจ๊าดพม่า (หรือประมาณ 63.69 ล้านบาท) จำนวนหุ้นสามัญของ BGMM ได้เพิ่มจาก 16,160,000 หุ้น เป็นจำนวน 18,849,080 หุ้น BGMM ได้ยื่นเอกสารการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวแก่รัฐบาลพม่าเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2561 โดยใบหุ้นและการจดทะเบียนเพิ่มทุนดังกล่าวได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2561

ในระหว่างปี 2561 บริษัทฯ ได้ดำเนินการให้มีการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ได้มาและหนี้สินที่รับมา ณ วันซื้อกิจการ เพื่อปันส่วนต้นทุนการซื้อธุรกิจให้แก่รายการดังกล่าว โดยการวัดมูลค่านี้ได้เสร็จสมบูรณ์แล้วในไตรมาสที่ 1 ของปี 2561 ซึ่งอยู่ภายในระยะเวลา 12 เดือนนับจากวันที่ซื้อกิจการตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง การรวมธุรกิจ โดยมีรายละเอียดการซื้อขายตามทีกล่าวในหมายเหตุ 2.1

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนดังกล่าวมีจำนวน 718 ล้านบาท และ 654 ล้านบาทตามลำดับ การเพิ่มขึ้นของมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนนี้เกิดจากการที่กลุ่มบริษัทลงทุนเพิ่มขึ้นจาก ณ วันที่ซื้อจำนวน 432 ล้านบาท มูลค่าของเงินลงทุนนี้ขึ้นอยู่กับความสำเร็จของการดำเนินงานของบริษัทดังกล่าวในอนาคต

เงินลงทุนใน GL-AMMK

เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2559 ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ครั้งที่ 2/2559 ได้มีมติอนุมัติการจัดตั้ง GL-AMMK ซึ่ง GL-AMMK ได้รับหนังสือรับรองการจดทะเบียนชั่วคราวในวันที่ 24 มกราคม 2560 GL-AMMK เป็นบริษัทที่จัดตั้งและจดทะเบียนในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ด้วยทุนจดทะเบียน 4,080 ล้านจ๊าดพม่า หรือประมาณ 104 ล้านบาท GLH ลงทุนใน GL-AMMK ซึ่งได้แก่ หุ้นสามัญ 1,710,000 หุ้น (คิดเป็นร้อยละ 57 ของหุ้นที่ GL-AMMK ออกและเรียกชำระ 3,000,000 หุ้น) รวมจำนวนเงินทั้งสิ้น 2,326 ล้านจ๊าดพม่า หรือคิดเป็น 59.35 ล้านบาท บริษัทได้จดทะเบียนกับกระทรวงการวางแผนและการคลังที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์แล้วเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2560

เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2560 GL-AMMK ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจที่ปรึกษาด้านธุรกิจ ให้บริการบริหารงาน การจัดการด้านเทคนิค และให้บริการด้านการดำเนินงาน ในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และได้เริ่มดำเนินงานในไตรมาสแรกของปี 2560

ถือหุ้นโดยบริษัท ธนบรรณ จำกัด

เงินลงทุนใน CSD

เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทของ TNB ครั้งที่ 6/2561 ได้มีมติอนุมัติการจัดตั้ง และ/หรือ ทำการเข้าซื้อหุ้นสามัญของบริษัท พัฒนาบริการสบาย จำกัด (“CSD”) จำนวน 200,000 หุ้น ในราคาหุ้นละ 5 บาท รวมทั้งสิ้นมูลค่า 1 ล้านบาท (หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดของ CSD) CSD ได้รับการจัดตั้งโดยหนึ่งในกรรมการและพนักงานอีกสองคนของ TNB และได้มีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กับกระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2561 การซื้อบริษัทดังกล่าวจากกรรมการของ TNB เสร็จสิ้นในวันที่ 11 กรกฎาคม 2561 ซึ่ง CSD ยังไม่ได้มีการทำธุรกรรมใดๆมาก่อนที่ทาง TNB จะทำการเข้าซื้อ CSD เป็นบริษัทที่จัดตั้งในประเทศไทย ธุรกิจหลักคือเพื่อให้บริการด้านงานทะเบียนรถ อย่างไรก็ตามในเบื้องต้นจะทำหน้าที่ให้บริการเกี่ยวกับธุรกรรมจดทะเบียนให้แก่บริษัทในเครือ

เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2561 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของ CSD ได้มีมติอนุมัติให้เพิ่มเงินลงทุนใน CSD โดยซื้อหุ้นสามัญที่ออกใหม่จำนวน 600,000 หุ้น (หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนหุ้นสามัญที่ออกใหม่) ในราคาหุ้นละ 5 บาท รวมจำนวนเงินทั้งสิ้น 3 ล้านบาท จำนวนหุ้นสามัญของ CSD ได้เพิ่มจาก 200,000 หุ้น เป็นจำนวน 800,000 หุ้น โดยทุนที่เพิ่มขึ้นได้จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2561

18.2 รายละเอียดของบริษัทย่อยซึ่งมีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ

(หน่วย: ล้านบาท)

บริษัท	สัดส่วนที่ถือโดย ส่วนได้เสีย ที่ไม่มีอำนาจควบคุม		ส่วนได้เสียที่ไม่มี อำนาจควบคุมใน บริษัทย่อยสะสม		กำไรหรือขาดทุนที่แบ่งให้กับ ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม ในบริษัทย่อยในระหว่างปี		เงินปันผลจ่ายให้กับ ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจ ควบคุมในระหว่างปี	
	2561 (ร้อยละ)	2560 (ร้อยละ)	2561	2560	2561	2560	2561	2560
PT. Group Lease								
Finance Indonesia	20	20	75.1	84.7	(6.56)	(2.53)	-	-
GL-AMMK Co., Ltd.	43	43	48.9	40.8	14.30	(1.30)	-	-

18.3 ข้อมูลทางการเงิน โดยสรุปของบริษัทย่อยที่มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ ซึ่งเป็นข้อมูลก่อนการตัดรายการระหว่างกัน

สรุปรายการฐานะทางการเงิน

(หน่วย: ล้านบาท)

	PT. Group Lease			
	Finance Indonesia		GL-AMMK Co.,Ltd.	
	2561	2560	2561	2560
สินทรัพย์หมุนเวียน	177	167	119	103
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	85	166	4	2
หนี้สินหมุนเวียน	(84)	(108)	(9)	(10)

สรุปรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

(หน่วย: ล้านบาท)

	PT. Group Lease		GL-AMMK Co.,Ltd.	
	Finance Indonesia			
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่		สำหรับปีสิ้นสุดวันที่	
	31 ธันวาคม		31 ธันวาคม	
	2561	2560	2561	2560
รายได้	100	78	91	18
กำไร (ขาดทุน)	(33)	(13)	33	(3)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม	(33)	(13)	33	(3)

สรุปรายการกระแสเงินสด

(หน่วย: ล้านบาท)

	PT. Group Lease		GL-AMMK Co.,Ltd.	
	Finance Indonesia			
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่		สำหรับปีสิ้นสุดวันที่	
	31 ธันวาคม		31 ธันวาคม	
	2561	2560	2561	2560
กระแสเงินสดจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	5	(2,563)	17	(1)
กระแสเงินสดจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	(4)	129	(3)	(2)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน	-	511	-	98
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	1	(1,923)	14	95

19. เงินลงทุนในบริษัทร่วม

19.1 รายละเอียดของบริษัทร่วมที่ถือหุ้น โดยบริษัทย่อยมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อบริษัท	สถานที่จดทะเบียน	อัตราร้อยละของ		ลักษณะของธุรกิจ				
		การถือหุ้นโดยบริษัทย่อย						
		2561	2560					
บริษัท Commercial Credit and Finance PLC (ถือหุ้นโดย Group Lease Holdings Pte. Ltd.) (“CCF”)	ศรีลังกา	29.99	29.99	ธุรกิจสินเชื่อ สินเชื่อรายย่อย สินเชื่อและเช่าซื้อ				
(หน่วย: พันบาท)								
บริษัทร่วม	ราคาทุน		มูลค่าตามบัญชีตามวิธีส่วนได้เสีย		ค่าเพื่อผลขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม		มูลค่าตามบัญชีตามวิธีส่วนได้เสีย สุทธิ	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560	2561	2560
Commercial Credit and Finance PLC	2,492,602	2,492,602	2,558,988	2,604,640	(582,085)	(582,085)	1,976,903	2,022,555
Total	2,492,602	2,492,602	2,558,988	2,604,640	(582,085)	(582,085)	1,976,903	2,022,555

เงินลงทุนใน CCF

เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2559 ที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ในการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 2/2559 ได้ทำการพิจารณาและอนุมัติโดยมติพิเศษให้บริษัทฯ และ/หรือ Group Lease Holdings Pte. Ltd. (“GLH”) เข้าทำการซื้อหุ้นใน Commercial Credit and Finance PLC (“CCF”) ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 ประกอบธุรกิจหลักในการให้บริการสินเชื่อและเช่าซื้อ สินเชื่อบุคคลรายย่อยและธุรกิจขนาดเล็กต่างๆ ให้บริการทางการเงินสำหรับการศึกษา ฯลฯ โดยเข้าซื้อหุ้นในจำนวนรวม 95,390,500 หุ้น ในราคาหุ้นละ 111 รูปีศรีลังกา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 29.99 ของหุ้นทั้งหมด รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 10,588 ล้านบาท คิดเป็นจำนวนเงิน 2,462 ล้านบาท (ราคาซื้อนี้ไม่รวมถึงต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อเงินลงทุนในบริษัทร่วมจำนวน 26.5 ล้านบาท) โดยประมาณร้อยละ 22.27 จากร้อยละ 29.99 นั้นจะซื้อจากผู้ถือหุ้นของ CCF ซึ่งเป็นกรรมการของบริษัทฯ ในขณะนั้นด้วย และต่อมาได้แสดงเจตนาลาออกโดยมีผลตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม 2561 ด้วยเหตุผลเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์เนื่องจากกรรมการดังกล่าวนั้นยังเป็นผู้ก่อตั้งและผู้บริหารใน Creation Investment Sri Lanka LLC ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นผู้แปลงสภาพของบริษัทฯ ด้วย

ทั้งนี้ ในการอนุมัติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น โดยมีมติพิเศษดังกล่าว ผู้ถือหุ้นในที่ประชุมได้พิจารณา รายละเอียดของข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของราคาซื้อขายแล้วว่าจะอยู่ในราคาที่เหมาะสมในช่วง ราคา 83.52 - 114.20 รูปีศรีลังกาต่อหุ้น (มูลค่าประมาณ 1,900 - 2,500 ล้านบาท) ซึ่งเป็นช่วงราคาที่ เหมาะสมตามที่ทำการประเมินผ่านการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลโดยที่ปรึกษาทางการเงินแห่งหนึ่งใน ประเทศศรีลังกา และยังได้พิจารณารายงานความเห็นของที่ปรึกษาการเงินอิสระ (“IFA”) ซึ่งเห็นว่า ราคาที่เหมาะสมอยู่ที่ 70.09 - 73.55 รูปีศรีลังกาต่อหุ้น (มูลค่าประมาณ 1,600 - 1,700 ล้านบาท) โดย มูลค่าตลาดในช่วงระยะเวลาซื้อในช่วงปลายปี 2559 ของบริษัทร่วมในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศศรี ลังกามีมูลค่าประมาณ 1,391 ล้านบาท โดยผู้ประเมินทั้งสองรายใช้วิธีการประเมินที่แตกต่างกันแต่ต่าง เห็นว่าการประเมินโดยวิธีที่จะต้องอ้างอิงถึงมูลค่าหุ้นตามราคาตลาด กล่าวคือ Market Valuation Approach ไม่ใช่วิธีการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมสำหรับการลงทุนใน CCF นอกจากนี้ ผู้ถือหุ้นในที่ ประชุมยังได้พิจารณาถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องต่างๆ เกี่ยวกับการลงทุนใน CCF รายละเอียดเป็นไป ตามที่ระบุอยู่ในหนังสือเชิญประชุมและรายงานการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 2/2559

ทั้งนี้ การลงทุนใน CCF ดังกล่าวถูกบันทึกเป็นเงินลงทุนในบริษัทร่วมโดยวิธีส่วนได้เสีย (Equity Method) ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 28 เรื่องเงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า เนื่องจาก บริษัทฯ ประสงค์จะลงทุนในระยะยาว

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 หุ้นดังกล่าวแสดงไว้เป็นเงินลงทุนในบริษัทร่วมในงบการเงินรวมด้วย จำนวนเงิน 1,977 ล้านบาท (มูลค่าเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย 2,559 ล้านบาท หักสำรองผลขาดทุน 582 ล้านบาท) (2560: 2,023 ล้านบาท (มูลค่าเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย 2,605 ล้านบาท หักสำรอง ผลขาดทุน 582 ล้านบาท)) ถ้าอิงจากราคาตลาดในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศศรีลังกาในวันสิ้นปี มูลค่าเงินลงทุนมีเพียงประมาณ 484 ล้านบาท (2560: 874 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนใน CCF ตามวิธีส่วนได้เสีย (ก่อนสำรองผล ขาดทุน) ดังกล่าวคิดเป็นมูลค่า 2,559 ล้านบาท (หรือ 127.31 รูปีศรีลังกาต่อหุ้น) หลังจากทำการ ทดสอบการด้อยค่า (Impairment Testing) แล้ว ปรากฏว่าเงินลงทุนใน CCF ไม่ได้เกิดการด้อยค่าแต่ ใดๆ ทั้งนี้ เป็นไปตามที่ Gajima & Co สำนักงานที่ปรึกษาและผู้ประเมินอิสระในประเทศศรีลังกา ได้ทำการประเมินมูลค่าเงินลงทุนใน CCF ซึ่งหลังจากทำการประเมินแล้วได้สรุปว่ามูลค่าของ CCF อยู่ ที่ประมาณ 136.95 รูปีศรีลังกาต่อหุ้น จากการประเมินดังกล่าวจึงน่าจะเชื่อถือว่ามูลค่าเงินลงทุนใน CCF ไม่ได้เกิดการด้อยค่าแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม เหตุที่ผู้บริหารได้พิจารณาตั้งค่าเพื่อผลขาดทุนจากเงินลงทุนใน CCF เป็นจำนวน 582 ล้านบาท ในงบการเงินระหว่างกาลสำหรับงวดสามเดือนและเก้าเดือนสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2560 เนื่องมาจากในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนั้นผู้บริหารยังอยู่ระหว่างการดำเนินการทดสอบการด้อยค่าของมูลค่าเงินลงทุนใน CCF ประกอบกับในช่วงระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกันนั้นเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมอันเป็นปัจจัยที่อยู่เหนือการควบคุมซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศศรีลังกาซึ่งพึ่งพาเกษตรกรรมเป็นพื้นฐาน ซึ่งกรณีดังกล่าวทำให้เกิดข้อกังวลในการพิจารณาเกี่ยวกับมูลค่าของเงินลงทุนใน CCFว่าจะเกิดการด้อยค่าหรือไม่ ดังนั้น ภายใต้หลักความระมัดระวัง (Conservatism Principle) ผู้บริหารจึงได้พิจารณาตั้งค่าเพื่อผลขาดทุนจากเงินลงทุนใน CCF ในจำนวนดังกล่าวไว้ก่อน โดยที่ยังคงอยู่ภายใต้หลักความระมัดระวัง แม้การทดสอบการด้อยค่าจะดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วและไม่ปรากฏว่าเงินลงทุนใน CCF เกิดการด้อยค่าแต่อย่างใด แต่ผู้บริหารได้พิจารณาให้ยังคงไว้ซึ่งการตั้งค่าเพื่อผลขาดทุนตามที่ได้เคยตั้งไว้ ณ วันที่ 30 กันยายน 2560 ต่อไปโดยไม่กลับรายการ

นอกจากนี้ ผู้บริหารยังเห็นว่าราคาซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (“CSE”) ไม่ใช่ปัจจัยที่สามารถบ่งชี้และวัดมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนใน CCF ได้อย่างเหมาะสมและน่าเชื่อถือ ทั้งนี้ ตามที่ผู้ประเมินต่างๆ เห็นตรงกันตามที่กล่าวมาข้างต้น เนื่องจากตลาดดังกล่าวไม่ใช่ตลาดที่มีการซื้อขายคล่องสำหรับหุ้นดังกล่าว และยังไม่ใช่ตลาดสำหรับการซื้อขายหุ้นในสัดส่วนที่มีนัยสำคัญ ในจำนวนที่สามารถเทียบเคียงกัน รวมถึงยังคงมีปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งจะต้องนำมาพิจารณา ดังนั้น การพิจารณามูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนใน CCF จึงไม่อ้างอิงจากราคาตลาดดังกล่าว

ทั้งนี้ ผู้บริหารจะพิจารณา กลับหรือปรับรายการค่าเพื่อผลขาดทุนดังกล่าวตามความจำเป็นหรือเหมาะสมต่อไป

มูลค่าที่กลุ่มบริษัทประเมินได้ มีรายละเอียดดังนี้

	(หน่วย: ล้านบาท)
	ยอดคงเหลือ
	ณ วันซื้อเงินลงทุน
สินทรัพย์สุทธิ ณ วันซื้อเงินลงทุน	589,915
มูลค่ายุติธรรมที่ระบุได้	27,606
มูลค่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	522,606
ค่าความนิยม	1,322,354
ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อ	26,543
รวมเงินลงทุนในบริษัทร่วม - CCF	2,489,024

รายการเคลื่อนไหวของเงินลงทุนในบริษัทร่วมตามวิธีส่วนได้เสียที่ถือหุ้น โดยบริษัทย่อยมีรายละเอียดดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)	
	งบการเงินรวม	
	2561	2560
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม	2,604,640	2,545,426
ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อเพิ่มเติม	-	3,579
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	110,936	179,285
ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(139,982)	(82,926)
การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมที่ระบุได้ - ส่วนของกำไร (ขาดทุน)	-	(7,335)
การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมที่ระบุได้ - ส่วนของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	-	(352)
เงินปันผลรับ	(16,606)	(33,037)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม	2,558,988	2,604,640
ค่าเผื่อผลขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(582,085)	(582,085)
เงินลงทุนในบริษัทร่วม - สุทธิ	1,976,903	2,022,555

19.2 ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จและเงินปันผลรับ

ในระหว่างปี บริษัทฯ รับรู้ส่วนแบ่งกำไรจากการลงทุนในบริษัทร่วมในงบการเงินรวมและรับรู้เงินปันผลรับจากบริษัทร่วมดังกล่าวในงบการเงินเฉพาะกิจการ ดังนี้

บริษัทร่วม	(หน่วย: พันบาท)					
	งบการเงินรวม				งบการเงินเฉพาะกิจการ ของบริษัทย่อย	
	ส่วนแบ่งกำไรจาก เงินลงทุนในบริษัทร่วม		ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ อื่นจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม		เงินปันผลที่รับ	
	ในระหว่างปี		ในระหว่างปี		ในระหว่างปี	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
Commercial Credit and Finance PLC	110,936	171,951	(139,982)	(83,278)	16,606	33,037
รวม	110,936	171,951	(139,982)	(83,278)	16,606	33,037

19.3 ราคาตลาด มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในบริษัทร่วมที่เป็นบริษัทจดทะเบียนฯ

สำหรับเงินลงทุนในบริษัทร่วมที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (“CSE”) ผู้บริหารและที่ปรึกษาทางการเงินภายนอกอื่น ได้ให้ข้อสรุปว่า CSE เป็นตลาดที่มีสภาพคล่องต่ำ และไม่ถือเป็นตลาดที่ซื้อขายคล่อง ราคาตลาดของ CCF จึงไม่ถือเป็นมูลค่ายุติธรรมของ CCF ดังนั้นในการกำหนดมูลค่ายุติธรรม ผู้บริหารได้อ้างอิงที่ปรึกษาทางการเงินอื่นเพื่อทำการวิเคราะห์ทางการเงินเพื่อหามูลค่ายุติธรรมของ CCF

บริษัทรวม	(หน่วย: ล้านบาท) ราคาตลาดอ้างอิงจาก CSE ณ วันที่ 31 ธันวาคม*	
	2561	2560
Commercial Credit and Finance PLC	484	874
รวม	484	874

* มูลค่าดังกล่าวคำนวณตามสัดส่วนที่ถือร้อยละ 29.99 ตามราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งใช้ตรา
แลกเปลี่ยนตัวเฉลี่ยระหว่างราคาซื้อและราคาขาย ณ วันที่ 28 ธันวาคม 2561 และ 29 ธันวาคม 2560

บริษัทรวม	(หน่วย: ล้านบาท) มูลค่ายุติธรรมอ้างอิงจาก ที่ปรึกษาทางการเงินภายนอก ณ วันที่ 31 ธันวาคม**	
	2561	2560
Commercial Credit and Finance PLC	2,325	3,564
รวม	2,325	3,564

** มูลค่าดังกล่าวคำนวณตามสัดส่วนที่ถือร้อยละ 29.99 ตามมูลค่ายุติธรรมต่อหุ้นคำนวณโดยที่ปรึกษาทางการเงินระหว่างปี
นั้นๆ ในปี 2561 ที่ปรึกษาทางการเงินใช้วิธีกำไรคงเหลือ (residual income approach)

ข้อสมมติฐานหลักที่ใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรมสรุปได้ดังนี้

เครื่องมือทาง การเงิน	เทคนิคการวัดมูลค่า	ข้อมูลที่ไม่สามารถ		ความอ่อนไหวที่มีต่อการ เปลี่ยนแปลงในข้อมูล
		สังเกตได้ที่มีนัยสำคัญ	อัตราที่ใช้	
เงินลงทุนใน CCF (2561)	วิธีกำไรคงเหลือ (residual income approach)	ต้นทุนของส่วนของผู้ถือหุ้น (cost of equity)	ร้อยละ 10.77 - 18.77	มูลค่ายุติธรรมที่คำนวณ ได้ใช้ต้นทุนของส่วน ของผู้ถือหุ้นเท่ากับ ร้อยละ 14.44 หากใช้ต้นทุนของ ส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับ ร้อยละ 10.77 จะได้มูลค่า เท่ากับ 255 ล้านบาท ต่อหุ้น และหากใช้ ต้นทุนของส่วนของผู้ ถือหุ้นเท่ากับร้อยละ 18.77 จะได้มูลค่าเท่ากับ 79 ล้านบาทต่อหุ้น

เครื่องมือทางการเงิน	เทคนิคการวัดมูลค่า	ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ที่มีนัยสำคัญ	อัตราที่ใช้	ความอ่อนไหวที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในข้อมูล
เงินลงทุนใน CCF (2561)	วิธีกำไรคงเหลือ (Residual income approach)	อัตราการเติบโต ณ สิ้นปีที่มีการจัดทำประมาณการทางการเงิน (Terminal growth rate)	ร้อยละ 3.50 - 5.50	มูลค่ายุติธรรมที่คำนวณได้ใช้อัตราการเติบโต ณ สิ้นปีที่มีการจัดทำประมาณการทางการเงินเท่ากับร้อยละ 4.50 หากใช้อัตราการเติบโต ณ สิ้นปีที่มีการจัดทำประมาณการทางการเงินเท่ากับร้อยละ 3.50 จะได้มูลค่าเท่ากับ 129 ฐปีศรีลังกา ต่อหุ้น และหากใช้อัตราการเติบโต ณ สิ้นปีที่มีการจัดทำประมาณการทางการเงินเท่ากับ ร้อยละ 5.50 จะได้มูลค่าเท่ากับ 147 ฐปีศรีลังกา ต่อหุ้น

19.4 ข้อมูลทางการเงินของบริษัทร่วมที่มีสาระสำคัญ

สรุปรายการฐานะทางการเงิน

(หน่วย: ล้านบาท)

	Commercial Credit and Finance PLC	
	2561	2560
สินทรัพย์รวม	15,913	19,197
หนี้สินรวม	(13,448)	(16,579)
สินทรัพย์ - สุทธิ	2,465	2,618
สัดส่วนเงินลงทุน (ร้อยละ)	29.99	29.99
สัดส่วนตามส่วนได้เสียของกิจการในสินทรัพย์ - สุทธิ	739	785

(หน่วย: ล้านบาท)

Commercial Credit and
Finance PLC

	2561	2560
การตัดรายการระหว่างกัน	(55)	(55)
มูลค่าสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน	523	523
ค่าความนิยม	1,322	1,322
ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อ	30	30
มูลค่าตามบัญชีของส่วนได้เสียของกิจการในบริษัทร่วม	2,559	2,605

สรุปรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

(หน่วย : ล้านบาท)

Commercial Credit and
Finance PLC

สำหรับปีสิ้นสุด
วันที่ 31 ธันวาคม

	2561	2560
รายได้	2,233	2,395
กำไร (ขาดทุน)	370	598
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	(7)	7
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม	363	605

20. เงินลงทุนระยะยาวอื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม	
	2561	2560
เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด (หมายเหตุ 7)		
เงินให้กู้ยืมแปลงสภาพ (ครบกำหนดปี 2565)	192,718	192,718
เงินลงทุนในบริษัทอื่น		
Bagan Innovation Technology (Singapore) Pte. Ltd.	63,776	63,776
PT Bank JTrust Indonesia Tbk.	414,502	414,502
รวมเงินลงทุนในบริษัทอื่น	478,278	478,278
รวม	670,996	670,996

เงินให้กู้ยืมแปลงสภาพ - Century Finance Company Limited

เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2560 GLH ได้ลงทุน 5.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาในเงินให้กู้ยืมแปลงสภาพที่ออกโดยเฉพาะเจาะจงของ Century Finance Company Limited (“CFCL”) ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนตามกฎหมายของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เงินให้กู้ยืมนี้สามารถแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญของ CFCL ได้ และหลังจากแปลงสภาพแล้ว GLH จะมีสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 57 อัตราดอกเบี้ยของเงินให้กู้ยืมแปลงสภาพคือร้อยละ 6.50 ต่อปี GLH รับรู้รายได้ดอกเบี้ยตามเกณฑ์คงค้างในงบกำไรขาดทุนรวม

Bagan Innovation Technology (Singapore) Pte. Ltd.

เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2559 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ได้มีมติอนุมัติการเข้าซื้อหุ้นสามัญของบริษัท Bagan Innovation Technology (Singapore) Pte. Ltd. (“BiT”) เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2559 GLH ซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนของ BiT จำนวน 2,778 หุ้น (หรือคิดเป็นร้อยละ 20 ของหุ้นที่ออกและจำหน่ายทั้งหมดของ BiT) คิดเป็นจำนวนเงิน 1.73 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (ประมาณ 61.85 ล้านบาท) BiT จดทะเบียนเพิ่มทุนดังกล่าวต่อกรมทะเบียนการค้าและธุรกิจที่ประเทศสิงคโปร์แล้วเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2560

ในระหว่างปี 2560 GLH ได้บันทึกต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อเงินลงทุนในบริษัทอื่นเพิ่มเติมจำนวน 1.9 ล้านบาทที่เกี่ยวข้องกับค่าที่ปรึกษากฎหมายภายนอกและค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบสถานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 เงินลงทุนดังกล่าวแสดงไว้เป็นเงินลงทุนระยะยาวอื่นในงบการเงินรวม มูลค่า 63.8 ล้านบาท (2560: 63.8 ล้านบาท) BiT เป็นบริษัทที่จัดตั้งและจดทะเบียนในประเทศสิงคโปร์ ธุรกิจหลักคือ พัฒนาซอฟต์แวร์และเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านดิจิทัลคอนเทนต์และโปรแกรมบน โทรศัพท์เคลื่อนที่

PT Bank JTrust Indonesia Tbk

คณะกรรมการของบริษัทฯ ได้มีมติเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2559 ให้บริษัทย่อยซื้อหุ้นของ PT Bank JTrust Indonesia Tbk (“PT Bank JTrust”) และหลังจากนั้นในวันที่ 13 ธันวาคม 2559 บริษัทย่อยจึงได้ทำการซื้อหุ้นของบริษัทดังกล่าวจาก J Trust Co., Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน รวมจำนวนหุ้น 28.15 ล้านหุ้น (หรือร้อยละ 3.12 ของทุนเรียกชำระของบริษัทดังกล่าว) ในราคาซื้อรวม 11.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (หรือเท่ากับประมาณ 414 ล้านบาท) หุ้นส่วนที่เหลือประมาณร้อยละ 97 ยังคงถือโดยผู้ถือหุ้นใหญ่ คือ J Trust Co., Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกันตามที่เปิดเผยในหมายเหตุ 7 บริษัทดังกล่าวจัดตั้งขึ้นในประเทศอินโดนีเซียและดำเนินธุรกิจหลักคือธุรกิจธนาคารพาณิชย์

ณ วันที่ซื้อ ราคาที่บริษัทย่อยจ่ายซื้อเงินลงทุนนี้เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าตามบัญชีของบริษัทดังกล่าว (Price per Book Value หรือ “P/BV”) คิดเป็นประมาณ 3.65 เท่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 อัตรา P/BV ดังกล่าวเพิ่มเป็น 6.66 เท่า ในขณะที่ ‘อัตราเฉลี่ย P/BV’ ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดประเทศอินโดนีเซียคิดเป็นประมาณ 1.3 เท่า มูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนนี้เกินกว่ามูลค่าที่คำนวณจาก ‘อัตราเฉลี่ย P/BV’ ในจำนวนที่เป็นสาระสำคัญ

ในช่วงปลายปี 2561 ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ ได้มีการประเมินราคาเงินลงทุนดังกล่าวแล้วและพิจารณาว่าไม่มีการด้อยค่าของเงินลงทุนนี้ เนื่องจากปัจจัยบวกหลายๆอย่าง รวมถึงอัตราการทำกำไรและโอกาสในการทำธุรกิจในอนาคต จากข้อมูลในงบการเงินที่เปิดเผยต่อสาธารณะ พบว่า PT Bank Jtrust มีทัศนคติที่ถูกต้องทั้งในประเทศและนอกประเทศ ซึ่งขึ้นอยู่กับกระบวนการดำเนินการทางกฎหมายและผลของการพิจารณาคดีในอนาคต มูลค่าของเงินลงทุนนี้ยังขึ้นอยู่กับความสามารถในการร่วมมือกับผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัทดังกล่าวและความสำเร็จของการดำเนินงานของบริษัทดังกล่าวในอนาคต ดังนั้นเงินลงทุนนี้มีความไม่แน่นอนสูงและจำเป็นต้องมีการให้ความสำคัญเป็นอย่างมากและจำเป็นต้องมีการประเมินมูลค่าอย่างสม่ำเสมอทุกปี

21. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม							รวม
	ที่ดิน	อาคาร	ส่วนปรับปรุง อาคารและ สถานที่เช่า	เครื่องตกแต่ง และเครื่องใช้ สำนักงาน	คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์	ยานพาหนะ	งาน ระหว่างทำ	
ราคาทุน								
1 มกราคม 2560	35,983	45,553	32,116	49,467	85,073	41,388	13,110	302,690
ซื้อเพิ่ม	-	-	1,275	8,183	25,222	5,700	10,317	50,697
เพิ่มขึ้นจากการซื้อกิจการ								
BGMM	-	-	185	83	784	337	-	1,389
จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	-	(1,589)	(6,001)	(4,366)	(1,666)	-	(13,622)
โอนเข้า (ออก)	-	-	8,512	46	14,006	(65)	(22,564)	(65)
ผลต่างจากการแปลงค่า งบการเงินที่เป็น เงินตราต่างประเทศ	-	-	(1,615)	(918)	(4,519)	(1,687)	(564)	(9,303)
31 ธันวาคม 2560	35,983	45,553	38,884	50,860	116,200	44,007	299	331,786
ซื้อเพิ่ม	-	-	950	3,968	8,529	16,679	-	30,126
จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	-	-	(392)	(4,837)	(4,880)	-	(10,109)
โอนเข้า (ออก)	-	-	-	-	-	(74)	-	(74)
ผลต่างจากการแปลงค่า งบการเงิน ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	-	-	(185)	(172)	(2,452)	(483)	-	(3,292)
31 ธันวาคม 2561	35,983	45,553	39,649	54,264	117,440	55,249	299	348,437
ค่าเสื่อมราคาสะสม								
1 มกราคม 2560	-	40,833	15,777	32,565	51,946	30,897	-	172,018
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	354	3,907	7,505	24,231	5,579	-	41,576
เพิ่มขึ้นจากการซื้อกิจการ								
BGMM	-	-	45	9	232	121	-	407
ค่าเสื่อมราคาสำหรับ ส่วนที่จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	-	(1,589)	(6,000)	(4,315)	(1,460)	-	(13,364)
ผลต่างจากการแปลงค่า งบการเงินที่เป็น เงินตราต่างประเทศ	-	-	(643)	(439)	(2,146)	(1,143)	-	(4,371)
31 ธันวาคม 2560	-	41,187	17,497	33,640	69,948	33,994	-	196,266
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	354	4,615	7,765	20,996	5,801	-	39,531
ค่าเสื่อมราคาสำหรับ ส่วนที่จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	-	-	(352)	(1,644)	(3,307)	-	(5,303)
ผลต่างจากการแปลงค่า งบการเงินที่เป็น เงินตราต่างประเทศ	-	-	(71)	(56)	(501)	(309)	-	(937)
31 ธันวาคม 2561	-	41,541	22,041	40,997	88,799	36,179	-	229,557
มูลค่าสุทธิตามบัญชี								
31 ธันวาคม 2560	35,983	4,366	21,387	17,220	46,252	10,013	299	135,520
31 ธันวาคม 2561	35,983	4,012	17,608	13,267	28,641	19,070	299	118,880
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี 2560								41,576
2561								39,531

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ							รวม
	ที่ดิน	อาคาร	ส่วนปรับปรุง อาคารและ สถานที่เช่า	เครื่องตกแต่ง และเครื่องใช้ สำนักงาน	คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์	ยานพาหนะ	งาน ระหว่างทำ	
ราคาทุน								
1 มกราคม 2560	35,983	45,553	14,776	23,036	47,408	24,303	-	191,059
ซื้อเพิ่ม	-	-	1,188	2,436	3,503	3,930	2,796	13,853
ตัดจำหน่าย	-	-	(1,589)	(159)	-	(1,666)	-	(3,414)
โอนเข้า (ออก)	-	-	2,496	-	-	-	(2,496)	-
31 ธันวาคม 2560	35,983	45,553	16,871	25,313	50,911	26,567	300	201,498
ซื้อเพิ่ม	-	-	933	1,346	1,505	56	-	3,840
ตัดจำหน่าย	-	-	-	(10)	-	(1,020)	-	(1,030)
โอนเข้า (ออก)	-	-	-	-	-	-	-	-
31 ธันวาคม 2561	35,983	45,553	17,804	26,649	52,416	25,603	300	204,308
ค่าเสื่อมราคาสะสม								
1 มกราคม 2560	-	40,833	9,522	17,758	27,732	19,849	-	115,694
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	354	1,568	2,204	10,899	2,477	-	17,502
ค่าเสื่อมราคาสำหรับ ส่วนที่จำหน่าย/ ตัดจำหน่าย	-	-	(1,588)	(159)	-	(1,438)	-	(3,185)
31 ธันวาคม 2560	-	41,187	9,502	19,803	38,631	20,888	-	130,011
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	354	1,597	2,336	7,551	2,625	-	14,463
ค่าเสื่อมราคาสำหรับ ส่วนที่จำหน่าย/ ตัดจำหน่าย	-	-	-	(4)	-	(1,011)	-	(1,015)
31 ธันวาคม 2561	-	41,541	11,099	22,135	46,182	22,502	-	143,459
มูลค่าสุทธิตามบัญชี								
31 ธันวาคม 2560	35,983	4,366	7,369	5,510	12,280	5,679	300	71,487
31 ธันวาคม 2561	35,983	4,012	6,705	4,514	6,234	3,101	300	60,849
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี								
2560								17,502
2561								14,463

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้วแต่ยังใช้งานอยู่ มูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของอาคารและอุปกรณ์ดังกล่าวมีจำนวนเงินประมาณ 105.52 ล้านบาท และ 99.3 ล้านบาท ตามลำดับ (เฉพาะบริษัทฯ: 92.49 ล้านบาท และ 87.5 ล้านบาท ตามลำดับ)

บริษัทฯ ได้นำที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างมูลค่าสุทธิตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 26.8 ล้านบาท (2560: 27.6 ล้านบาท) ไปค้ำประกันเงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน และเงินกู้ยืมระยะยาวตามที่กล่าวในหมายเหตุ 25 และ 29

22. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม				
	สัญญา สิทธิพิเศษ	คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์	สิทธิการเช่า	ซอฟต์แวร์	
				ระหว่าง พัฒนา	รวม
ราคาทุน					
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	125,794	28,655	39	47,341	201,829
ซื้อเพิ่มระหว่างปี	-	5,461	-	50,381	55,842
ตัดจำหน่าย	-	(4,566)	-	-	(4,566)
โอนเข้า (ออก)	-	27,998	-	(30,610)	(2,612)
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสัญญาสิทธิพิเศษ	(96,768)	-	-	-	(96,768)
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินที่เป็น เงินตราต่างประเทศ	(9,064)	(1,180)	-	(2,557)	(12,801)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	19,962	56,368	39	64,555	140,924
ซื้อเพิ่มระหว่างปี	-	1,950	20	23,326	25,296
ตัดจำหน่าย	-	(429)	-	(8,688)	(9,117)
โอนเข้า (ออก)	-	75,760	-	(75,760)	-
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินที่เป็น เงินตราต่างประเทศ	(141)	(201)	-	(56)	(398)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	19,821	133,448	59	3,377	156,705
การตัดจำหน่าย					
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	57,218	4,804	11	-	62,033
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	3,455	5,682	17	-	9,154
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับส่วนที่ตัดจำหน่าย	-	(954)	-	-	(954)
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสัญญาสิทธิพิเศษ	(40,831)	-	-	-	(40,831)
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินที่เป็น เงินตราต่างประเทศ	(4,316)	(163)	-	-	(4,479)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	15,526	9,369	28	-	24,923
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	3,289	11,824	15	-	15,128
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับส่วนที่ตัดจำหน่าย	-	(43)	-	-	(43)
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินที่เป็น เงินตราต่างประเทศ	(96)	(17)	-	-	(113)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	18,719	21,133	43	-	39,895
มูลค่าสุทธิตามบัญชี					
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	4,436	46,999	11	64,555	116,001
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	1,102	112,315	16	3,377	116,810

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์	ซอฟต์แวร์ระหว่างพัฒนา	รวม
ราคาทุน			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	17,096	21,195	38,291
ซื้อเพิ่มระหว่างปี	2,725	41,901	44,626
ตัดจำหน่าย	(3,251)	-	(3,251)
โอนเข้า (ออก)	6,300	(6,300)	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	22,870	56,796	79,666
ซื้อเพิ่มระหว่างปี	660	19,188	19,848
ตัดจำหน่าย	-	(7,769)	(7,769)
โอนเข้า (ออก)	65,443	(65,443)	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	88,973	2,772	91,745
การตัดจำหน่าย			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	2,463	-	2,463
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับส่วนที่ตัดจำหน่าย	(1,772)	-	(1,772)
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	4,492	-	4,492
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	5,183	-	5,183
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับส่วนที่ตัดจำหน่าย	-	-	-
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	7,531	-	7,531
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	12,714	-	12,714
มูลค่าสุทธิตามบัญชี			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	17,687	56,796	74,483
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	76,259	2,772	79,031

สัญญาสิทธิพิเศษ

กิจการที่เกี่ยวข้องกันแห่งหนึ่งได้ทำสัญญาสิทธิพิเศษ (Exclusive right agreement) เป็นระยะเวลา 5 ปี (สามารถต่ออายุสัญญาได้โดยอัตโนมัติอีกสองปี เว้นแต่ทั้งสองฝ่ายยินยอมร่วมกันเป็นลายลักษณ์อักษรที่จะไม่ดำเนินการต่ออายุสัญญาภายในหกเดือนก่อนวันหมดอายุสัญญา) กับบริษัทตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานยนต์ยี่ห้อฮอนด้าแห่งหนึ่งในประเทศกัมพูชา โดยสัญญาดังกล่าวระบุให้สิทธิพิเศษแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันในการได้รับอนุญาตเป็นตัวแทนให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ฮอนด้าแต่เพียงผู้เดียว เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2555 กิจการที่เกี่ยวข้องกันได้โอนสิทธิดังกล่าวแก่ GLF โดยคิดค่าธรรมเนียม 100,000 เหรียญสหรัฐอเมริกา และทำสัญญา Deposit agreement มูลค่า 2.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาในการที่กิจการที่เกี่ยวข้องกันทำหน้าที่เป็นตัวแทนติดต่อกับบริษัทตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานยนต์ฮอนด้า โดยมีเงื่อนไขว่าหาก GLF ไม่สามารถทำยอดขายขั้นต่ำต่อปีตามที่ตกลงไว้ กิจการที่เกี่ยวข้องกันแห่งนั้นจะทำการยึดเงินมัดจำตามสัดส่วนระยะเวลาหกปีตั้งแต่ปี 2556 ถึงปี 2561

ในระหว่างปี 2559 และ 2558 GLF สามารถทำยอดขายขึ้นต่อปีได้ตามที่ตกลงไว้ จึงได้บันทึกเงินมัดจำคืนตามสัดส่วนที่ตกลงไว้ในสัญญา Deposit agreement มูลค่ายุติธรรมของสัญญาสิทธิพิเศษที่นำเสนอในงบการเงินรวมได้ปรับปรุงแล้ว

จากการที่ก.ล.ต.ได้เปิดเผยตามประกาศ 95/2560 และ 97/2560 ถึงการกล่าวโทษของก.ล.ต. ต่ออดีตกรรมการบริหารของบริษัทฯ ผู้บริหารของบริษัทฯยังคงมีความเชื่อมั่นว่าสัญญาสิทธิพิเศษได้จัดทำขึ้นภายใต้การดำเนินธุรกิจโดยปกติ แต่เนื่องจากมีข้อมูลหรือหลักฐานบางส่วนที่หน่วยงานกำกับดูแลไม่สามารถเข้าถึงได้ ผู้บริหารจึงได้พิจารณาและเห็นควรว่า บริษัทฯควรจะต้องตั้งค่าเพื่อผลขาดทุนจากสัญญาสิทธิพิเศษไว้เท่ากับยอดคงเหลือของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนส่วนที่ไม่ตัดจำหน่ายมูลค่า 1.68 ล้านดอลลาร์อเมริกา การพิจารณาตั้งค่าเพื่อผลขาดทุนนี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพิจารณาตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่เกี่ยวข้องกันอื่นๆตามหลักความระมัดระวังในช่วงระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริงของหน่วยงานกำกับดูแล ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 7 และ 49 เมื่อได้รับคืนเงินมัดจำนี้ในภายหลัง บริษัทฯจะกลับรายการค่าเพื่อผลขาดทุนนี้ด้วยจำนวนที่ได้รับคืน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มูลค่าของสิทธิพิเศษดังกล่าวคิดเป็นจำนวนเงิน 0.03 ล้านดอลลาร์อเมริกาซึ่งแสดงอยู่ในงบการเงินรวม (2560: 0.11 ล้านดอลลาร์อเมริกา)

23. ค่าความนิยม

กลุ่มบริษัทปันส่วนค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมกิจการให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด เพื่อทดสอบการด้อยค่าประจำปี ดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)		
	ส่วนงานธุรกิจสินเชื่อรายย่อย		
	ส่วนงานธุรกิจเช่าซื้อ บริษัท ธนบรรณ จำกัด	ส่วนงานธุรกิจเช่าซื้อ บริษัท GL Finance Plc.	บริษัท BG Microfinance Myanmar Co., Ltd.
ค่าความนิยม	71,872	45,540	219,360

ส่วนงานธุรกิจเช่าซื้อของบริษัท ธนบรรณ จำกัดและบริษัท GL Finance Plc.

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดของส่วนงานธุรกิจเช่าซื้อของบริษัท ธนบรรณ จำกัดและบริษัท GL Finance Plc. ซึ่งคำนวณจากมูลค่ายุติธรรม โดยวิธีการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ด้วยวิธีสัมพัทธ์ (relative valuation approach) โดยการคำนวณใช้อัตราส่วนราคาต่อกำไรและอัตราส่วนราคาต่อมูลค่าตามบัญชีของบริษัทเปรียบเทียบที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์เพื่อใช้ในการประเมินหามูลค่ายุติธรรมของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด ทั้งนี้ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทได้รวบรวมข้อมูลเปรียบเทียบจากสินทรัพย์ในตลาด ที่มีลักษณะความคล้ายคลึงกับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดในด้านต่างๆมากที่สุด และทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ

ตลอดจนทดสอบการคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ดังกล่าว และพิจารณาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (2560: จำนวนจากจากมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ โดยประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับอ้างอิงจากประมาณการทางการเงินซึ่งได้รับอนุมัติจากฝ่ายบริหาร ประมาณการกระแสเงินสดดังกล่าวครอบคลุมระยะเวลา 5 ปี)

บริษัทฯ ใช้วิธีการประเมินมูลค่าด้วยวิธีสัมพัทธ์สำหรับการประเมินมูลค่าของบริษัทย่อยสองแห่ง ซึ่งเป็นการเปลี่ยนจากวิธีมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ที่ใช้ในปีก่อนหน้า เนื่องจากวิธีการที่อิงกับตลาดสะท้อนถึงมูลค่าทางธุรกิจที่แท้จริงและอาศัยสมมติฐานที่น้อยกว่า

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ข้อสมมติที่สำคัญในการคำนวณมูลค่าจากวิธีการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ด้วยวิธีสัมพัทธ์ สรุปได้ดังนี้

	(หน่วย: เท่า)	
	ส่วนงานธุรกิจเช่าซื้อ บริษัท ธนบรรณ จำกัด	ส่วนงานธุรกิจเช่าซื้อ บริษัท GL Finance Plc.
อัตราส่วนราคาต่อกำไร	13.89x	8.13x
อัตราส่วนราคาต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	2.30x	1.11x

ส่วนงานธุรกิจสินเชื่อรายย่อย บริษัท BG Microfinance Myanmar Co., Ltd.

มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดจากมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์โดยวิธีกำไรคงเหลือในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับ อ้างอิงจากประมาณการทางการเงินซึ่งได้รับอนุมัติจากฝ่ายบริหาร ประมาณการกระแสเงินสดดังกล่าวครอบคลุมระยะเวลา 5 ปี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ข้อสมมติที่สำคัญในการคำนวณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ สำหรับส่วนงานธุรกิจสินเชื่อรายย่อย บริษัท BG Microfinance Myanmar Co., Ltd สรุปได้ดังนี้

	(หน่วย: ร้อยละต่อปี)
อัตรากาเรือบโต	4.5%
อัตรากิลดก่อนภาษี	16.0%

ฝ่ายบริหารพิจารณาอัตรากาเรือบโตจากงบประมาณโดยอ้างอิงจากผลประกอบการในอดีตที่ผ่านมา ประกอบกับการคาดการณ์การเติบโตของตลาด และอัตรากิลดเป็นอัตราก่อนภาษีที่สะท้อนถึงความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับส่วนงานนั้นๆ

ฝ่ายบริหารพิจารณาแล้วเชื่อว่าค่าความนิยมไม่เกิดการด้อยค่า

24. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืน	62,731	62,563	61,920	61,713
เงินมัดจำ	41,216	38,207	1,673	2,504
อื่น ๆ	7,583	2,976	7,348	2,443
รวม	111,530	103,746	70,941	66,660
หัก: ค่าเพื่อผลขาดทุนจากภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืน	(36,465)	(31,533)	(36,466)	(31,533)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นสุทธิ	75,065	72,213	34,475	35,127

25. เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

	งบการเงินรวม			
	อัตราดอกเบี้ย		2561	2560
	2561	2560		
	(ร้อยละต่อปี)	(ร้อยละต่อปี)	(พันบาท)	(พันบาท)
เงินกู้ยืมระยะสั้น	-	6.00	-	65,239
รวม			-	65,239

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินของบริษัทฯ ค้ำประกันโดยการโอนสิทธิเรียกร้องตามสัญญาเช่าซื้อ และการจดจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่จะมีขึ้นในภายหน้า และทะเบียนรถจักรยานยนต์ตามหนังสือแจ้งจากผู้ให้เช่าของบริษัทฯ เงินกู้ยืมของบริษัทฯ ย่อยค้ำประกัน โดยบริษัทฯ ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 44.4

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯ มีวงเงินกู้ยืมระยะสั้นตามสัญญาเงินกู้ที่ยังมิได้เบิกใช้จำนวน 50 ล้านบาท วงเงินกู้ยืมดังกล่าวค้ำประกันโดยการทำสัญญาที่จะโอนสิทธิเรียกร้องในลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ (หักดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้) และสินทรัพย์รอการขายตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 9 และ 14

26. เงินรับฝากจากลูกค้า

คณะกรรมการกำกับดูแลสินเชื่อรายย่อยสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ได้ออกประกาศฉบับที่ 4/2559 ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2559 โดยมีรายละเอียดข้อบังคับใหม่เกี่ยวกับการรับฝากเงินจากลูกค้าสินเชื่อรายย่อย โดยประกาศนี้ได้ใช้กับ BGMM ในฐานะสถาบันการเงินระดับฐานราก (microfinance institution) ที่มีการรับฝากเงิน

จากข้อกำหนดดังกล่าว ลูกค้าสินเชื่อรายย่อยทุกรายต้องมีส่วนร่วมในการออมเงินภาคบังคับเมื่อมีการจ่ายเงินค่างวด โดยจำนวนเงินที่ต้องจ่ายทั้งหมดของลูกค้าแต่ละรายต้องไม่เกินร้อยละ 5 ของยอดสินเชื่อ นอกจากนี้ลูกค้ายังสามารถออมเงินเพิ่มเติมด้วยความสมัครใจ BGMM ได้รับแจ้งจากหน่วยงานกำกับดูแลเกี่ยวกับการขอเข้าตรวจในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2560 ซึ่งเป็นตัวกำหนดว่า BGMM ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดทั้งหมดสำหรับการรับเงินมัดจำหรือไม่ ตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการรับฝากเงินจากลูกค้าสินเชื่อรายย่อยดังกล่าว BGMM จะต้องจ่ายดอกเบี้ยให้กับลูกค้าสินเชื่อรายย่อยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี สำหรับเงินรับฝากภาคบังคับและ ร้อยละ 10 ต่อปี สำหรับเงินรับฝากจากการออมโดยสมัครใจ โดยอัตราดังกล่าวถูกกำหนดโดยคณะกรรมการกำกับดูแลสินเชื่อรายย่อยสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 เงินรับฝากรวมดอกเบี้ยค้างจ่ายที่บันทึกในงบแสดงฐานะการเงินของ BGMM มีจำนวน 1,944 ล้านดอลลาร์ (หรือเท่ากับประมาณ 40.6 ล้านบาท) (2560: 958.4 ล้านดอลลาร์ (หรือเท่ากับประมาณ 22.9 ล้านบาท)) และมีระยะเวลาคงเหลืออยู่ในระหว่าง 6 เดือนถึง 1 ปี

27. เงินกู้ยืมระยะสั้นและดอกเบี้ยค้างจ่าย

ณ วันที่ 26 มกราคม 2561 บริษัทย่อยแห่งหนึ่งเข้าทำสัญญาเงินกู้ยืมระยะสั้นกับบุคคลธรรมดา รายหนึ่งจำนวน 0.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (หรือประมาณ 20.0 ล้านบาท) เงินกู้ยืมระยะสั้นนี้มีดอกเบี้ยร้อยละ 9.47 ต่อปี โดยบริษัทย่อยฯมีจุดประสงค์เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานของบริษัทย่อย สัญญาเงินกู้ยืมดังกล่าวมีระยะเวลา 3 เดือนนับจากวันที่กู้ยืม และจะต่ออายุสัญญาโดยอัตโนมัติในทุกๆ สามเดือนจนกระทั่งครบระยะเวลา 3 ปีนับจากวันที่กู้ยืม โดยเงินกู้ยืมดังกล่าวเป็นเงินกู้ยืมไม่มีหลักประกัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 เงินกู้ยืมระยะสั้นและดอกเบี้ยค้างจ่ายในงบการเงินรวมมีจำนวน 0.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (หรือประมาณ 19.6 ล้านบาท)

28. เจ้าหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ดอกเบี้ยค้างจ่ายแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 7 และ 31)	402,786	119,696	402,786	119,696
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	19,260	11,168	19,260	11,031
ค่านายหน้าค้างจ่าย	12,559	18,783	3,634	4,506
ค่าโบนัสดค้างจ่าย	12,262	6,689	-	-
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 7 และ 31)	461	461	1,022	109,345
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	92,072	109,520	13,635	10,861
รวม	539,400	266,317	440,337	255,439

29. เงินกู้ยืมระยะยาว

เงินกู้ยืมระยะยาวซึ่งบริษัทฯและบริษัทย่อยได้รับจากสถาบันการเงินในประเทศและต่างประเทศ มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม			
	ยอดคงเหลือ		อัตราดอกเบี้ยต่อปี	เงื่อนไขการชำระคืนเงินต้น
	2561	2560		
<u>สัญญาเงินกู้ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2557</u>				
วงเงินสินเชื่อที่ 1	-	5,447	ร้อยละ 10	ผ่อนชำระเป็นงวดๆ ในจำนวนที่เท่ากันรวมทั้งหมดหกงวด โดยเริ่มชำระงวดแรกนับจากวันที่เบิกเงินกู้ตามวงเงินสินเชื่อไป 6 เดือนและชำระงวดต่อไปทุกๆ 6 เดือน
<u>สัญญาเงินกู้ลงวันที่ 25 มีนาคม 2558</u>				
วงเงินสินเชื่อที่ 1	-	10,894	ร้อยละ 10	ผ่อนชำระเป็นงวดๆ ในจำนวนที่เท่ากันรวมทั้งหมดหกงวด โดยเริ่มชำระงวดแรกนับจากวันที่เบิกเงินกู้ตามวงเงินสินเชื่อไป 6 เดือนและชำระงวดต่อไปทุกๆ 6 เดือน
<u>สัญญาเงินกู้ลงวันที่ 20 มิถุนายน 2559</u>				
วงเงินสินเชื่อที่ 1	-	64,000	THBFIX1M + ร้อยละ 1.90	ผ่อนชำระเป็นงวดๆ ในจำนวนที่เท่ากันรวมทั้งหมดสิบห้างวด โดยเริ่มชำระงวดแรกในวันชำระดอกเบี้ยครั้งที่สองหลังจากวันที่เบิกเงินกู้ตามวงเงินสินเชื่อ
<u>สัญญาเงินกู้ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2559</u>				
วงเงินสินเชื่อที่ 1	19,899	35,024	ร้อยละ 6.75	ผ่อนชำระเป็นงวดๆ ในจำนวนที่เท่ากันรวมทั้งหมดสิบสองงวด โดยเริ่มชำระงวดแรกนับจากวันที่เบิกเงินกู้ตามวงเงินสินเชื่อไป 3 เดือนและชำระงวดต่อไปทุก ๆ 3 เดือน

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		
	ยอดคงเหลือ		อัตราดอกเบี้ยต่อปี
	2561	2560	
สัญญาเงินกู้ลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2560			
วงเงินสินเชื่อที่ 1	2,487	6,921	ร้อยละ 7.00
			ผ่อนชำระเป็นงวดๆ ในจำนวนที่เท่ากันรวมทั้งหมดยี่สิบสี่งวด โดยเริ่มชำระงวดแรกนับจากวันที่เบิกเงินกู้ตามวงเงินสินเชื่อไป 3 เดือน และชำระงวดต่อไปทุก ๆ 3 เดือน
หัก: ค่าธรรมเนียมทางการเงิน			
รอดักจ่าย	-	(31)	
รวม	22,386	122,255	
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(22,386)	(102,764)	
เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี	-	19,491	

การเปลี่ยนแปลงของบัญชีเงินกู้ยืมระยะยาวสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	122,255
บวก: ค่าธรรมเนียมทางการเงินตัดจ่าย	31
หัก: จ่ายคืนเงินกู้	(107,049)
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	7,149
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	22,386

ในระหว่างปี 2558 และ 2557 บริษัทย่อยได้ลงนามในสัญญาเงินกู้ยืมกับสถาบันการเงินต่างประเทศเพื่อขอวงเงินกู้ระยะยาวจำนวนรวม 5.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานของบริษัทย่อย

เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2559 บริษัทย่อยได้ลงนามในสัญญาเงินกู้ยืมกับธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งเพื่อขอวงเงินกู้ระยะยาวจำนวน 200 ล้านบาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯ นอกจากนี้บริษัทย่อยได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยของเงินกู้ยืมดังกล่าวเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย โดยเปลี่ยนจากอัตราดอกเบี้ยลอยตัวเป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่ในอัตราร้อยละ 4.90 ต่อปีและอัตราร้อยละ 5.10 ต่อปี

ในระหว่างปี 2560 และ 2559 บริษัทย่อยได้ลงนามในสัญญาเงินกู้ยืมกับธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งเพื่อขอวงเงินกู้ระยะยาวจำนวน 10 ล้านบาท และ 60 ล้านบาทตามลำดับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานของบริษัทย่อย

ภายใต้สัญญาเงินกู้ยืม บริษัทฯและบริษัทย่อยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการเงินบางประการ เช่น การดำรงสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ การจ่ายเงินปันผล การดำรงอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น การดำรงอัตราส่วนของลูกหนี้เช่าซื้อที่ค้างชำระมากกว่า 3 เดือนขึ้นไปต่อลูกหนี้เช่าซื้อทั้งหมด การดำรงอัตราส่วนของลูกหนี้เช่าซื้อต่อหนี้เงินกู้ การไม่จำหน่ายสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องในลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ รวมทั้งการปฏิบัติตามประการตามสัญญาเงินกู้ยืม และในกรณีก่อนนี้ใหม่ กลุ่มเจ้าหนี้ปัจจุบันต้องมีเงื่อนไขทางการเงินและหลักประกันไม่ด้อยกว่าวงเงินสินเชื่อที่บริษัทฯได้ทำใหม่ เป็นต้น

เงินกู้ยืมภายใต้สัญญาเงินกู้ดังกล่าวค้ำประกันโดยการโอนสิทธิเรียกร้องตามสัญญาเช่าซื้อและสินเชื่อผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน และการจดจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่มีอยู่ในขณะนี้ และ/หรือจะมีต่อไปในภายหน้า และทะเบียนรถจักรยานยนต์ตามหนังสือแจ้งจากธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งค้ำประกันโดยบริษัทย่อย GLH บัญชีเงินฝากประจำที่สถาบันการเงินของบริษัทย่อย GLL และสินทรัพย์บางส่วนของบริษัทย่อย GLF ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทย่อย GLF มีสินทรัพย์รวมจำนวน 0.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ใช้ในการค้ำประกันเงินกู้ยืมดังกล่าว (2561: ไม่มี)

บริษัทฯและบริษัทย่อยมีวงเงินกู้ยืมระยะยาวตามสัญญาเงินกู้ที่ยังมิได้เบิกใช้ ดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
วงเงินกู้ยืมระยะยาวตามสัญญา				
เงินกู้ที่ยังมิได้เบิกใช้	-	2,500	-	2,500

ณ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2561 ธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งได้ยกเลิกวงเงินกู้ระยะยาวจำนวน 2,500 ล้านบาท โดย ณ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2561 วงเงินกู้ระยะยาวของบริษัทและบริษัทย่อยดังกล่าวยังไม่ได้ถูกเบิกใช้

30. หุ้นกู้

บริษัทฯ ได้ออกหุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือ ไม่ด้อยสิทธิ มีประกันบางส่วน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

หุ้นกู้	อัตราดอกเบี้ย	อายุ	ครบกำหนด	(หน่วย: พันบาท)	
				งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
				2561	2560
หุ้นกู้ครั้งที่ 1/2559	ตามรายละเอียดในตารางด้านล่าง	3 ปี	29 กันยายน 2562	1,500,000	1,500,000
หัก: ค่าใช้จ่ายทางตรงในการออกหุ้นกู้รอดัดจ่าย				(13,189)	(30,410)
หุ้นกู้ - สุทธิ				1,486,811	1,469,590
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระในปี				(1,486,811)	-
หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี				-	1,469,590

รายละเอียดของหุ้นกู้มีดังนี้

หุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิและมีประกันบางส่วนของบริษัท กรู๊ปลีต จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 1/2559 ครบกำหนดไถ่ถอนปี 2562

ชื่อของหุ้นกู้	"หุ้นกู้มีประกันบางส่วนของบริษัท กรู๊ปลีต จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 1/2559 ครบกำหนดไถ่ถอนปี 2562"
จำนวนเงิน	1,500 ล้านบาท
อายุ	3 ปี นับจากวันที่ออกหุ้นกู้
วันที่ออกหุ้นกู้	29 กันยายน 2559
อัตราดอกเบี้ย	ร้อยละ 2.84 ต่อปี
ระยะเวลาการชำระดอกเบี้ย	ชำระปีละ 2 ครั้ง ในวันที่ 29 มีนาคม และวันที่ 29 กันยายน ของทุกปี กำหนดชำระดอกเบี้ยครั้งแรกวันที่ 29 มีนาคม 2560
การชำระเงินต้น	ในวันครบกำหนดไถ่ถอนหุ้นกู้คือวันที่ 29 กันยายน 2562
เงื่อนไขและข้อจำกัดทางการเงิน	การดำรงสัดส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ข้อจำกัดการประกาศจ่ายเงินปันผล และการดำรงสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่
การค้ำประกัน	ค้ำประกันบางส่วน โดยสถาบันการเงินแห่งหนึ่ง ตามที่กล่าวในหมายเหตุ 44.4 นอกจากนี้ ในระหว่างปี บริษัทฯ ได้ทำสัญญากับธนาคารพาณิชย์ในฐานะผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้เพื่อเป็นหลักประกันค้ำประกันเพิ่มเติมเพื่อค้ำประกันหุ้นกู้ในส่วนที่เหลือจำนวน 525 ล้านบาท โดยจำนวนนี้ค้ำประกันโดยการทำสัญญาที่จะโอนสิทธิเรียกร้องในลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ (หักดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้) และสิทธิเรียกร้องการขายตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 9 และ 14

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 48 บริษัทได้ตระหนักถึงความสำคัญของสถานการณ์สำคัญในปัจจุบัน และได้พิจารณาพร้อมกับที่ปรึกษาทางกฎหมายภายนอกของบริษัทฯ เกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการผิดเงื่อนไขหรือข้อตกลงที่กำหนดไว้ในสัญญาเกี่ยวกับหุ้นกู้ต่างๆ ในทันที โดยฝ่ายบริหารของบริษัทฯ และที่ปรึกษาทางกฎหมายภายนอกเชื่อว่าบริษัทฯ ไม่ได้ผิดเงื่อนไขหรือข้อตกลงใดๆ ในสัญญาเหล่านั้นกับทางเจ้าหนี้ และไม่ได้ทำผิดกฎหมายใดๆ

31. หุ้นกู้แปลงสภาพ

บริษัทฯ ได้ออกหุ้นกู้แปลงสภาพ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

หุ้นกู้แปลงสภาพ	อัตราดอกเบี้ย	อายุ	ครบกำหนด	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
				2561	2560
หุ้นกู้แปลงสภาพครั้งที่ 1/2559	ตามรายละเอียดในตารางด้านล่าง	5 ปี	30 กรกฎาคม 2564	4,219,312	4,249,289
หุ้นกู้แปลงสภาพครั้งที่ 1/2560	ตามรายละเอียดในตารางด้านล่าง	3 ปี	20 มีนาคม 2563	1,624,739	1,636,058
หุ้นกู้แปลงสภาพครั้งที่ 2/2560	ตามรายละเอียดในตารางด้านล่าง	3 ปี	30 มีนาคม 2563	649,896	654,424
รวม				6,493,947	6,539,771
หัก: ค่าใช้จ่ายทางตรงในการออกหุ้นกู้หรือแปลงสภาพจ่าย				(4,548)	(6,857)
หุ้นกู้แปลงสภาพ - สุทธิ				6,489,399	6,532,914
หัก: มูลค่าที่จัดประเภทเป็นส่วนของผู้ถือหุ้น				(59,458)	(59,458)
มูลค่าที่จัดประเภทเป็นส่วนของหนี้สิน				6,429,941	6,473,456
แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินดังนี้					
หุ้นกู้แปลงสภาพภายใต้การพิจารณาตัดสินชั้นศาล				5,794,581	5,833,885
หุ้นกู้แปลงสภาพ - องค์ประกอบที่เป็นหนี้สิน				635,360	639,571
				6,429,941	6,473,456

เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2559 ที่ประชุมวิสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ครั้งที่ 1/2559 ได้มีมติอนุมัติให้บริษัทฯ ออกและเสนอขายหุ้นกู้แปลงสภาพ มูลค่าไม่เกิน 130 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือในเงินสกุลอื่นในจำนวนเทียบเท่า และมีมติอนุมัติการเพิ่มทุนจดทะเบียนของบริษัทฯ เพื่อรองรับการใช้สิทธิแปลงสภาพของหุ้นกู้แปลงสภาพดังกล่าว และเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2559 บริษัทฯ ได้ออกหุ้นกู้แปลงสภาพดังกล่าว ให้แก่ผู้ลงทุนในต่างประเทศโดยเฉพาะเจาะจง (Private Placement) ซึ่งได้แก่ JTrust Asia Pte. Ltd. ซึ่งเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 7 ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้อนุญาตให้บริษัทฯ เสนอขายหุ้นกู้แปลงสภาพดังกล่าวเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2559 โดยมีข้อกำหนดและเงื่อนไขหลักของหุ้นกู้แปลงสภาพดังนี้

จำนวนหน่วยหุ้นที่แปลงสภาพ	1,300 หน่วย
ประเภทหุ้นที่แปลงสภาพ	หุ้นที่แปลงสภาพประเภทไม่ค้ำสิทธิ ไม่มีประกันและไม่มีผู้แทนผู้ถือหุ้น
ราคาหน้าตัว	100,000 เหรียญสหรัฐอเมริกาต่อ 1 หุ้นที่แปลงสภาพ
วันที่ออกหุ้นที่แปลงสภาพ	1 สิงหาคม 2559
อายุหุ้นที่แปลงสภาพ	5 ปี นับจากวันที่ออกหุ้นที่แปลงสภาพ (1 สิงหาคม 2559 ถึง 1 สิงหาคม 2564)
อัตราดอกเบี้ย	ร้อยละ 5.00 ต่อปี
การชำระดอกเบี้ย	ปีละ 2 ครั้งในวันที่ 1 สิงหาคม และวันที่ 1 กุมภาพันธ์ของทุกปี ตลอดอายุหุ้นตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดสิทธิ ในกรณีที่ตรงกับวันหยุดราชการ จะเลื่อนไปเป็นวันทำการถัดไป
การไถ่ถอน ณ วันหมดอายุ หุ้นที่แปลงสภาพ	ผู้ถือหุ้นที่แปลงสภาพมีทางเลือก 2 ทางคือ ก) ไถ่ถอนเป็นเงินสดทั้งจำนวน ข) ไถ่ถอนด้วยการแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญ
การไถ่ถอนด้วยการแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญ	1 หุ้นที่แปลงสภาพ (ราคาหน้าตัว 100,000 เหรียญสหรัฐอเมริกา หรือเทียบเท่า 3,540,000 บาท) จะไถ่ถอน โดยการแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญจำนวน 88,500 หุ้น
ราคาแปลงสภาพ	40 บาท ต่อ 1 หุ้นสามัญ
วันแปลงสภาพ	ในวันทำการสุดท้ายของแต่ละไตรมาส
ข้อมูลเพิ่มเติม	บริษัทฯ ได้เข้าทำหนังสือแนบท้ายสัญญาฉบับเดียวกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนของเงินต้นและดอกเบี้ยจากหุ้นที่แปลงสภาพ ในระหว่างปี 2560 บริษัทได้ยกเลิกหนังสือแนบท้ายสัญญาดังกล่าว

เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2559 ที่ประชุมวิสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ครั้งที่ 2/2559 ได้มีมติอนุมัติให้บริษัทฯ ออกและเสนอขายหุ้นที่แปลงสภาพ มูลค่าไม่เกิน 70 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือในเงินสกุลอื่นในจำนวนเทียบเท่า โดยอนุมัติให้แก่ JTrust Asia Pte. Ltd. ในจำนวนไม่เกิน 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาและอนุมัติให้แก่ Creation Investments Sri Lanka LLC. ในจำนวนไม่เกิน 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาคตามลำดับ นอกจากนี้ที่ประชุมมีมติอนุมัติการเพิ่มทุนจดทะเบียนของบริษัทฯ เพื่อรองรับการใช้สิทธิแปลงสภาพของหุ้นที่แปลงสภาพดังกล่าว

เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2560 บริษัทฯ ได้ออกหุ้นกู้แปลงสภาพดังกล่าว ให้แก่ผู้ลงทุนในต่างประเทศโดยเฉพาะเจาะจง (Private Placement) ซึ่งได้แก่ JTrust Asia Pte. Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกันตามที่กล่าวไว้หมายเหตุ 7 ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้อนุญาตให้บริษัทฯ เสนอขายหุ้นกู้แปลงสภาพดังกล่าวเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2560 โดยมีข้อกำหนดและเงื่อนไขหลักของหุ้นกู้แปลงสภาพดังนี้

จำนวนหน่วยหุ้นกู้แปลงสภาพ	500 หน่วย
ประเภทหุ้นกู้แปลงสภาพ	หุ้นกู้แปลงสภาพประเภทไม่ค้ำยสิทธิ ไม่มีประกันและไม่มีผู้แทนผู้ถือหุ้น
ราคาหน้าตั๋ว	100,000 เหรียญสหรัฐอเมริกาต่อ 1 หุ้นกู้แปลงสภาพ
วันที่ออกหุ้นกู้แปลงสภาพ	20 มีนาคม 2560
อายุหุ้นกู้แปลงสภาพ	3 ปี นับจากวันที่ออกหุ้นกู้แปลงสภาพ (20 มีนาคม 2560 ถึง 20 มีนาคม 2563)
อัตราดอกเบี้ย	ร้อยละ 5.00 ต่อปี
การชำระดอกเบี้ย	ปีละ 2 ครั้งในวันที่ 20 มีนาคม และวันที่ 20 กันยายน ของทุกปี ตลอดอายุหุ้นกู้ตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดสิทธิในกรณีตรงกับวันหยุดราชการ จะเลื่อนไปเป็นวันทำการถัดไป
การไถ่ถอน ณ วันหมดอายุ หุ้นกู้แปลงสภาพ	ผู้ถือหุ้นกู้แปลงสภาพมีทางเลือก 2 ทางคือ ก) ไถ่ถอนเป็นเงินสดทั้งจำนวน ข) ไถ่ถอนด้วยการแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญ
การไถ่ถอนด้วยการแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญ	1 หุ้นกู้แปลงสภาพ (ราคาหน้าตั๋ว 100,000 เหรียญสหรัฐอเมริกาหรือเทียบเท่า 3,465,480 บาท) จะไถ่ถอนโดยการแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญจำนวน 49,507 หุ้น
ราคาแปลงสภาพ	70 บาท ต่อ 1 หุ้นสามัญ
วันแปลงสภาพ	ในวันทำการสุดท้ายของแต่ละเดือน

เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560 บริษัทฯ ได้ออกหุ้นกู้แปลงสภาพดังกล่าว ให้แก่ผู้ลงทุนในต่างประเทศโดยเฉพาะเจาะจง (Private Placement) ซึ่งได้แก่ Creation Investments Sri Lanka LLC. ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้อนุญาตให้บริษัทฯ เสนอขายหุ้นกู้แปลงสภาพดังกล่าวเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2560 โดยมีข้อกำหนดและเงื่อนไขหลักของหุ้นกู้แปลงสภาพดังนี้

จำนวนหน่วยหุ้นที่แปลงสภาพ	200 หน่วย
ประเภทหุ้นที่แปลงสภาพ	หุ้นที่แปลงสภาพประเภทไม่ค้ำยสิทธิ ไม่มีประกันและไม่มีผู้แทนผู้ถือหุ้น
ราคาหน้าตัว	100,000 เหรียญสหรัฐอเมริกาต่อ 1 หุ้นที่แปลงสภาพ
วันที่ออกหุ้นที่แปลงสภาพ	30 มีนาคม 2560
อายุหุ้นที่แปลงสภาพ	3 ปี นับจากวันที่ออกหุ้นที่แปลงสภาพ (30 มีนาคม 2560 ถึง 30 มีนาคม 2563)
อัตราดอกเบี้ย	ร้อยละ 5.00 ต่อปี
การชำระดอกเบี้ย	ปีละ 2 ครั้งในวันที่ 30 มีนาคม และวันที่ 30 กันยายน ของทุกปี ตลอดอายุหุ้นตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดสิทธิ ในกรณีที่ตรงกับวันหยุดราชการ จะเลื่อนไปเป็นวันทำการถัดไป
การไถ่ถอน ณ วันหมดอายุ หุ้นที่แปลงสภาพ	ผู้ถือหุ้นที่แปลงสภาพมีทางเลือก 2 ทางคือ ก) ไถ่ถอนเป็นเงินสดทั้งจำนวน ข) ไถ่ถอนด้วยการแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญ
การไถ่ถอนด้วยการแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญ	1 หุ้นที่แปลงสภาพ (ราคาหน้าตัว 100,000 เหรียญสหรัฐอเมริกาหรือเทียบเท่า 3,465,480 บาท) จะไถ่ถอนโดยการแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญจำนวน 49,507 หุ้น
ราคาแปลงสภาพ	70 บาท ต่อ 1 หุ้นสามัญ
วันแปลงสภาพ	ในวันทำการสุดท้ายของแต่ละเดือน

โดยบริษัทฯ มีภาระที่จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือข้อจำกัดบางประการตามที่กำหนดไว้ในสัญญาการเสนอขายหุ้นที่แปลงสภาพ

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 107 เรื่อง “การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน” กำหนดให้กิจการที่ออกหุ้นที่แปลงสภาพต้องแสดงองค์ประกอบของหนี้สินแยกจากส่วนที่เป็นส่วนของเจ้าของเพื่อแสดงรายการในงบแสดงฐานะทางการเงิน ดังนั้น ณ วันออกหุ้นที่แปลงสภาพดังกล่าว บริษัทฯ ได้แยกองค์ประกอบของหนี้สินและองค์ประกอบของส่วนของเจ้าของออกจากกัน โดยองค์ประกอบของหนี้สินนั้นได้คำนวณจากกระแสเงินสดของเงินต้นและดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายในอนาคตคิดลดด้วย อัตราดอกเบี้ยในตลาดที่เป็นอยู่ขณะนั้น หุ้นที่แปลงสภาพ - องค์ประกอบที่เป็นทุนคือผลต่างระหว่างราคาตามบัญชีของหุ้นที่แปลงสภาพหักด้วยส่วนที่เป็นองค์ประกอบของหนี้สิน

หุ้นกู้แปลงสภาพส่วนที่เป็นหนี้สินแสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายจนกว่าจะมีการแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญ หรือครบอายุการชำระคืนของหุ้นกู้ หุ้นกู้แปลงสภาพส่วนที่เป็นทุนซึ่งกำหนดขึ้น ณ วันที่ออกหุ้นกู้จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป

เงินสตรีบสุทธิจากการออกหุ้นกู้แปลงสภาพจะถูกแบ่งส่วนระหว่างส่วนของหนี้สินและส่วนของเจ้าของ ส่วนของหนี้สินจะถูกแสดงรายการด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันเริ่มแรกของหนี้สินที่ไม่รวมสิทธิในการแปลงสภาพหนี้สินเป็นส่วนของเจ้าของของบริษัท

(หน่วย: พันบาท)

	2561	2560
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม	6,532,914	4,516,330
มูลค่าจากการออกหุ้นกู้แปลงสภาพ	-	2,425,351
ต้นทุนทางตรง	-	(3,409)
เงินสตรีบสุทธิ	-	2,421,942
ต้นทุนทางตรงตัดจ่าย	2,309	2,064
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	(45,824)	(407,422)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม	6,489,399	6,532,914

หุ้นกู้แปลงสภาพดังกล่าวแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะทางการเงินดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	31 ธันวาคม 2561	31 ธันวาคม 2560
หุ้นกู้แปลงสภาพภายใต้การพิจารณาคดีในชั้นศาล	5,794,581	5,833,885
หุ้นกู้แปลงสภาพ - องค์ประกอบที่เป็นหนี้สิน	635,360	639,571
หุ้นกู้แปลงสภาพ - องค์ประกอบที่เป็นทุน	59,458	59,458
ยอดคงเหลือ	6,489,399	6,532,914

กลุ่มบริษัทได้ตระหนักถึงความสำคัญของสถานการณ์ในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเงินลงทุนและคดีความกับ J Trust Co., Ltd. และ JTrust Asia Pte. Ltd. ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 48

อย่างไรก็ตาม บริษัทฯจะยังคงบันทึกรายการเป็นรายการดอกเบี้ยค้างจ่ายตามสัญญา ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์คงค้างตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ดอกเบี้ยค้างจ่ายของหุ้นกู้แปลงสภาพภายใต้การพิจารณาดีในชั้นศาลคิดเป็นจำนวนเงิน 402.7 ล้านบาท (2560: 111.5 ล้านบาท) แสดงเป็นส่วนหนึ่งในบัญชีเจ้าหนี้อื่นตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 7 และ 28 นอกจากนี้บริษัทฯจัดประเภทบัญชี “หุ้นกู้แปลงสภาพ - องค์กรประกอบที่เป็นหนี้สิน” ดังกล่าว เป็นบัญชี “หุ้นกู้แปลงสภาพภายใต้การพิจารณาดีในชั้นศาล” ยังคงแสดงเป็นหนี้สินไม่หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน ทั้งนี้บริษัทฯเชื่อมั่นว่าในขณะที่มีคดีฟ้องร้องกันอยู่ การไม่จ่ายดอกเบี้ยหุ้นกู้แปลงสภาพนี้ไม่เป็นการผิดเงื่อนไขหุ้นกู้แปลงสภาพแต่อย่างใด

32. สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน

จำนวนเงินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานซึ่งเป็นเงินชดเชยพนักงานเมื่อออกจากงานแสดงได้ดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)	
	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานต้นปี	11,768	8,721
ส่วนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน:		
ต้นทุนบริการในปัจจุบัน	3,748	3,398
ต้นทุนดอกเบี้ย	244	193
ส่วนที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:		
ขาดทุนจากการประมาณการตาม		
หลักคณิตศาสตร์ประกันภัย		
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติด้าน		
ประชากรศาสตร์	1,468	-
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติทางการเงิน	354	-
ส่วนที่เกิดจากการปรับปรุงจากประสบการณ์	2,968	-
ผลประโยชน์ที่จ่ายในระหว่างปี	(2,156)	(544)
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานปลายปี	18,394	11,768

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานรับรู้ในรายการต่อไปนี้ในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	3,992	3,591

บริษัทฯ คาดว่าจะจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานภายใน 1 ปีข้างหน้า เป็นจำนวนประมาณ 4.7 ล้านบาท (2560: 1.8 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ระยะเวลาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานของบริษัทฯ ประมาณ 12 ปี (2560: 21.9 ปี)

สมมติฐานที่สำคัญในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ณ วันประเมินสรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ร้อยละต่อปี)

	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560
อัตราคิดลด	2.8	2.2
อัตราการขึ้นเงินเดือน	4.5	1.8 - 4.4
อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน	8.0 - 18.0	9.0 - 22.0

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	2561		2560	
	เพิ่มขึ้นร้อยละ	ลดลงร้อยละ	เพิ่มขึ้นร้อยละ	ลดลงร้อยละ
	1.0	1.0	1.0	1.0
อัตราคิดลด	(1.24)	1.42	(0.66)	0.75
อัตราการขึ้นเงินเดือน	1.47	(1.31)	0.85	(0.76)
	เพิ่มขึ้นร้อยละ	ลดลงร้อยละ	เพิ่มขึ้นร้อยละ	ลดลงร้อยละ
	10.0	10.0	1.0	1.0
อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน	(1.23)	1.41	(0.75)	0.78

เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติผ่านร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอยู่ในระหว่างรอประกาศในราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่นี้กำหนดอัตราค่าชดเชยเพิ่มเติมกรณีนายจ้างเลิกจ้าง สำหรับลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ 20 ปีขึ้นไปให้มีสิทธิได้รับค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 400 วัน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นการแก้ไขโครงการสำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงาน และมีผลกระทบต่อให้บริษัทฯ มีหนี้สินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานเพิ่มขึ้น 1.8 ล้านบาท บริษัทฯ จะบันทึกผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยรับรู้ต้นทุนบริการในอดีตเป็นค่าใช้จ่ายทันทีในงบกำไรขาดทุนของงวดที่กฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับใช้

33. ใบสำคัญแสดงสิทธิ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ยอดคงเหลือของใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นสามัญซึ่งออกโดยบริษัทฯ มีรายละเอียดดังนี้

ประเภท	วันที่ออก	จำนวนใบสำคัญ	อายุใบสำคัญ	ราคาใช้สิทธิ	อัตราการใช้สิทธิ			
ใบสำคัญแสดงสิทธิ	ออกให้แก่	ใบสำคัญแสดงสิทธิ	แสดงสิทธิที่ออกในครั้งแรก	ราคาเสนอขาย	ต่อ 1 หุ้นสามัญ			
GL-W4	ผู้ถือหุ้นเดิม	2 สิงหาคม 2559	165,098,969	-	2 ปี	40 บาท	ต่อ 1 หน่วยใบสำคัญแสดงสิทธิ	1 หุ้นสามัญ

จำนวนใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญของบริษัทฯ ในระหว่างปีมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

ประเภท	จำนวนใบสำคัญแสดงสิทธิคงเหลือ ณ วันที่	จำนวนใบสำคัญแสดงสิทธิที่มีการใช้สิทธิ	จำนวนใบสำคัญแสดงสิทธิที่หมดอายุ	จำนวนใบสำคัญแสดงสิทธิคงเหลือ ณ วันที่
แสดงสิทธิ	1 มกราคม 2561	ในระหว่างปี	ในระหว่างปี	31 ธันวาคม 2561
GL-W4	164,946,081	(19)	(164,946,062)	-

34. เงินปันผล

เงินปันผลที่ประกาศจ่ายในไตรมาสที่ 2 ปี 2560 ประกอบด้วย

เงินปันผล	อนุมัติโดย	เงินปันผลจ่าย	เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น
		(พันบาท)	(บาท)
เงินปันผลจากผลการดำเนินงานปี 2559	ที่ประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2560	415,088	0.2740
รวมเงินปันผลที่จ่ายในปี 2560		415,088	0.2740

35. สำรองตามกฎหมาย

ภายใต้บทบัญญัติของมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 บริษัทฯ ต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปี หักด้วยยอดขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน สำรองตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถนำไปจ่ายเงินปันผลได้ ในปัจจุบัน บริษัทฯ ได้จัดสรรสำรองตามกฎหมายไว้ครบถ้วนแล้ว

36. รายได้อื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อ

รายได้อื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อประกอบด้วยค่าปรับจากการชำระค่างวดล่าช้า รายได้นี้สูญที่ได้รับคืน รายได้จากการขายหนี้สูญและค่าธรรมเนียมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อ

37. รายได้อื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสินเชื่อรายย่อย

รายได้อื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสินเชื่อรายย่อยประกอบด้วยค่าจัดการด้านเอกสารและค่าธรรมเนียมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสินเชื่อรายย่อย

38. รายได้อื่น - อื่นๆ

ในปี 2561 ผู้บริหารของบริษัทฯ ได้พิจารณาตัดจำหน่ายเจ้าหนี้ที่มียอดค้างชำระนาน เป็นจำนวน 8.69 ล้านบาท เนื่องจากสิทธิในการเรียกร้องของเจ้าหนี้ค้างชำระนานดังกล่าวได้หมดอายุแล้ว บริษัทฯ รับรู้การตัดจำหน่ายนี้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในงบการเงินเฉพาะกิจการ และงบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

39. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

รายการค่าใช้จ่ายแบ่งตามลักษณะ ประกอบด้วย รายการค่าใช้จ่ายที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
เงินเดือนและค่าแรงและผลประโยชน์อื่นของพนักงาน	722,387	712,718	385,560	395,230
ค่าบริการทำสัญญา	2,454	8,202	1,398	6,007
ค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้	22,497	20,509	18,416	17,897
ค่าเสื่อมราคา	39,531	41,576	14,463	17,503
ค่าตัดจำหน่าย	15,128	9,154	7,531	2,720
ค่าธรรมเนียมงานทะเบียน	9,824	13,406	1,400	5,255
ค่าเช่า	47,667	38,872	4,935	5,080
ค่าธรรมเนียมวิชาชีพ	104,385	51,797	68,480	17,128

ส่วนประกอบของสินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชีและหนี้สินภายใต้การตัดบัญชี ประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี				
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	83,596	57,897	69,982	47,992
ค่าเผื่อมูลค่าลดลงของสินทรัพย์รอการขาย	2,376	3,279	1,448	1,677
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	3,679	2,357	3,679	2,357
ขาดทุนสะสมยกมา	19,233	11,208	-	-
ค่าเผื่อการด้อยค่าของลูกหนี้อื่น	48,937	-	-	-
อื่น ๆ	960	640	-	-
รวม	158,781	75,381	75,109	52,026
หนี้สินภายใต้การตัดบัญชี				
ค่านายหน้ารอตัดบัญชี	11,733	11,676	11,733	11,676
ค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าตัดจำหน่าย	896	2,191	-	-
ค่าใช้จ่ายในการออกหุ้นกู้แปลงสภาพ- องค์ประกอบของหนี้สิน	894	1,355	894	1,355
ค่าใช้จ่ายในการออกหุ้นกู้แปลงสภาพ- องค์ประกอบที่เป็นทุน	17	17	17	17
ค่าใช้จ่ายในการออกหุ้นกู้	2,638	6,015	2,638	6,015
รายได้ดอกเบี้ยค้างรับจากลูกหนี้ NPLs	4,506	4,219	-	-
การแปลงมูลค่าของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและ ดอกเบี้ยค้างรับของบริษัทย่อย	8,673	-	8,673	-
การแปลงมูลค่าของหุ้นกู้แปลงสภาพ	6,961	-	6,961	-
รายได้จากต่างประเทศค้างรับ	43,215	-	-	-
อื่น ๆ	-	71	-	71
รวม	79,533	25,544	30,916	19,134
สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี - สุทธิ	79,248	49,837	44,193	32,892
แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะทางการเงินดังนี้				
สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี	122,464	53,063	44,193	32,892
หนี้สินภายใต้การตัดบัญชี	(43,216)	(3,226)	-	-
สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี - สุทธิ	79,248	49,837	44,193	32,892

41. กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณ โดยหารกำไรสำหรับปีที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (ไม่รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างปี

กำไรต่อหุ้นปรับลดคำนวณ โดยหารกำไรสำหรับปีที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (ไม่รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ด้วยผลรวมของจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างปีกับจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่บริษัทฯอาจต้องออกเพื่อแปลงหุ้นสามัญเทียบเท่าปรับลดทั้งสิ้นให้เป็นหุ้นสามัญ โดยสมมติว่าได้มีการแปลงเป็นหุ้นสามัญ ณ วันต้นปีหรือ ณ วันออกหุ้นสามัญเทียบเท่า

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานและกำไรต่อหุ้นปรับลด แสดงการคำนวณ ได้ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	(ปรับปรุงใหม่)			
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี (พันบาท)	281,794	(1,603,211)	238,407	(1,678,265)
จำนวนหุ้นสามัญ (พันหุ้น)	1,525,538	1,525,535	1,525,538	1,525,535
กำไรต่อหุ้น (บาท/หุ้น)	0.185	(1.051)	0.156	(1.100)

อย่างไรก็ตาม ไม่มีการคำนวณกำไรต่อหุ้นปรับลดสำหรับไตรมาสสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ (GL-W4) และหุ้นกู้แปลงสภาพสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 เนื่องจากราคาใช้สิทธิรวมกับมูลค่ายุติธรรมต่อหน่วยของไตรมาสสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญมีราคาสูงกว่าราคาตลาดถัวเฉลี่ยของหุ้นสามัญของบริษัทฯ และไตรมาสสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ (GL-W4) ได้สิ้นสุดระยะเวลาการใช้สิทธิในเดือนสิงหาคม 2561

42. ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

ข้อมูลส่วนงานดำเนินงานที่นำเสนอนี้สอดคล้องกับรายงานภายในของบริษัทฯ ที่ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงาน ได้รับและสอบถามอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้กับส่วนงานและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนงาน ทั้งนี้ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานของบริษัทคือคณะกรรมการบริษัท

เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารงาน บริษัทฯและบริษัทย่อยจัด โครงสร้างองค์กรเป็นหน่วยธุรกิจตามประเภทของบริการ บริษัทฯและบริษัทย่อยมีส่วนงานที่รายงานทั้งสิ้น 5 ส่วนงาน

- ส่วนงานธุรกิจให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อ และสินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน
- ส่วนงานธุรกิจการบริหารสินเชื่อแก่ธุรกิจและจัดการเงินลงทุนอื่น
- ส่วนงานธุรกิจที่ปรึกษาด้านธุรกิจ
- ส่วนงานธุรกิจสินเชื่อรายย่อย

- ส่วนงานธุรกิจสินเชื่อเพื่อผู้บริโภค ทรายน้อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน บริษัทฯ และบริษัทย่อยไม่มีการรวมส่วนงานดำเนินงานเป็นส่วนงานที่รายงานข้างต้น

ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดสอบทานผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยธุรกิจแยกจากกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรและการประเมินผลการปฏิบัติงาน บริษัทฯ ประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงาน โดยพิจารณาจากกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงาน สินทรัพย์รวมและหนี้สินรวมซึ่งวัดมูลค่าโดยใช้เกณฑ์เดียวกับที่ใช้ในการวัดกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงาน สินทรัพย์รวมและหนี้สินรวมในงบการเงิน

การบันทึกบัญชีสำหรับรายการระหว่างส่วนงานที่รายงานเป็นไปในลักษณะเดียวกับการบันทึกบัญชีสำหรับรายการธุรกิจกับบุคคลภายนอก

ข้อมูลรายได้และกำไร สินทรัพย์รวมและหนี้สินรวมของส่วนงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

	ส่วนงานธุรกิจ ให้บริการสินเชื่อ		ส่วนงานธุรกิจ ผู้บริโภคโดยมี สินทรัพย์ ค่าประกัน		ส่วนงานธุรกิจ สินเชื่อเพื่อ ผู้บริโภครายย่อย ภายใต้การ จัดการสินเชื่อ ร่วมทางการเงิน		รายการที่ ไม่ได้เป็นส่วน	งบการเงินรวม
	เข้าซื้อ และ สินเชื่อแก่ ผู้บริโภคโดยมี สินทรัพย์ ค่าประกัน	ส่วนงานธุรกิจ การบริหาร สินเชื่อแก่ธุรกิจ และจัดการ เงินลงทุนอื่น	ส่วนงานธุรกิจที่ ปรึกษาด้าน ธุรกิจ	ส่วนงานธุรกิจ สินเชื่อรายย่อย	ส่วนงานธุรกิจ	รวมทางการเงิน		
รายได้								
รายได้จากลูกค้าภายนอก	2,454,275	1,870	86,092	169,964	46,890	-	-	2,759,091
รายได้อื่น	30,444	45,200	11,221	5,474	1,286	-	-	93,625
รายได้ระหว่างส่วนงาน	461,146	161,137	25,424	-	-	-	-	647,707
รวมรายได้	2,945,865	208,207	122,737	175,438	48,176	-	-	3,500,423
รายการปรับปรุงและตัดรายการ ระหว่างกัน	(461,146)	(161,137)	(25,424)	-	-	-	-	(647,707)
รวมรายได้-สุทธิ	2,484,719	47,070	97,313	175,438	48,176	-	-	2,852,716
ค่าใช้จ่ายในการบริการและบริหาร	(871,225)	(203,548)	(47,068)	(56,329)	(99,880)	-	-	(1,278,050)
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(530,286)	-	-	(1,883)	(28,145)	-	-	(560,314)
ต้นทุนขาย	(7,643)	-	-	-	-	-	-	(7,643)
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์หรือ การขาย	(315,428)	-	-	-	(13,730)	-	-	(329,158)
โอนกลับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของ ลูกหนี้อื่น	20,374	-	-	-	-	-	-	20,374
โอนกลับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของ สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	38,825	-	-	-	-	-	-	38,825
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนใน บริษัทร่วม	-	-	-	-	-	-	110,936	110,936
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	-	-	-	-	-	-	(396,477)	(396,477)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	-	-	-	-	-	-	(161,673)	(161,673)
กำไร (ขาดทุน) ของส่วนงาน	819,336	(156,478)	50,245	117,226	(93,579)	(447,214)	(447,214)	289,536
สินทรัพย์รวมของส่วนงาน								
การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ไม่ หมุนเวียนที่ไม่รวมเครื่องมือ								
ทางการเงินและสินทรัพย์ภายในเงิน ได้รอตัดบัญชี	31,820	-	3,146	11,146	-	-	9,310	55,422

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 (ปรับปรุงใหม่)

	ส่วนงานธุรกิจ ให้บริการสินเชื่อ		ส่วนงานธุรกิจ สินเชื่อเพื่อ ผู้บริโภครายย่อย		รายการที่ ไม่ได้เป็นส่วน งบการเงินรวม	งบการเงินรวม
	เข้าซื้อ และ สินเชื่อแก่ ผู้บริโภคโดยมี สินทรัพย์ ค้ำประกัน	ส่วนงานธุรกิจ การบริหาร สินเชื่อแก่ธุรกิจ และจัดการ เงินลงทุนอื่น	ส่วนงานธุรกิจที่ ปรึกษาด้าน ธุรกิจ	ส่วนงานธุรกิจ สินเชื่อรายย่อย		
รายได้						
รายได้จากลูกค้าภายนอก	2,445,429	201,711	37,494	56,200	47,948	2,788,782
รายได้อื่น	113,779	47,299	8,072	10,256	10,174	189,580
รายได้ระหว่างส่วนงาน	780,835	31,060	24,535	-	-	836,430
รวมรายได้	3,340,043	280,070	70,101	66,456	58,122	3,814,792
รายการปรับปรุงและตัดรายการ ระหว่างกัน	(780,835)	(31,060)	(24,535)	-	-	(836,430)
รวมรายได้-สุทธิ	2,559,208	249,010	45,566	66,456	58,122	2,978,362
ค่าใช้จ่ายในการบริการและบริหาร	(911,995)	(97,340)	(21,582)	(22,638)	(91,396)	(1,144,951)
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(317,727)	-	-	(3,293)	(2,016)	(323,036)
ต้นทุนขาย	(757)	-	-	-	-	(757)
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเพื่อ หนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้เงินให้ กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท	-	(603,176)	-	-	-	(603,176)
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเพื่อ หนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้เงินให้ กู้ยืมและคอกเบี้ยค้างรับ	-	(956,641)	-	-	-	(956,641)
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์หรือ การขาย	(245,351)	-	-	-	-	(245,351)
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเพื่อ หนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้อื่น	(208,884)	-	-	-	-	(208,884)
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเพื่อ หนี้สงสัยจะสูญของสินทรัพย์ หมุนเวียนอื่น	(38,825)	-	-	-	-	(38,825)
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเพื่อ การค้ำของเงินลงทุนใน บริษัทร่วม	-	(582,085)	-	-	-	(582,085)
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเพื่อ การค้ำของสัญญาสิทธิพิเศษ	(55,937)	-	-	-	-	(55,937)
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนใน บริษัทร่วม	-	-	-	-	-	171,951
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	-	-	-	-	-	(445,347)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	-	-	-	-	-	(152,373)
กำไร (ขาดทุน) ของส่วนงาน	779,732	(1,990,232)	23,984	40,525	(35,290)	(1,607,050)
สินทรัพย์รวมของส่วนงาน						
การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ไม่ หมุนเวียนที่ไม่รวมเครื่องมือ ทางการเงินและสินทรัพย์ภาษี เงินได้รอตัดบัญชี	59,059	-	2,001	5,701	-	106,539

ข้อมูลเกี่ยวกับเขตภูมิศาสตร์

รายได้จากลูกค้าภายนอกกำหนดขึ้นตามสถานที่ตั้งของลูกค้า

	2561	2560
รายได้จากลูกค้าภายนอก		
ประเทศไทย	1,801,908	1,766,544
ประเทศกัมพูชา	539,654	693,625
ประเทศสิงคโปร์ (ปรับปรุงใหม่)	33,225	225,744
ประเทศไชปรัส (ปรับปรุงใหม่)	-	7,966
ประเทศลักเซมเบิร์ก	-	7,012
ประเทศลาว	128,277	96,806
ประเทศอินโดนีเซีย	102,023	79,482
สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	247,629	80,774
ประเทศญี่ปุ่น	-	20,409
รวม	<u>2,852,716</u>	<u>2,978,362</u>
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (ไม่รวมเครื่องมือทางการเงิน สินทรัพย์ ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีและเงินลงทุนในบริษัทร่วม)		
ประเทศไทย	147,034	155,139
ประเทศกัมพูชา	23,874	35,785
ประเทศสิงคโปร์	36,438	36,958
ประเทศลาว	1,659	1,404
ประเทศอินโดนีเซีย	10,787	15,547
สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	15,898	6,688
รวม	<u>235,690</u>	<u>251,521</u>

ข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้ารายใหญ่

ในปี 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทฯย่อย ไม่มีรายได้จากลูกค้ารายใดที่มีมูลค่าเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ของรายได้ของกิจการ

43. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทฯ และพนักงานได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 โดยบริษัทฯ จะจ่ายสมทบเข้ากองทุนเป็นรายเดือนในอัตราร้อยละ 0 - 5 ของเงินเดือนและพนักงานจะจ่ายสมทบในอัตราร้อยละ 0 - 15 ของเงินเดือน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนี้บริหารโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน อยูธยา จำกัด และจะจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อพนักงานนั้นออกจากงานตามระเบียบว่าด้วยกองทุนของบริษัทฯ ในระหว่างปี 2561 และ 2560 บริษัทฯ ได้จ่ายเงินสมทบกองทุนเป็นจำนวนเงิน 10.7 ล้านบาท และ 9.2 ล้านบาท ตามลำดับ

44. ภาระผูกพัน

44.1 ภาระผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ มีรายจ่ายฝ่ายทุนจำนวนเงิน 0.02 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อระบบคอมพิวเตอร์ และจำนวน 0.40 ล้านบาทที่เกี่ยวข้องกับส่วนปรับปรุงอาคารและสถานที่เช่า (2560: 0.02 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และ 0.40 ล้านบาท ตามลำดับ)

44.2 ภาระผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าและบริการ

บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาเช่าดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเช่าที่ดินและพื้นที่ในอาคารอายุของสัญญามีระยะเวลาตั้งแต่ 1 ถึง 5 ปี

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานที่บอกเลิกไม่ได้ ดังนี้

	งบการเงินรวม			
	2561		2560	
	จ่ายชำระ			
	มากกว่า 1 ปี		มากกว่า 1 ปี	
	ภายใน 1 ปี	แต่ไม่เกิน 5 ปี	ภายใน 1 ปี	แต่ไม่เกิน 5 ปี
พันบาท	17,320	12,020	20,178	15,616
พันเหรียญสหรัฐอเมริกา	221	590	114	411
พันรูเปียนอินเดีย	1,471,680	4,047,120	811,087	2,943,360
พันเหรียญสิงคโปร์	56	-	126	-
พันจั๊ตพม่า	33,000	-	-	-

งบการเงินเฉพาะกิจการ

	2561		2560	
	จ่ายชำระ			
	มากกว่า 1 ปี		มากกว่า 1 ปี	
	ภายใน 1 ปี	แต่ไม่เกิน 5 ปี	ภายใน 1 ปี	แต่ไม่เกิน 5 ปี
พันธบาท	7,606	2,877	9,185	8,117

44.3 ภาวะผูกพันเกี่ยวกับสัญญาให้บริการ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯมีภาระที่ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมที่ปรึกษาการลงทุนในต่างประเทศให้กับบุคคลที่เป็นพนักงานของกิจการที่เกี่ยวข้องกันเป็นจำนวนเงิน 0.4 ล้านบาท และ 0.2 ล้านบาทต่อเดือน (2560: 0.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา 0.6 ล้านบาท และ 0.2 ล้านบาทต่อเดือน)

44.4 การค้ำประกัน

- 1) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯมีหนังสือค้ำประกันวงเงินกู้ยืมระยะสั้นในรูปแบบของหนังสือแสดงค้ำขายเลตเตอร์ออฟเครดิตซึ่งออกโดยธนาคารให้แก่บริษัทย่อยในวงเงิน 4 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (2561: ไม่มี)
- 2) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯมีหนังสือค้ำประกันซึ่งออกโดยธนาคารในนามบริษัทฯเหลืออยู่เป็นจำนวน 975.3 ล้านบาท (2560: 975.3 ล้านบาท) ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับภาวะผูกพันทางปฏิบัติบางประการตามปกติธุรกิจของบริษัทฯ ซึ่งประกอบด้วย หนังสือค้ำประกันเพื่อค้ำประกันหุ้นกู้จำนวน 975.0 ล้านบาท (2560: 975.0 ล้านบาท) เพื่อค้ำประกันการใช้ไฟฟ้าและการใช้บริการไปรษณีย์จำนวน 0.3 ล้านบาท (2560: 0.3 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 หนังสือค้ำประกันเพื่อค้ำประกันหุ้นกู้จำนวน 975 ล้านบาท ค้ำประกันโดยการทำสัญญาที่จะโอนสิทธิเรียกร้องในลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ (หักดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้) และสินทรัพย์รอการขายตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 9 และ 14

44.5 สัญญาสิทธิพิเศษ (Exclusive Referral Agreement)

เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2560 GLF ได้ทำสัญญาสิทธิพิเศษ (Exclusive Referral Agreement) เป็นระยะเวลา 3 ปี (สามารถต่ออายุสัญญาได้โดยอัตโนมัติอีกสองปี เว้นแต่ทั้งสองฝ่ายยินยอมร่วมกันเป็นลายลักษณ์อักษรที่จะไม่ดำเนินการต่ออายุสัญญาภายในหกเดือนก่อนวันหมดอายุสัญญา) กับบริษัทตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานยนต์ยี่ห้อฮอนด้าแห่งหนึ่งในประเทศกัมพูชา โดยสัญญาระบุให้สิทธิพิเศษแก่ GLF ในการได้รับอนุญาตเป็นตัวแทนให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ฮอนด้าแต่เพียงผู้เดียว GLF จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมในอัตราร้อยละ 3.6 ต่อรถจักรยานยนต์ของยอดสินเชื่อที่ให้กับลูกค้า

45. ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีสินทรัพย์และหนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรมแยกแแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561		
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม			
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	-	-	2,325*
เงินลงทุนระยะยาวอื่น			
เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด	-	-	184
เงินลงทุนในบริษัทอื่น	-	62	376
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม			
หุ้นกู้แปลงสภาพ	-	7,081	-

* มูลค่าดังกล่าวคำนวณโดยที่ปรึกษาทางการเงินโดยใช้วิธีกำไรคงเหลือ (residual income approach) ตามที่เปิดเผยในหมายเหตุข้อ 19.3

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 (ปรับปรุงใหม่)		
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3
หนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม			
ตราสารอนุพันธ์			
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	(1)	-
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม			
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมระยะยาวและดอกเบี้ยค้างรับ	-	-	40
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	-	-	3,564*
เงินลงทุนระยะยาวอื่น			
เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด	-	-	186
เงินลงทุนในบริษัทอื่น	-	65	435
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม			
หุ้นกู้	-	1,547	-
หุ้นกู้แปลงสภาพ	-	7,427	-

* มูลค่าดังกล่าวคำนวณโดยที่ปรึกษาทางการเงินโดยใช้วิธีคิดลดกระแสเงินสด (discounted cashflow model) ตามที่เปิดเผยในหมายเหตุข้อ 19.3

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
หุ้นกู้แปลงสภาพ	-	7,081	-	7,081

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
หุ้นกู้	-	1,547	-	1,547
หุ้นกู้แปลงสภาพ	-	7,427	-	7,427

46. เครื่องมือทางการเงิน

46.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยง

เครื่องมือทางการเงินที่สำคัญของบริษัทฯและบริษัทย่อยตามที่นิยามอยู่ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 107 “การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน” ประกอบด้วย เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เงินลงทุนชั่วคราว ลูกหนี้ตามสัญญาเข้าซื้อและขายผ่อนชำระ ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภครายย่อยโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย ลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อยภายใต้การจัดการสินเชื่อร่วมทางการเงิน ลูกหนี้เงินให้กู้ยืม เงินฝากประจำที่มีภาระค้ำประกัน ลูกหนี้อื่น เงินลงทุนระยะยาวอื่น เงินมัดจำ เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น เงินรับฝาก เงินกู้ยืมระยะสั้นและเงินกู้ยืมระยะยาว หุ้นกู้ และหุ้นกู้แปลงสภาพ หนี้สินตราสารอนุพันธ์ บริษัทฯและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว และมีนโยบายในการบริหารความเสี่ยงดังนี้

ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกันและลูกหนี้เงินให้กู้ยืม ฝ่ายบริหารควบคุมความเสี่ยงนี้โดยการกำหนดให้มีนโยบายและวิธีการในการควบคุมสินเชื่อที่เหมาะสม ดังนั้นบริษัทฯ และบริษัทย่อยจึงไม่คาดว่าจะได้รับความเสียหายที่เป็นสาระสำคัญจากการให้สินเชื่อ นอกจากนี้ การให้สินเชื่อของบริษัทฯ และบริษัทย่อยไม่มีการกระจุกตัวเนื่องจากบริษัทฯ มีฐานของลูกหนี้ที่หลากหลายและมีอยู่จำนวนมาก ราย จำนวนเงินสูงสุดที่บริษัทฯ อาจต้องสูญเสียจากการให้สินเชื่อคือมูลค่าตามบัญชีของตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกันและลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน

ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยที่สำคัญอันเกี่ยวข้องกับเงินฝากสถาบันการเงิน ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน ลูกหนี้เงินให้กู้ยืม เงินฝากประจำที่มีภาระค้ำประกัน เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน เงินกู้ยืมระยะสั้นและเงินกู้ยืมระยะยาว หุ้นกู้ และหุ้นกู้แปลงสภาพ สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินส่วนใหญ่มีอัตราดอกเบี้ยที่ปรับขึ้นลงตามอัตราตลาด หรือมีอัตราดอกเบี้ยคงที่ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราตลาดในปัจจุบัน บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้ลดความเสี่ยงดังกล่าวโดยทำให้แน่ใจว่าดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินกู้ยืมส่วนใหญ่มีอัตราคงที่ และใช้เครื่องมือทางการเงินที่เป็นตราสารอนุพันธ์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย เพื่อใช้ในการจัดการความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินกู้ยืม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่สำคัญสามารถจัดตามประเภทอัตราดอกเบี้ย และสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่สามารถแยกตามวันที่ครบกำหนด หรือ วันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ (หากวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ถึงก่อน) ได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

	อัตราดอกเบี้ยคงที่		อัตราดอกเบี้ย		รวม
	ภายใน 1 ปี	มากกว่า 1 ถึง 5 ปี	ปรับขึ้นลง ตามราคาตลาด	ไม่มี อัตราดอกเบี้ย	
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	2,136.67	-	526.17	1,082.16	3,745.00
เงินลงทุนชั่วคราว	18.05	-	-	-	18.05
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ - สุทธิ	3,324.92	2,886.84	-	-	6,211.76
ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภค โดยมีสินทรัพย์ ค้ำประกัน - สุทธิ	230.73	64.55	-	-	295.28
ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย	554.32	6.72	-	-	561.04
ลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภครายย่อยภายใต้การ จัดการสินเชื่อทางการเงิน	5.35	19.31	-	-	24.66
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ - ปรับปรุงใหม่	42.12	-	-	-	42.12
ลูกหนี้อื่น	-	-	-	89.33	89.33
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน	-	5.85	-	-	5.85
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	-	192.72	-	478.28	671.00
เงินมัดจำ	-	-	-	41.22	41.22
	<u>6,312.16</u>	<u>3,175.99</u>	<u>526.17</u>	<u>1,690.99</u>	<u>11,705.31</u>
หนี้สินทางการเงิน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	559.06	559.06
เงินรับฝาก	40.62	-	-	-	40.62
เงินกู้ยืมระยะสั้น	19.60	-	-	-	19.60
เงินกู้ยืมระยะยาว	22.39	-	-	-	22.39
หุ้นกู้	1,486.81	-	-	-	1,486.81
หุ้นกู้แปลงสภาพ	-	6,429.94	-	-	6,429.94
	<u>1,569.42</u>	<u>6,429.94</u>	<u>-</u>	<u>559.06</u>	<u>8,558.42</u>

(หน่วย: ล้านบาท)

งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 (ปรับปรุงใหม่)

	อัตราดอกเบี้ยคงที่		อัตราดอกเบี้ย		รวม
	ภายใน 1 ปี	มากกว่า 1 ถึง 5 ปี	ปรับขึ้นลง ตามราคาตลาด	ไม่มี อัตราดอกเบี้ย	
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	1,797.45	-	286.10	996.35	3,079.90
เงินลงทุนชั่วคราว	47.80	-	-	-	47.80
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ - สุทธิ	3,194.77	3,358.40	-	-	6,553.17
ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภค โดยมีสินทรัพย์ ค้ำประกัน - สุทธิ	269.59	76.82	-	-	346.41
ลูกหนี้สินเชื่อรายย่อย	378.43	39.53	-	-	417.96
ลูกหนี้สินเชื่อเพื่อผู้บริโภค รายย่อยภายใต้การ จัดการสินเชื่อทางการเงิน	14.08	42.51	-	-	56.59
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ - ปรับปรุงใหม่	0.55	40.84	-	-	41.39
ลูกหนี้อื่น	-	-	-	82.41	82.41
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน	-	11.65	-	-	11.65
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	-	192.72	-	478.28	671.00
เงินมัดจำ	-	-	-	38.21	38.21
	<u>5,702.67</u>	<u>3,762.47</u>	<u>286.10</u>	<u>1,595.25</u>	<u>11,346.49</u>
หนี้สินทางการเงิน					
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	65.24	-	-	-	65.24
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	280.40	280.40
เงินรับฝาก	22.91	-	-	-	22.91
หนี้สินตราสารอนุพันธ์	0.61	-	-	-	0.61
เงินกู้ยืมระยะยาว	102.76	19.49	-	-	122.25
หุ้นกู้	-	1,469.59	-	-	1,469.59
หุ้นกู้แปลงสภาพ	-	6,473.46	-	-	6,473.46
	<u>191.52</u>	<u>7,962.54</u>	<u>-</u>	<u>280.40</u>	<u>8,434.46</u>

(หน่วย: ล้านบาท)

งบการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

	อัตราดอกเบี้ยคงที่		อัตราดอกเบี้ย		รวม
	ภายใน 1 ปี	มากกว่า 1 ถึง 5 ปี	ปรับขึ้นลง ตามราคาตลาด	ไม่มี อัตราดอกเบี้ย	
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	-	-	373.37	36.52	409.89
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ - สุทธิ	2,123.03	2,096.96	-	-	4,219.99
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นและดอกเบี้ยค้างรับ					
จากบริษัทย่อย	209.98	-	-	-	209.98
ลูกหนี้อื่น	-	-	-	42.18	42.18
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน	-	0.34	-	-	0.34
เงินให้กู้ยืมระยะยาวและดอกเบี้ยค้างรับ					
จากบริษัทย่อย	-	5,307.79	-	-	5,307.79
เงินมัดจำ	-	-	-	1.67	1.67
	<u>2,333.01</u>	<u>7,405.09</u>	<u>373.37</u>	<u>80.37</u>	<u>10,191.84</u>
หนี้สินทางการเงิน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	450.11	450.11
หุ้นกู้	1,486.81	-	-	-	1,486.81
หุ้นกู้แปลงสภาพ	-	6,429.94	-	-	6,429.94
	<u>1,486.81</u>	<u>6,429.94</u>	<u>-</u>	<u>450.11</u>	<u>8,366.86</u>

(หน่วย: ล้านบาท)

งบการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

	อัตราดอกเบี้ยคงที่		อัตราดอกเบี้ย		รวม
	ภายใน 1 ปี	มากกว่า 1 ถึง 5 ปี	ปรับขึ้นลง ตามราคาตลาด	ไม่มี อัตราดอกเบี้ย	
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	-	-	117.80	2.14	119.94
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและขายผ่อนชำระ - สุทธิ	2,024.73	2,094.61	-	-	4,119.34
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นและดอกเบี้ยค้างรับ					
จากบริษัทย่อย	165.55	-	-	-	165.55
ลูกหนี้อื่น	-	-	-	22.39	22.39
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน	-	0.34	-	-	0.34
เงินให้กู้ยืมระยะยาวและดอกเบี้ยค้างรับ					
จากบริษัทย่อย	-	5,345.59	-	-	5,345.59
เงินมัดจำ	-	-	-	2.50	2.50
	2,190.28	7,440.54	117.80	27.03	9,775.65
หนี้สินทางการเงิน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	261.72	261.72
เงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย	40.00	-	-	-	40.00
หุ้นกู้	-	1,469.59	-	-	1,469.59
หุ้นกู้แปลงสภาพ	-	6,473.46	-	-	6,473.46
	40.00	7,943.05	-	261.72	8,244.77

ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนที่สำคัญอันเกี่ยวเนื่องจากการซื้อหรือขายและการกู้ยืมหรือให้กู้ยืมเงินเป็นเงินตราต่างประเทศ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมียอดคงเหลือของสินทรัพย์และหนี้สิน
ทางการเงินที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศดังนี้

สกุลเงิน	งบการเงินรวม				งบการเงินเฉพาะกิจการ				อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	สินทรัพย์		หนี้สิน		สินทรัพย์		หนี้สิน			
	ทางการเงิน		ทางการเงิน		ทางการเงิน		ทางการเงิน			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม	ณ วันที่ 31 ธันวาคม	ณ วันที่ 31 ธันวาคม	ณ วันที่ 31 ธันวาคม	ณ วันที่ 31 ธันวาคม	ณ วันที่ 31 ธันวาคม	ณ วันที่ 31 ธันวาคม	ณ วันที่ 31 ธันวาคม		
	2561	2560	2561	2560	2561	2560	2561	2560	2561	2560
	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)	
เหรียญสหรัฐอเมริกา	2.37	1.16	210.95	201.95	168.48	166.83	210.96	205.26	32.4498	32.6809
เหรียญสิงคโปร์	0.11	0.16	-	0.07	-	-	-	-	23.69425	24.4503
รูปีศรีลังกา	111.40	44.15	-	-	-	-	-	-	0.17795	0.21305
เรียลกัมพูชา	0.24	243.58	-	-	-	-	-	-	0.8032	0.00805
ไทยบาท	30.41	23.00	22.39	41.95	-	-	-	-	1.0000	1.0000
ลาวกีบ	-	-	-	-	-	18.13	-	145.49	0.0038	0.0039
รูเปียนอินโดนีเซีย	-	-	-	-	-	-	-	105.11	0.0022	0.0024
เยนญี่ปุ่น	-	0.10	-	-	-	-	-	-	0.2931	0.2898

46.2 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินของบริษัทฯและบริษัทย่อยมีมูลค่ายุติธรรมใกล้เคียงกับมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน ยกเว้นรายการดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม			
	2561		2560	
	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม*	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม*
สินทรัพย์ทางการเงิน				
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมระยะยาว				
- ปรับปรุงใหม่	-	-	41	40
เงินลงทุนระยะยาวอื่น				
เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะถือ				
จนครบกำหนด	193	184	193	186
เงินลงทุนในบริษัทอื่น	478	438	478	500
หนี้สินทางการเงิน				
หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี	-	-	1,470	1,547
หุ้นกู้แปลงสภาพ	6,430	7,081	6,473	7,427

* มูลค่าดังกล่าวคำนวณโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนถัวเฉลี่ยระหว่างราคาซื้อและราคาขาย ณ วันที่ 28 ธันวาคม 2561 และ 29 ธันวาคม 2560

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	2561		2560	
	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม
หนี้สินทางการเงิน				
หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี	-	-	1,470	1,547
หุ้นกู้แปลงสภาพ	6,430	7,081	6,473	7,427
มูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ มีดังนี้				

(หน่วย : ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่ายุติธรรม
	กำไร (ขาดทุน)	กำไร (ขาดทุน)	กำไร (ขาดทุน)	กำไร (ขาดทุน)
ตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน				
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	(1)	-	-

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีการประมาณการมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- ก) สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่จะครบกำหนดในระยะเวลาอันสั้น ได้แก่ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เงินให้กู้ยืมระยะสั้น ลูกหนี้อื่น เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น และเงินกู้ยืมระยะสั้น แสดงมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณตามมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน
- ข) ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อและผ่อนชำระ ลูกหนี้สินเชื่อแก่ผู้บริโภครวมโดยมีสินทรัพย์ค้ำประกัน แสดงมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณจากยอดเงินให้สินเชื่อหักดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้โดยหักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
- ค) มูลค่ายุติธรรมของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมประมาณจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยตลาดปัจจุบันของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมประเภทเดียวกัน
- ง) เงินลงทุนในตราสารที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด คำนวณโดยใช้เทคนิคการคิดลดกระแสเงินสดในอนาคต คิดลดด้วยอัตราผลตอบแทนที่นักลงทุนคาดหวัง
- จ) เงินกู้ยืมระยะยาวที่จ่ายดอกเบี้ยในอัตราใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ยในตลาด แสดงมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณตามมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน

- ฉ) หุ่นคู่และหุ่นคู่แปลงสภาพที่จ่ายดอกเบี้ยในอัตราคงที่ แสดงมูลค่ายุติธรรมโดยการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่ายในอนาคต คัดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยโดยประมาณในตลาดปัจจุบัน สำหรับหุ่นคู่ที่มีเงื่อนไขใกล้เคียงกัน
- ช) ตราสารอนุพันธ์ แสดงมูลค่ายุติธรรมซึ่งคำนวณโดยใช้เทคนิคการคิดลดกระแสเงินสดในอนาคต และแบบจำลองตามทฤษฎีในการประเมินมูลค่า ซึ่งข้อมูลที่น่ามาใช้ในการประเมินมูลค่าส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ในตลาดที่เกี่ยวข้อง เช่น เส้นอัตราผลตอบแทนของอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น

47. การบริหารจัดการทุน

วัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทุนที่สำคัญของบริษัทฯ คือการจัดให้มีซึ่งโครงสร้างทุนที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ และเสริมสร้างมูลค่าการถือหุ้นให้กับผู้ถือหุ้น โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเท่ากับ 1.53:1 (2560: 1.51:1) และเฉพาะบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเท่ากับ 1.52:1 (2560: 1.57:1)

48. การชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินการทางกฎหมาย

บริษัท เจทรัสต์ จำกัด (“JT”) ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์โตเกียว ประเทศญี่ปุ่น และบริษัท เจทรัสต์ เอเชีย ฟิทีอี จำกัด (“JTA”) ซึ่งเป็นบริษัทจำกัด จดทะเบียน ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ได้ดำเนินการทางกฎหมายต่อบริษัทฯ และบริษัทย่อย โดยยื่นฟ้องเป็นคดีแพ่ง ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ และยื่นฟ้องคดีอาญาในประเทศไทยและยื่นฟ้อง ในประเทศสิงคโปร์ นอกจากนี้ บริษัทฯ ก็ได้ดำเนินการทางกฎหมายในประเทศไทยต่อ JTA โดยยื่นฟ้องเป็นคดีแพ่ง และคดีอาญาเช่นกัน

บริษัท ฟิที เจทรัสต์ อิน โดนีเซีย ทีบีเค ซึ่งเป็นบริษัทจำกัด จดทะเบียน ณ ประเทศอินโดนีเซีย (“PT Bank JTrust”) ได้ดำเนินการทางกฎหมายต่อบริษัท ฟิที กรุ๊ป ลิส ฟิแนนซ์ อินโดนีเซีย (“GLFI”) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ

48.1 คดีความในประเทศไทย

1) คดีแพ่ง

ก) คดีแพ่งหมายเลขดำที่ พ. 83/2561

โจทก์	จำเลย	ฐานความผิด	ทุนทรัพย์ที่พิพาท	ความคืบหน้า
JTrust Asia Pte. Ltd. ("JTA")	บริษัท กรู๊ปลีส จำกัด (มหาชน) ("GL"), กรรมการและอดีต กรรมการของ บริษัทฯ	- ละเมิด - บอกล้าง โมฆียกรรมของ หุ้นกู้แปลงสภาพ - เรียกค่าเสียหาย	8,020,132,483.88 บาท	- เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2561 JTA ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแพ่ง - เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2561 GL ยื่นคำให้การเพื่อฟ้องแย้ง JTA ต่อศาลแพ่ง - เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2561 GL ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งให้วินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมาย - เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2561 ศาลมีคำสั่งให้เลื่อนวันนัดชี้สองสถาน ไปเป็นวันที่ 4 กรกฎาคม 2561 JTA ได้ยื่นคำแถลงคัดค้านคำร้องของจำเลยต่อศาลแพ่ง - เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2561 GL ยื่นคำร้องขอให้ศาลเลื่อนการนั่งพิจารณาและศาลแพ่งได้พิจารณาให้เลื่อนการนัดชี้สองสถานไปในวันที่ 24 สิงหาคม 2561 - เมื่อ 3 สิงหาคม 2561 JTA ยื่นคำคัดค้านคำร้องขอให้ศาลเลื่อนการพิจารณา - เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2561 ศาลแพ่งได้กำหนดวันชี้สองสถานในวันที่ 2 ตุลาคม 2561

โจทก์	จำเลย	ฐานความผิด	ทุนทรัพย์ที่พิพาท	ความคืบหน้า
				<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 GL ได้ยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวต่อศาลแพ่งให้ JTA หาเงินประกันมาให้เป็นจำนวน 10 ล้านบาท เพื่อเป็นหลักประกันค่าธรรมเนียมศาล และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ศาลแพ่งได้กำหนดวันนัดไต่สวนคำร้องในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2561 - เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2561 ศาลได้กำหนดนัดฟังคำสั่งและนัดชี้สองสถานวันที่ 7 ธันวาคม 2561 - เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2561 ศาลได้ยกคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราว ที่ให้ JTA หาเงินประกันจำนวน 10 ล้านบาท เพื่อเป็นหลักประกันค่าธรรมเนียมศาล และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมถึงคำร้องที่ขอให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในข้อกฎหมายและประเด็นข้อพิพาทระหว่าง JTA และ GL นอกจากนี้ศาลนัดพิจารณาคดีต่อเนื่องโดยนัดสืบพยาน โจทก์และจำเลย ระหว่างวันที่ 20 สิงหาคม และ 9 ตุลาคม 2562 - ศาลกำหนดนัดฟังคำพิพากษาวันที่ 3 ธันวาคม 2562

ข) คดีแพ่งหมายเลขดำที่ พ. 2313/2561

โจทก์	จำเลย	ฐานความผิด	ทุนทรัพย์ที่พิพาท	ความคืบหน้า
บริษัท กรู๊ปลีส์ จำกัด (มหาชน) (“GL”)	JTrust Asia Pte. Ltd (“JTA”)	- ละเมิด - เรียกค่าเสียหาย ค่าสินไหม ทดแทน พระราชบัญญัติ ล้มละลาย พ.ศ. 2483	880,000,000 บาท	- เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2561 GL ยื่นฟ้อง JTA ต่อศาลแพ่ง ศาลกำหนดวัน ชี้สองสถาน เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2561 - วันที่ 20 สิงหาคม 2561 ศาลสั่งให้เลื่อนวันชี้สองสถานไปเป็นวันที่ 29 ตุลาคม 2561 เนื่องจากคดีอยู่ระหว่างที่ศาลอนุญาตให้จำเลยยื่นคำให้การ ภายในวันที่ 20 กันยายน 2561 - เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2561 JTA ยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลายื่นคำให้การ ศาลจึงมีคำสั่งให้เลื่อนวันชี้สองสถานไปเป็นวันที่ 17 ธันวาคม 2561 - เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2561 ศาลได้ยกคำร้องของ JTA ที่ขอจำหน่ายคดี ชั่วคราว นอกจากนี้ศาลนัดพิจารณาคดีต่อเนื่องโดยนัดสืบพยาน โจทก์และ จำเลย ระหว่างวันที่ 12 และ 29 พฤศจิกายน 2562 - ศาลกำหนดฟังคำพิพากษาในวันที่ 29 มกราคม 2563

ค) คดีแพ่งหมายเลขดำที่ พ. 2399/2561

โจทก์	จำเลย	ฐานความผิด	ทุนทรัพย์ที่พิพาท	ความคืบหน้า
1. J Trust Co., Ltd. (“JTrust”)	บริษัท กรู๊ปลีส์ จำกัด (มหาชน) (“GL”)	- ละเมิด - หมิ่นประมาท - เรียกค่าเสียหาย	20,271,232.88 บาท	- เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2561 JTrust และ JTA ยื่นฟ้อง GL ต่อศาลแพ่งในฐานะ ความผิดหมิ่นประมาท

โจทก์	จำเลย	ฐานความผิด	ทนายที่พิพาท	ความคืบหน้า
2. JTrust Asia Pte. Ltd. (“JTA”)				<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2561 GL ยื่นคำร้องขอให้ศาลจำหน่ายคดีชั่วคราวเพื่อรอศาลอาญามีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีเลขที่ อ.1346/2561 ต่อมา JTA ได้ยื่นคำคัดค้านคำร้องขอจำหน่ายคดีชั่วคราว - เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2561 ศาลกำหนดวันนัดชี้สองสถาน และกำหนดแนวทางการดำเนินคดีในวันที่ 26 ตุลาคม 2561 - ในระหว่างเดือนตุลาคมถึงธันวาคม 2561 กระบวนการดำเนินคดีมีความล่าช้า เนื่องจากทั้งสองฝ่ายมีคำร้องขอเลื่อนนัดการไต่สวนของศาล ดังนั้นศาลกำหนดวันนัดชี้สองสถานใหม่ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2562 - เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2562 ศาลแจ้งการนัดพิจารณาคดีต่อเนื่องโดยนัดสืบพยาน โจทก์และจำเลย ระหว่างวันที่ 16 และ 28 มกราคม 2563 - ศาลกำหนดฟังคำพิพากษาในวันที่ 20 มีนาคม 2563

2) คดีฟื้นฟูกิจการ

คดีฟื้นฟูกิจการหมายเลขดำที่ ฟ. 1/2561

โจทก์	จำเลย	ฐานความผิด	ทุนทรัพย์ที่พิพาท	ความคืบหน้า
JTrust Asia Pte. Ltd. (“JTA”)	บริษัท กรู๊ปลีส จำกัด (มหาชน) (“GL”)	ร้องขอให้ฟื้นฟู กิจการ	180,000,000 เหรียญ สหรัฐอเมริกา	<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2561 JTA ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของ GL ต่อศาลล้มละลายกลาง - เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2561 GL ยื่นคำคัดค้านคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาล - เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2561 ศาลล้มละลายกลาง ได้มีคำสั่งยกคำร้องขอฟื้นฟูกิจการที่ยื่นโดย JTA - เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2561 JTA ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งยกคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ และศาลมีคำสั่งรับอุทธรณ์ เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2561 - เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2561 GL ยื่นคำแก้อุทธรณ์คำสั่งยกคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ - เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2562 ศาลล้มละลายกลาง ได้นัดกำหนดวันฟังคำพิพากษาศาลอุทธรณ์คดีชำนานูพิเศษ ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2562 - ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2562 ศาลอุทธรณ์คดีชำนานูพิเศษ มีคำพิพากษายกคำสั่งของศาลล้มละลายกลางที่งดไต่สวน และให้ศาลล้มละลายกลางไต่สวนคำร้องขอของ JTA แล้วมีคำสั่งใหม่ตามรูปคดี - ศาลอุทธรณ์ได้กำหนดวันนัดไต่สวนคำร้องขอในวันที่ 26 เมษายน 2562

3) คดีอาญา

ก) คดีอาญาหมายเลขดำที่ อ. 6/2561

โจทก์	จำเลย	ฐานความผิด	ทนายที่พิพาท	ความคืบหน้า
บริษัท กรู๊ปลีส์ จำกัด (มหาชน) (“GL”)	1. JTrust Asia Pte. Ltd. (“JTA”) 2. Nobuyoshi Fujisawa 3. Shigeyoshi Asano 4. Legal advisor	ร่วมกันยื่นคำร้องขอ ต่อศาลให้มีการฟื้นฟู กิจการอันเป็นเท็จ	-	<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2561 GL ยื่นฟ้องคดีอาญาต่อศาลล้มละลายกลาง และศาลกำหนดวันนัดไต่สวนมูลฟ้อง เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2561 - เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2561 ศาลมีคำสั่งให้เลื่อนวันนัดไต่สวนมูลฟ้องไปเป็นวันที่ 18 กันยายน 2561 - เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2561 ศาลได้มีคำสั่งให้กำหนดวันนัดตามคำขอยาน โจทก์และไต่สวนมูลฟ้องต่อ ในวันที่ 16 และ 17 มกราคม 2562 - เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2562 ศาลได้กำหนดวันนัดไต่สวนมูลฟ้องในวันที่ 11 และ 18 มีนาคม 2562

ข) คดีอาญาหมายเลขที่ อ. 1346/2561

โจทก์	จำเลย	ฐานความผิด	ทนายที่พิพาท	ความคืบหน้า
1. J Trust Co., Ltd. (“JTrust”) 2. JTrust Asia Pte. Ltd. (“JTA”)	บริษัท กรู๊ปลีส์ จำกัด (มหาชน) (“GL”)	หมิ่นประมาท	-	<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2561 JTrust และ JTA ยื่นฟ้อง GL ต่อศาลอาญา โดยศาลกำหนดวันนัดไต่สวนมูลฟ้องในวันที่ 9 กรกฎาคม 2561 - เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2561 ศาลมีคำสั่งให้เลื่อนไปนัดไต่สวนมูลฟ้องในวันที่ 17 กันยายน 2561

โจทก์	จำเลย	ฐานความผิด	ทฤษฎีที่พิพาท	ความคืบหน้า
				<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2561 ศาลมีคำสั่งให้เลื่อนไปนัดไต่สวนมูลฟ้องไปวันที่ 12 -13 ธันวาคม 2561 - เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 ศาลอาญาได้นัดไต่สวนมูลฟ้องของโจทก์และกำหนดวันนัดฟังคำพิพากษาวันที่ 31 มกราคม 2562 - เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2562 ศาลมีคำพิพากษาให้ยกฟ้องของ JTrust และ JTA

48.2 คดีความในประเทศสิงคโปร์

โจทก์	จำเลย	ฐานความผิด	ทฤษฎีที่พิพาท	ความคืบหน้า
JTrust Asia Pte. Ltd. (“JTA”)	Group Lease Holdings Ltd. (“GLH”), อดีตกรรมการของบริษัทฯและจำเลยอื่นๆ	ร่วมกันทำละเมิดโดยการหลอกลให้มาลงทุนในบริษัทกรู๊ปลิส จำกัด (มหาชน) (“GL”)	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเสียหาย - ดอกเบี้ย - ค่าใช้จ่าย - การชดเชยอื่นๆตามที่ศาลเห็นสมควร 	<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2560 JTA ได้ยื่นฟ้อง GLH และจำเลยอื่นๆ ต่อศาลแห่งประเทศสิงคโปร์ - JTA ได้ยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวต่อศาลแห่งประเทศสิงคโปร์เพียงฝ่ายเดียว (an Ex Parte basis) โดยศาลแห่งประเทศสิงคโปร์ได้มีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องดังกล่าว โดยสั่ง GLH ไม่ให้ดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของคนที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ในมูลค่าไม่เกิน 180,000,000 เหรียญสหรัฐอเมริกา (รายการดังกล่าว ไม่รวมค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน การดำเนินการธุรกิจตามปกติ และค่าทนายความ) - GLH ได้ปฏิเสธทุกข้อกล่าวหาของ JTA อีกทั้ง GLH ได้ดำเนินการแต่งตั้งทนายในประเทศสิงคโปร์เพื่อต่อสู้คดี

โจทก์	จำเลย	ฐานความผิด	ทวนทรัพย์ที่พิพาท	ความคืบหน้า
				<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561 ศาลสูงแห่งประเทศสิงคโปร์ ได้มีคำสั่งยกคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวสำหรับ GLH นอกจากนี้ ศาลสูงแห่งประเทศสิงคโปร์ยังได้ยกคำร้องของ JTA ที่ได้ยื่นขอขยายผลคุ้มครองชั่วคราวด้วย ส่งผลให้ไม่มีข้อจำกัดในการดำเนินธุรกิจของ GLH ในช่วงเวลานั้นจนถึงวันที่ 1 มิถุนายน 2561 - JTA ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งยกคำร้องต่อศาล โดยในวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2561 ศาลแห่งประเทศสิงคโปร์มีคำสั่งรับคำร้องอุทธรณ์ของ JTA บางคำร้อง และศาลฎีกาแห่งประเทศสิงคโปร์ได้ตัดสินกลับคำสั่งของศาลสูงแห่งประเทศสิงคโปร์ โดยกลับคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวและขยายขอบเขตของคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวสำหรับ GLH ให้ครอบคลุมทั้งในประเทศสิงคโปร์และทั่วโลก ในมูลค่าไม่เกิน 180,000,000 เหรียญสหรัฐอเมริกา (รายการดังกล่าว ไม่รวมค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน การดำเนินธุรกิจตามปกติ และค่าทนายความ) ทั้งนี้ ศาลฎีกาแห่งประเทศสิงคโปร์ไม่อนุญาตคำร้องอุทธรณ์ของ JTA เพื่อขยายคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว ให้รวมถึง “การขายทรัพย์สิน การลงทุน หรือการให้กู้ยืม” อันเนื่องเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจปกติ - โจทก์และจำเลยอยู่ในระหว่างการดำเนินการพิจารณาคดี การพิจารณาคดีดังกล่าวได้ถูกกำหนดระหว่างวันที่ 17 กันยายน 2562 ถึงวันที่ 30 ตุลาคม 2562 ศาลจะพิพากษาคดีหลังจากได้พิจารณาถึงหลักฐานและทำให้การทั้งหมดแล้ว

48.3 คดีความในประเทศอินโดนีเซีย

คดีแพ่งหมายเลข 542/PDT.G/2018/PN.JKT.PST

โจทก์	จำเลย	ฐานความผิด	ทุนทรัพย์ที่พิพาท	ความคืบหน้า
PT Bank JTrust Indonesia, TBK (“BJTI”)	PT Group Lease Finance Indonesia (“GLFI”)	ผิดสัญญาการ จัดการสินเชื่อ ร่วมทางการเงิน	103,636,408,863 รูเปียอินโดนีเซีย (ประมาณ 233.18 ล้านบาท)	<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 BJTI ยื่นฟ้องต่อศาลแขวงจาการ์ตากกลาง - เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2561 ศาลแขวงจาการ์ตากกลางกำหนดวันพิจารณากระบวนการไกล่เกลี่ยและกระบวนการไกล่เกลี่ยหลายครั้งแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ - เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2562 คณะผู้พิพากษากำหนดวันนัดชี้สองสถานไปวันที่ 22 มกราคม 2562 - เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2562 GLFI ได้ยื่นคำให้การแก่ศาล - เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2562 ผู้พิพากษากำหนดให้ BJTI ยื่นคำให้การในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2562 - เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2562 BJTI ยื่นคำให้การแก่ศาล - เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2562 BJTI ได้ยื่นพยานหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรต่อศาล ศาลกำหนดวันนัดครั้งต่อไปวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2562 - เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2562 GLFI ได้ยื่นหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรต่อศาล

ตามที่กล่าวในหมายเหตุ 48.1 48.2 และ 48.3 กลุ่มบริษัทได้ตระหนักถึงความสำคัญของสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นและได้พิจารณาร่วมกับที่ปรึกษาทางกฎหมายภายนอกของกลุ่มบริษัทเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการผิดเงื่อนไขหรือข้อตกลงที่กำหนดไว้ในสัญญาให้สินเชื่อ โดยสถาบันทางการเงิน สัญญาเกี่ยวกับหุ้นกู้ต่างๆ และสัญญาสินเชื่อร่วมทางการเงินในทันทีรวมทั้งคดีความที่ได้ฟ้องร้องกลุ่มบริษัท โดยฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทและที่ปรึกษาทางกฎหมาย เชื่อว่ากลุ่มบริษัทไม่ได้ผิดเงื่อนไขหรือข้อตกลงใดๆในสัญญาเหล่านั้นกับทางเจ้าหนี้ และผู้ร่วมสินเชื่อทางการเงิน และไม่ได้ทำผิดกฎหมายใดๆตามที่ถูกกล่าวหาแต่อย่างใด นอกจากนั้นบริษัทฯยังเชื่อว่าตราบเท่าที่คดีความยังไม่เป็นที่ยุติ การที่บริษัทฯไม่ชำระดอกเบี้ยหุ้นกู้แปลงสภาพนั้นไม่ถือว่าบริษัทฯผิดเงื่อนไขหรือข้อตกลงใดๆในหุ้นกู้แปลงสภาพ

49. รายการปรับปรุงที่มีสาระสำคัญ

ในปี 2561 ผู้บริหารของบริษัทฯได้พิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัทฯสมควรให้มีการกลับรายการประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจากลูกหนี้อื่นและสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นที่เกี่ยวข้องกับอดีตกรรมการบริหารของบริษัทฯจำนวน 1.77 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือประมาณ 59.20 ล้านบาท บริษัทฯรับรู้ผลกระทบจากการกลับรายการนี้ในกำไรขาดทุนในงบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

50. การแก้ไขข้อผิดพลาดและการจัดประเภทรายการใหม่

ณ วันที่ 19 ตุลาคม 2560 บริษัทฯได้รับหนังสือแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“ก.ล.ต.”) ให้บริษัทฯดำเนินการแก้ไขงบการเงิน แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (แบบ 56-2) ของบริษัทฯ เนื่องจากการกล่าวโทษของ ก.ล.ต. ต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ (“DSI”) ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2560 ซึ่งกล่าวโทษอดีตกรรมการบริหารบริษัทฯ กรณีทุจริต เบียดบังทรัพย์สินของบริษัทฯ และทำบัญชีไม่ถูกต้อง โดยทำธุรกรรมอำพรางผ่านบริษัทที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศหลายแห่ง เพื่อให้ผลประกอบการของบริษัทฯสูงเกินความจริง โดย ก.ล.ต. แจ้งว่า จากการกล่าวโทษข้างต้นจะส่งผลให้การบันทึกรายการในบัญชีและงบการเงินของบริษัทฯนั้นไม่ถูกต้อง และหากบริษัทฯไม่แก้ไขงบการเงินและแบบรายงานโดยเร็ว อาจเข้าข่ายเป็นการฝ่าฝืน มาตรา 56 และ/หรือมาตรา 312 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

บริษัทฯได้จัดหาผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอกจากประเทศสิงคโปร์เพื่อทำการตรวจสอบเงินให้กู้ยืมเหล่านี้ โดยจากกระบวนการตรวจสอบมีรายงานว่าผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอกไม่ได้รับจดหมายยืนยันยอดกลับมาจากผู้กู้รายหนึ่ง (จากสัญญาเงินกู้แก่ผู้กู้ทั้งหมดเจ็ดราย) และผลจากการตรวจสอบนั้นไม่ปรากฏหลักฐานแสดงถึงความผิดปกติของเงินให้กู้ยืมแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม บริษัทฯได้มีมติให้แก้ไขงบการเงินตามหนังสือของ ก.ล.ต.

บริษัทฯ ได้แก้ไขข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญของงวดก่อน โดยปรับย้อนหลังในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ที่แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบกับผลกระทบสะสมที่เกิดจากข้อผิดพลาด

ผลกระทบต่องบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ที่แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบ สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

งบแสดงฐานะการเงิน	งบการเงินรวม			
	31 ธันวาคม 2560			
	ตามที่เคย รายงาน	จัดประเภท รายการใหม่ เพิ่มขึ้น (ลดลง)	ปรับปรุงใหม่ เพิ่มขึ้น (ลดลง)	ตามที่ ปรับปรุงใหม่
สินทรัพย์หมุนเวียน				
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	1,912,885	(975,405)	-	937,480
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ	(1,912,336)	975,405	-	(936,931)
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี - สุทธิ	549	-	-	549
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาทที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	-	975,405	(384,657)	590,748
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท	-	(975,405)	384,657	(590,748)
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาทที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี - สุทธิ	-	-	-	-
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน				
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี	40,840	-	-	40,840
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ	-	-	-	-
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี - สุทธิ	40,840	-	-	40,840
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาทที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่าหนึ่งปี	-	-	-	-
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท	-	-	-	-

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม			
	31 ธันวาคม 2560			
	ตามที่เคย รายงาน	จัดประเภท		ตามที่ ปรับปรุงใหม่
		รายการใหม่ เพิ่มขึ้น (ลดลง)	ปรับปรุงใหม่ เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาทที่ถึงกำหนดชำระ เกินกว่าหนึ่งปี - สุทธิ	-	-	-	-
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
กำไรสะสมยังไม่ได้จัดสรร (ขาดทุนสะสม)	(126,109)	-	(18,281)	(144,390)
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	(321,411)	-	18,281	(303,130)

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม			
	31 ธันวาคม 2560			
	ตามที่เคย รายงาน	จัดประเภท		ตามที่ ปรับปรุงใหม่
		รายการใหม่ เพิ่มขึ้น (ลดลง)	ปรับปรุงใหม่ เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ				
กำไรขาดทุน:				
รายได้				
รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืม	378,962	-	(177,251)	201,711
ค่าใช้จ่าย				
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับ	(1,952,565)	995,924	-	(956,641)
ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมภายใต้ข้อพิพาท	-	(995,924)	392,748	(603,176)
ขาดทุนสำหรับปี	(1,822,548)	-	215,497	(1,607,051)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:				
ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนเงินจากการแปลงค่า การเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ				
- สุทธิจากภาษีเงินได้	(549,330)	-	21,302	(528,028)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	(632,609)	-	21,302	(611,307)

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม			ตามที่ ปรับปรุงใหม่
	31 ธันวาคม 2560			
	ตามที่เคย รายงาน	จัดประเภท		
		รายการใหม่ เพิ่มขึ้น (ลดลง)	ปรับปรุงใหม่ เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
การแบ่งปันกำไร (ขาดทุน)				
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	(1,818,708)	-	215,497	(1,603,211)
การแบ่งปันกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	(2,443,528)	-	236,799	(2,206,729)
กำไรต่อหุ้น (บาท)				
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	(1.192)	-	0.141	(1.051)
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นปรับลด	(1.192)	-	0.141	(1.051)

51. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2561 บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญาเงินกู้กับบริษัทย่อยเพื่อให้เงินกู้ยืมจำนวนเงินรวม 450 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยเรียกเก็บจากบริษัทย่อยในอัตราร้อยละ 5.5 ต่อปี ซึ่งครบกำหนดชำระภายใน 3 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเงินกู้ดังกล่าวไปใช้สำหรับการดำเนินงานในประเทศไทยและการขยายตัวของบริษัทย่อย

52. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2562